

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका
२०७८/७९

मन्तव्य

नेपालका बहुसंख्यक जनसंख्या (६५.६ प्रतिशत) कृषिमा संलग्न भएको हुँदा खाद्य सुरक्षा र गरिबी निवारणमा कृषिको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ। कृषि क्षेत्रमा गुणात्मक विकास बिना नेपालको समग्र आर्थिक विकास हुन नसक्ने यथार्थता सर्वविदितै छ। देशमा उपलब्ध प्राकृतिक श्रोत साधनको न्यायोचित सदुपयोग हुन नसक्दा यस कृषि क्षेत्रबाट अपेक्षित प्रतिफल हासिल गर्न सकिएको छैन। सरकारले कृषि क्षेत्रको रूपान्तरणका लागि विगत देखि भएको प्रयासले सकारात्मक प्रभाव पर्न थालेको छ।

लुम्बिनी प्रदेशमा नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम), रूपन्देही, कपिलवस्तु, पाल्पा, अर्घाखाँची, गुल्मी, रुकुम (पूर्वी भाग), रोल्पा, प्यूठान, दाङ्ग, बाँके र बर्दिया गरी १२ जिल्ला मध्ये उच्च पहाड १ जिल्ला, पहाडमा ५ जिल्ला र तराईमा ६ जिल्ला रहेका छन् भने कूल १०९ वटा स्थानीय तहहरू रहेका छन्। यस प्रदेशको ३.१ प्रतिशत भूभाग उच्च हिमाल, ९.१ प्रतिशत उच्च पहाड, ३२.२ प्रतिशत मध्यम पहाड २७.९ प्रतिशत शिवालिक र २७.६ प्रतिशत तराई क्षेत्र रहेको छ। लुम्बिनी प्रदेशका १२ जिल्लाहरूमा कूल १९,६९,७७६ हेक्टर क्षेत्रफल जमिन छ भने खेती योग्य जग्गाको क्षेत्रफल ६,९७,३३१ हेक्टर रहेकोमा ५,३९,४४३ हेक्टर क्षेत्रफलमा मात्र खेती गरिएको छ। यस प्रदेशमा आ.व. २०७८।७९ मा खाद्यान्न उत्पादन १९०९२१६.७ मे. ट., फलफूल उत्पादन १८३१३७.४ मे.ट. र तरकारी उत्पादन ५७३८३१ मे.ट. रहेको छ। यस प्रदेशका प्रमुख बाली बस्तुहरूमा धान, मकै, गहुँ, तरकारी, सुन्तलाजात फलफूल, अदुवा, बेसार, कफी, च्याउ, आदि रहेका छन्। कृषि जन्य उत्पादन तथा उपलब्धतामा आत्मनिर्भर बन्नका लागि कृषिको व्यावसायिकरण, आधुनिकीकरण एवं विविधीकरणको माध्यमबाट लक्ष्य हासिल गर्न कृषि विकास कार्यक्रमहरूको ठूलो भूमिका रहदै आएको छ।

कृषि विकास निर्देशनालय र मातहतका कार्यालयबाट आ.व. २०७८/०७९ भए गरेका गतिविधिहरू, बालीबस्तुहरूको उत्पादनको स्थिति, मुख्य मुख्य आयोजनाहरूको उपलब्धीहरू, कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखिएका समस्याहरू र समाधानका उपायहरू आदि विषयबस्तुहरू समेटि बाषिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९ प्रकाशन गरिएको छ। यस पुस्तिका प्रकाशनका गर्नको लागि आवश्यक गराउन सहयोग हुने कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालय, जिल्लास्थित कृषि ज्ञानकेन्द्र तथा एकिकृत कार्यालयहरू, कृषितालिमकेन्द्र, प्रयोगशालाहरू लगायत अन्य सरोकारवाला निकायहरूलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु। साथै यस निर्देशनालयका योजना तथा अनुगमन तथा आर्थिक विश्लेषण तथा तथ्याँक शाखामा कार्यरत बरिष्ठ अर्थविज्ञ हरिप्रसाद पण्डित, कृषि अर्थविज्ञ डिल्लीराज पौडेल, बाली संरक्षण अधिकृत रामवहादुर खत्री, कृषि प्रसार अधिकृत विवेक पन्त, कृषि अधिकृतहरू दयाराम बस्याल, बासु पौडेल, रामचन्द्र भट्टराई लगायत निर्देशनालयका सम्पूर्ण कर्मचारी साथीहरूलाई धन्यवाद व्यक्त गर्दछु। अन्त्यमा यस प्रकाशन सम्बद्ध पाठक वर्गलाई उपयोगी हुनेछ भन्ने विश्वास लिंदै यस पुस्तिकाको सम्बन्धमा प्राप्त हुने सुझाव सल्लाहबाट सुधार गर्दै आगामी दिनमा परिष्कृत बनाउँदै लैजान मद्दत पुग्ने छ भन्ने अपेक्षा गर्दछु।

रामप्रसाद पाण्डे

नि. प्रमुख

खण्ड - १

प्रदेशको परिचयात्मक विवरण

१.१ लुम्बिनी प्रदेशको संक्षिप्त परिचय

यो प्रदेशमा नेपालको संविधानको अनुसूची-४ बमोजिम नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम), रूपन्देही, कपिलवस्तु, पाल्पा, अर्घाखाँची, गुल्मी, रुकुम (पूर्वी भाग), रोल्पा, प्यूठान, दाङ्ग, बाँके र बर्दिया गरी बाह्र जिल्ला मध्ये उच्च पहाड १ जिल्ला, पहाडमा ५ जिल्ला र तराईमा ६ जिल्ला रहेका छन्। यस प्रदेशमा ४ उपमहानगरपालिका, ३२ नगरपालिका र ७३ गाँउपालिका गरी कूल १०९ वटा स्थानीय तहहरू रहेका छन्। उत्तरमा पुथा हिमाल देखी दक्षिणमा मर्चवार सम्म, पूर्वमा त्रिवेणी सुस्ता देखी पश्चिममा राजापुर सम्म जम्मा १७,८१० वर्ग किलोमिटर भूभाग रहेको छ। यस प्रदेशले नेपालको कूल क्षेत्रफलको १२.१ प्रतिशत हिस्सा ओगटेको छ। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को प्रारम्भिक नतिजा बमोजिम यस प्रदेशको जनसंख्या ५१,२४,२२५ जनसंख्या रहेको छ। यस प्रदेशको आफ्नै मौलिक विशेषता हुनुका साथै शान्तिका अग्रदूत गौतम बुद्धको जन्मस्थल लुम्बिनी, तिलौराकोट तथा थुप्रै बुद्धकालीन ऐतिहासिक र सांस्कृतिक महत्वका सम्पदाहरू यसै प्रदेशमा पर्दछन्। देशको पवित्र धार्मिक तथा सांस्कृतिक स्थलहरू जस्तै स्वर्गदारी, रिडी, त्रिवेणी, राम्दी, रानी महल, सुपादेउराली मन्दिर, बागेश्वरी मन्दिर, अम्बिकेश्वरी मन्दिर, धारापनी दाङ्गमा रहेको विश्वको अग्लो त्रिशुल, यस प्रदेशमा पर्दछन । साथै एसियाकै ठूलो दाङ्ग उपत्यका पनि यो प्रदेशमा पर्दछ।

१.२ प्रदेशको नामाकरण

नेपालको संविधानको धारा २२८ र उपधारा (२) बमोजिम यस प्रदेशको प्रदेश सभाबाट मिति २०७७।०६।२० गते "राप्ती उपत्यका (दिउखुरी) लाई यस प्रदेशको राजधानी र नेपालको संविधानको धारा २९५ को उपधारा (२) बमोजिम प्रदेशको नाम लुम्बिनी प्रदेश नामाकरण गरी प्रदेश राजपत्रमा प्रकाशन भइसकेको छ।

१.३ भौगोलिक अवस्थिति

ऐतिहासिक संविधानसभाबाट बनेको नेपालको संविधानले संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको राज्य संरचना बनाएको छ। साथै सातवटा प्रदेश भएको संघीय शासन प्रणालीको व्यवस्था गरेको छ। उक्त संविधान बमोजिम बर्दघाट पश्चिमको नवलपरासी, रूपन्देही, पाल्पा, कपिलवस्तु, गुल्मी, अर्घाखाँची, प्यूठान, रोल्पा, पूर्वी रुकुम, दाङ्ग, बाँके र बर्दिया गरी १२ जिल्ला समावेश भएको लुम्बिनी प्रदेश बनेको छ। तराईमा ६, पहाडमा ५ र हिमालमा १ गरी १२ जिल्ला यस प्रदेशमा रहेका छन्। यो प्रदेश २७°२०' देखी २९°०' अक्षांस सम्म र ८१°२१' देखी ८४°०२' देशान्तरसम्म फैलिएको छ।

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट प्राप्त तथ्याङ्क अनुसार राष्ट्रिय निकुञ्ज र संरक्षण क्षेत्रहरू बाहेक यस प्रदेशको क्षेत्रफल १७,८१० वर्ग कि.मी रहेको छ। तर समग्रमा यस प्रदेशको क्षेत्रफल २२,२८८ वर्ग कि.मी. रहेको छ जस अनुसार यो प्रदेश तेश्रो ठूलो प्रदेशको रूपमा रहेको छ। यस प्रदेशले नेपालको कूल क्षेत्रफलको १५.१ प्रतिशत हिस्सा ओगटेको छ। पूर्वमा पाल्पा रामपुरदेखि पश्चिममा राजापुरसम्म र उत्तरमा सिस्ने पुथा हिमालदेखि दक्षिणमा मर्चावरसम्म यो प्रदेश फैलिएको छ। प्रदेशको करिब ५४ प्रतिशत भूभाग तराई तथा भित्री मधेस पर्दछ।

(स्रोत: लुम्बिनी प्रदेश को वस्तुस्थिति विवरण २०७५/७६, प्रदेश योजना आयोग)

१.४ भौगोलिक सीमाना

पूर्वमा	गण्डकी प्रदेश
उत्तरमा	गण्डकी र कर्णाली प्रदेश
पश्चिममा	कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेश
दक्षिणमा	भारतको उत्तर प्रदेश

१.५ भौगोलिक बनावट

समथर जमिनदेखि ७२४६ मिटरसम्म उचाई भएको पुथा हिमालसम्म फैलिएको यस प्रदेशको ३.१ प्रतिशत भूभाग उच्च हिमाल, ९.१ प्रतिशत उच्च पहाड, ३२.२ प्रतिशत मध्यम पहाड, २७.९ प्रतिशत शिवालिक र २७.६ प्रतिशत तराई क्षेत्र रहेको छ। उचाइका आधारमा ५०० मिटर भन्दा कम उचाइ भएको क्षेत्र यस प्रदेशमा ४३.३ प्रतिशत रहेको छ भने ५००-१००० मिटर उचाइ भएका क्षेत्र २०.४ प्रतिशत र १००-२००० मिटर उचाइ भएका २४.१ प्रतिशत क्षेत्र रहेको छ। २०००-३००० मिटर उचाइ भएको क्षेत्र ७.४ प्रतिशत, ३०००-४००० मिटर उचाइ भएको क्षेत्र ३.० प्रतिशत, ४०००-५००० मिटर उचाइ भएको क्षेत्र १.६ प्रतिशत र ५००० मिटर भन्दा बढी उचाइ भएको क्षेत्र करिब ०.३ प्रतिशत मात्र रहेको छ।

क्षेत्रफलको हिसाबले यस प्रदेशको १२ जिल्ला मध्य दाङ जिल्ला पहिलो रहेको छ जसले प्रदेशको १७.२ प्रतिशत हिस्सा ओगटेको छ भने सबैभन्दा सानो जिल्लाको रूपमा नवलपरासी रहेको छ। पालिकास्तरमा हेर्दा क्षेत्रफलका हिसाबले सबैभन्दा ठूलो पालिका राप्तीसोनारी गाँउपालिका र सानो सिद्धार्थनगर नगरपालिका रहेको छ।

(स्रोत: प्रदेश नं. ५ को वस्तुस्थिति विवरण २०७५/७६, प्रदेश योजना आयोग)

१.६ प्रमुख नदीनाला

बाणगङ्गा, तीनाउ, कालीगण्डकी, राप्ती, बबई, कर्णाली र बडीघाट

१.७ हावापानी

यस प्रदेशमा तराईमा उष्ण देखि उच्च पहाडमा शितोष्ण सम्म गरी सबै किसिमको हावापानी पाइन्छ।

१.८ कृषि भूमिको प्रयोग र सिंचाई

केन्द्रिय तथ्याङ्क विभागको कृषि गणना २०६८ अनुसार यस प्रदेशमा ४,०४,५४१ हेक्टर अस्थायी बालीले खेतीयोग्य जमिन रहेको छ। जुन यस प्रदेशको कूल भूभागको २२.७ प्रतिशत हुन आउछ। यस अनुसार यो प्रदेश नेपालको तेस्रो ठूलो खेतीयोग्य जमिन भएको प्रदेशको रूपमा रहेको छ। यस प्रदेशमा कृषि कार्यमा संलग्न ३८ लाख २० हजार मानिसहरू संलग्न छन्। प्रदेश २ पछि सबभन्दा धेरै मानिसहरू यस प्रदेशमा कृषि कार्यमा संलग्न रहेका छन्। जलश्रोत मन्त्रालयको सिंचाई विभागको सिंचाई तथ्याङ्क सम्बन्धी २००७ को प्रतिवेदनका आधारमा यो प्रदेशको ४९ प्रतिशत खेती गरिएको जग्गामा सिंचाई पुगेको छ। सिंचाई उपलब्धताको हिसाबले सबैभन्दा बढी सिंचित भूमि रूपन्देही ८९ प्रतिशत, नवलपरासी ७३ प्रतिशत, दाङमा ६१ प्रतिशत, कपिलवस्तुमा ३८ प्रतिशत र बाँकेमा ३७ प्रतिशत रहेको छ। यस प्रदेशका अन्य जिल्लाहरूमा ज्यादै कम क्षेत्रमा सिंचाई सुविधा पुगेको छ। बर्दिया जिल्लामा ३६,००० हेक्टरमा सिंचाई पुर्याउने उद्देश्यले बबई सिंचाई आयोजना, बाँके जिल्लामा

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

४२,७६६ हेक्टरमा सिँचाई पुर्याउने सिक्टा सिँचाई, दाङ्ग जिल्लाको देउखुरी उपत्यकाको ५,८०० हेक्टर सिँचाई विस्तार गर्न प्रगन्ना तथा बड्कापथ सिँचाई साथै बाँके र बर्दियाको गरी ६०,००० हेक्टर सिँचाई सुविधा उपलब्ध गराउन भेरी-बबई डाइभर्जन बहुउद्देश्यीय आयोजना प्रदेशमा भएको ठूला सिँचाई आयोजनाहरू हुन्।

केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको कृषि गणना २०६८ अनुसार यस प्रदेशमा ७ हजार कृषि घर परिवार च्याउखेतीमा, १८ हजार मौरीपालनमा र ६ हजार कृषि घरपरिवार माछापालनमा संलग्न छन्। अन्य प्रदेशहरूको तुलनामा च्याउखेतीमा संलग्न घरपरिवार सबैभन्दा धेरै यस प्रदेशमा छन् भने माछापालनमा दोश्रो स्थानमा रहेको छ।

१.९ खानी तथा खानीजन्य उद्योगको स्थिति

यस प्रदेशको तराई र पहाडी जिल्लामा विभिन्न खालका खानी तथा खानीजन्य पदार्थ रहेका छन्। यसको पूर्ण उत्खनन र प्रयोग हुन सकेको छैन। यहाँ चून्डुङ्गा, कोईला, फलाम, सुन, तामा, स्लेट, जिङ्ग र रोडाडुङ्गा उपलब्ध छन्। यस प्रदेशको दाङ्गमा आधा दर्जन जति कोईला उद्योगहरू सञ्चालनमा छन्। चून्डुङ्गा उपयोग गरेर सिमेन्ट उद्योग खोल्ने क्रम बढेको छ। हालसम्म यस प्रदेशमा खानीको खोजतलास कार्य र उत्खनन कार्यका लागि विभिन्न व्यक्ति तथा कम्पनीलाई लाइसेन्स दिइएको छ। यस प्रदेशमा ८६ जना व्यक्ति तथा संस्थाहरूले विभिन्न खानीहरूको खोजतलास कार्यको लागि लाइसेन्स लिएका छन्। सबै भन्दा बढी पाल्पामा कोईला, डोलामाइट, फलाम, लाइमस्टोन र क्वारजाइट गरी २७ वटा लाइसेन्स खानी तथा भूगर्भ विभागबाट जारी भएका छन्। दाङ्गमा पनि डोलामाइट, सुन, सीसा, रेड, क्ले र लाइमस्टोन गरी २७ वटा लाइसेन्स जारी भएका छन्। लाइमस्टोनको अर्घाखाँचीमा १ र प्यूठानमा ८ वटा लाइसेन्स जारी भएका छन्। रोल्पामा लाइमस्टोनको १६ र सुनको १ वटा खोजतलासको लाइसेन्स जारी भएका छन्। यस प्रदेशमा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्ममा उत्खनन कार्यको लागि ३३ वटा लाइसेन्स जारी भएका छन्। कोइला फलाम र लाइमस्टोन गरी १४ वटा लाइसेन्स पाल्पामा र कोइला र लाइमस्टोनको लागि दाङ्गमा १२ वटा लाइसेन्स जारी भएका छन्। यसरी खोजतलास र उत्खनन कार्यको लागि बढी लाइसेन्स चुन्डुङ्गाका लागि रहेका छन्।

स्रोत: खानी तथा भूगर्भ विभाग

१.१० राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन

यस प्रदेशमा ४ वटा उपमहानगरपालिका, ३२ वटा नगरपालिका र ७३ गाउँपालिका गरी कूल १०९ वटा स्थानीय तहहरू रहेका छन्। ती स्थानीय तहका ९८३ वटा वडाहरू रहेका छन्। स्थानीय तहको संख्याको हिसाबले यो प्रदेश चौथो धेरै स्थानीय तहहरू भएको प्रदेशको रूपमा रहेको छ। यस प्रदेशको रूपन्देहीमा सबैभन्दा बढी १६ वटा स्थानीय तहका १५५ वडाहरू रहेका छन् भने सबैभन्दा कम रुकुम पूर्वमा ३ गाउँपालिका र ३१ वडाहरू रहेका छन्।

तालिका १ जिल्ला अनुसार पालिकाहरू र वडाहरूको संख्या

जिल्लाहरू	गाउँपालिका	नगरपालिका	उपमहानगरपालिका	वडाहरू
नवलपरासी (ब.सु.प.)	४	३	-	७४
रूपन्देही	१०	५	१	१५५
कपिलवस्तु	४	६	-	९६
पाल्पा	८	२	-	८१

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

जिल्लाहरू	गाउँपालिका	नगरपालिका	उपमहानगरपालिका	वडाहरू
अर्घाखाँची	३	३	-	६१
गुल्मी	१०	२	-	९३
रुकुम पूर्व	३	-	-	३१
रोल्पा	९	१	-	७२
प्यूठान	७	२	-	६४
दाङ्ग	७	१	२	१००
बाँके	६	१	१	८१
बर्दिया	२	६	-	७५
जम्मा	७३	३२	४	९८३

स्रोत: संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

१.११ जनसांख्यिक विवरण (राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को प्रारम्भिक नतिजा)

प्रदेशको घरपरिवार संख्या, पुरुष र महिलाको जनसंख्या र परिवारको आकार, र जनघनत्व सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	क्षेत्र	घर परिवार संख्या	जम्मा	जनसंख्या (२०७८)		लैङ्गिक अनुपात	वार्षिक वृद्धिदर	परिवार आकार	जनघनत्व
				पुरुष	महिला				
१	नेपाल	६७६१०५९	२९१९२४८०	१४२९१३११	१४९०११६९	९५.९१	०.९३	४.३२	१९८
भौगोलिक क्षेत्र									
१	हिमाल	४१६४८०	१७७८१०४	८७७६६६	९००४३८	९७.४७	-०.०२		३४
२	पहाड	२९७४६९८	११७४८५४८	५७२१३२९	६०२७२१९	९४.९२	०.२९		१९२
३	तराई	३३६९८८१	१५६६५८२८	७६९२३१६	७९७३५१२	९६.४७	१.५६		४६१
प्रदेश									
१	लुम्बिनी प्रदेश	११५५५२३	५१२४२२५	२४५७४८४	२६६६७४१	९२.१५	१.२५	४.४३	२३०

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

जिल्ला अनुसारको जनगणना, घर संख्या जनसंख्या र लैङ्गिक अनुपातको विवरण

क्र. सं.	जिल्ला	कुल जनसंख्या (२०६८)	प्रारम्भिक जनसंख्या २०७८								
			जनगणना घर संख्या	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	लैङ्गिक अनुपात	परिवारको औसत आकार	जन घनत्व	वार्षिक जनसंख्या बृद्धिदर (%)
१	रुकुम-पुर्व	५३१८४	११७०२	१३२६४	५७९६२	२८२२६	२९७३६	९४.९२	४.३७	३५.००	०.८२
२	रोल्पा	२२४५०६	४९५९०	५२९९२	२३६२२६	११०९६६	१२५२६०	८८.५९	४.४६	१२६.००	०.५०
३	प्युठान	२२८१०२	५२१७२	५६९६२	२३१८४८	१०४४६३	१२७३८५	८२.०१	४.०७	१७७.००	०.१६
४	गुल्मी	२८०१६०	६१२२२	६६७२५	२४६८३६	११२७८८	१३४०४८	८४.१४	३.७०	२१५.००	-१.३५
५	अर्घाखाची	१९७६३२	४५०१९	४९०८०	१७७२००	८१०१३	९६१८७	८४.२२	३.६१	१४९.००	-१.१५
६	पाल्पा	२६११८०	५६२७५	६४३१८	२४२४२३	१११९४०	१३०४८३	८५.७९	३.७७	१७७.००	-०.७७
७	नवलपरासी (ब. सुस्ता पश्चिम)	३३१९०४	७३२६३	८३८८२	३८५५१५	१८८०७६	१९७४३९	९५.२६	४.६०	५२५.००	१.३९
८	रुपन्देही	८८०१९६	१९५१०३	२४१४४९	१११८९७५	५४७५४५	५७१४३०	९५.८२	४.६३	८२३.००	२.१३
९	कपिलवस्तु	५७१९३६	१०३७६५	१२२७१५	६८६७३९	३३७६०४	३४९१३५	९६.७०	५.६०	३९५.००	१.६७
१०	दाङ	५५२५८३	१४९२६८	१६५७६१	६७६२७७	३२१९०१	३५४३७६	९०.८४	४.०८	२२९.००	१.८३
११	बाँके	४९१३१३	११०१३५	१३१९२७	६०३३९३	२९५११२	३०८२८१	९५.७३	४.५७	२५८.००	१.८६
१२	बर्दिया	४२६५७६	९८९३६	१०६४४८	४६०८३१	२१७८५०	२४२९८१	८९.६६	४.३३	२२८.००	०.७४

लुम्बिनी प्रदेशको ग्रामिण- शहरी क्षेत्र अनुसार जनसंख्या विवरण

क्र.सं.	क्षेत्र	जनसंख्या २०७८	प्रतिशत	क्षेत्र	जनसंख्या २०७८	प्रतिशत
१	शहरी	१९२९१०३१	६६.०८	शहरी	२८२०४९७	५५.०४
२	ग्रामीण	९९०१४४९	३३.९२	ग्रामीण	२३०३७२८	४४.९६
	नेपाल	२९१९२४८०	१००	लुम्बिनी प्रदेश	५१२४२२५	१००.

लुम्बिनी प्रदेशका जिल्लाहरू मध्ये जनसंख्या बृद्धिदर (%) ऋणात्मक भएका जिल्लाहरू

क्र.सं.	जिल्ला	जनसंख्या		वार्षिक बृद्धिदर
		२०६८	२०७८	
१	गुल्मी	२८०१६०	२४६८३६	१।२२
२	अर्घाखाँची	१९७६३२	१७७२००	१।०५
३	पाल्पा	२६११८०	२४२४२३	०।७२

लुम्बिनी प्रदेशका जिल्लाहरू मध्ये जनसंख्या बृद्धिदर(%) धनात्मक भएका जिल्लाहरू

क्र.सं.	जिल्ला	जनसंख्या		वार्षिक बृद्धिदर
		२०६८	२०७८	
१	रुपन्देही	८८०१९६	१११८९७५	२।३०
२	बाँके	४९१३१३	६०३३९३	१।९७
३	दाङ्ग	५५२५८३	६७६२७७	१।९४
४	कपिलबस्तु	५७१९३६	६८६७३९	१.७६
५	नवलपरासी (ब.सु. पश्चिम)	३३१९०४	३८५५१५	१.४४
६	रुकुम पुर्व	५३१८४	५७९६२	०.८३
७	बर्दिया	४२६५७६	४६०८३१	०.७४
८	रोल्पा	२२४५०६	२३६२२६	०.४९
९	प्युठान	२२८१०२	२३१८४८	०।१६

प्रदेश अन्तरगत रहेका स्थानीय तह अनुसारको प्रारम्भिक जनसंख्या

जिल्ला/स्थानीय तह	परिवार संख्या	प्रारम्भिक जनसंख्या २०७८		
		जम्मा	पुरुष	महिला
नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम)				
बर्दघाट न.पा.	१८२४०	७५०५३	३५१८०	३९८७३
पाल्हीनन्दन गा.पा.	७३८३	४०३२५	२०६६२	१९६६३
प्रतापपुर गा.पा.	१०७५३	५०३२६	२५०१६	२५३१०

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

जिल्ला / स्थानिय तह	परिवार संख्या	प्रारम्भिक जनसंख्या २०७८		
		जम्मा	पुरुष	महिला
रामग्राम न.पा.	१३०८१	६४१५०	३१८४२	३२३०८
सरावल गा.पा.	८८४०	४२२१७	२०६९१	२१५२६
सुनवल न.पा.	१७६८९	७२६२१	३४३१६	३८३०५
सुस्ता गा.पा.	७८९२	३९७९८	१९३६५	२०४३३
गुल्मी				
चन्द्रकोट गा.पा.	५१४८	१८७५१	८६०५	१०१४६
छत्रकोट गा.पा.	५३२०	१९२३९	८६०१	१०६३८
धुर्कोट गा.पा.	५४०५	१८६९९	८२८५	१०४१४
गुल्मीदरवार गा.पा.	५२८८	१९४१३	८४९०	१०९२३
इस्मा गा.पा.	५०१३	१८५३०	८४५३	१००७७
कालिगण्डकी गा.पा.	३७९३	१५१०६	७०८५	८०२१
मदाने गा.पा.	५२७४	१९८२०	८९८५	१०८३५
मालिका गा.पा.	५२७३	२०१७३	९२६३	१०९१०
मुसिकोट न.पा.	७१३५	२८७६१	१३३७१	१५३९०
रेसुङ्गा न.पा.	९१२९	३१६७७	१४६९६	१६९८१
रुरुक्षेत्र गा.पा.	४६९१	१६६३८	७६२७	९०११
सत्यवती गा.पा.	५२५२	१९७५१	९०५६	१०६९५
पाल्पा				
बगनासकाली गा.पा.	४६४८	१६९३४	७६८३	९२५१
माथागढी गा.पा.	५८४०	२४०२४	११२२२	१२८०२
निस्दी गा.पा.	४०७५	१७६२९	८१३७	९४९२
पुर्वखोला गा.पा.	४१३८	१६१४५	७१४७	८९९८
रैनादेवी छहरा गा.पा.	६३९०	२३१२४	१०४९१	१२६३३
रम्भा गा.पा.	४६९६	१७०७७	७५६५	९५१२
रामपुर न.पा.	१०८२१	३९१९०	१७७७५	२१४१५
रिब्दीकोट गा.पा.	४४५९	१५६३६	७१९५	८४४१
तानसेन न.पा.	१४८६५	५१४७०	२३९२७	२७५४३
तिनाउ गा.पा.	४३२६	१८२९१	८६२८	९६६३
रुपन्देही				
बुटवल उपमहानगरपालिका	५१०९९	१९५०५४	९५७०५	९९३४९
देवदह न.पा.	१७५८२	७१८०६	३३७४७	३८०५९
गौडहवा गा.पा.	१००२०	५६५२९	२८०००	२८५२९
कन्चन गा.पा.	१०४८३	४२५२८	१९२९५	२३२३३

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

जिल्ला / स्थानिय तह	परिवार संख्या	प्रारम्भिक जनसंख्या २०७८		
		जम्मा	पुरुष	महिला
कोटहीमाई गा.पा.	७९२१	४६४१७	२३५२७	२२८९०
लुम्बिनी साँस्कृतिक न.पा.	१३८५४	८८०९०	४३७०६	४४३८४
मर्चवारी गा.पा.	६९७२	४१०५८	२०६३२	२०४२६
मायादेवी गा.पा.	१००४०	५७३४१	२८९९१	२८३५०
ओमसतिया गा.पा.	८२१८	४१०८०	२०३३२	२०७४८
रोहिणी गा.पा.	८०९६	४३२७७	२१८३६	२१४४१
सैनामैना न.पा.	१९६५७	७८४७७	३६५४७	४१९३०
सम्मरीमाई गा.पा.	७३०३	४३३००	२१६९१	२१६०९
सिद्धार्थ न.पा.	१६०११	७६३०७	३८१३६	३८१७१
सियारी गा.पा.	९०६०	४५२७४	२२१००	२३१७४
शुद्धोधन गा.पा.	८७१७	४१४७२	२०३५२	२११२०
तिलोत्तमा न.पा.	३६३९९	१४९६५७	७१७००	७७९५७
कपिलवस्तु				
बाणगंगा न.पा.	२३४८२	९७११४	४५८२०	५१२९४
बिजयनगर गा.पा.	७१४४	४३४४०	२१५६२	२१८७८
बुद्धभूमि न.पा.	१५५८१	७७२८१	३७५८०	३९७०१
कपिलवस्तु न.पा.	१५५५५	८९९६९	४४५०५	४५४६४
कृष्णनगर न.पा.	१०८८९	७०९६९	३५४४९	३५५२०
महाराजगँज न.पा.	९९४५	६५६६८	३३२५७	३२४११
मायादेवी गा.पा.	८३८३	५७१२१	२८०१४	२९१०७
शिवराज न.पा.	१६०७२	८४४६३	४१०९८	४३३६५
शुद्धोधन गा.पा.	८५९३	५३४१७	२६२५८	२७१५९
यसोधरा गा.पा.	७०४५	४५१६९	२२०३०	२३१३९
अर्घाखाँची				
भूमिकास्थान न.पा.	७८९१	२८३१७	१२६८७	१५६३०
छत्रदेव गा.पा.	६२६३	२१६९१	९६७६	१२०१५
मालारानी गा.पा.	६८४२	२३७८०	१०७४७	१३०३३
पाणिनी गा.पा.	६२१४	२२३३०	१००६४	१२२६६
सन्धिखर्क न.पा.	१२३२२	४२५२८	१९५०७	२३०२१
शितगंगा न.पा.	९५४१	३७८८८	१७७८७	२०१०१
प्युठान				
एरावती गा.पा.	५१४५	२०४०४	९०७४	११३३०
गौमुखी गा.पा.	५६१६	२६०००	१२००६	१३९९४

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

जिल्ला/स्थानिय तह	परिवार संख्या	प्रारम्भिक जनसंख्या २०७८		
		जम्मा	पुरुष	महिला
झिमरुक गा.पा.	६५९२	२६४९१	११९३५	१४५५६
मल्लरानी गा.पा.	४१५२	१५८४६	६८६६	८९८०
माण्डवी गा.पा.	३९०४	१५७७८	७००५	८७७३
नौबहिनी गा.पा.	७९६३	३२५२४	१४९१६	१७६०८
प्युठान न.पा.	११५००	४२०९४	१८९४५	२३१४९
सरुमारानी गा.पा.	४४८८	१९३७०	८५४५	१०८२५
स्वर्गद्वारी न.पा.	८४००	३२१२७	१४०४१	१८०८६
रोल्पा				
परिवर्तन गा.पा.	४७६५	२२००१	१०२५२	११७४९
लुङ्ग्री गा.पा.	५६६८	२६५३९	१२३४८	१४१९१
माडी गा.पा.	४१४३	१८०१३	८४३१	९५८२
रोल्पा न.पा.	८८३६	३५६४४	१६४१०	१९२३४
रुन्टीगढी गा.पा.	६३८७	२९०९४	१३७३४	१५३६०
सुनिल स्मृति गा.पा.	७०६६	३०५२३	१३९८३	१६५४०
गंगादेव गा.पा.	४४७४	२१७३८	१०२७८	११४६०
छुनछहरी गा.पा.	३६०७	१७२८१	८२९८	८९८३
थवाङ गा.पा.	२५७५	११००८	५१५९	५८४९
त्रिवेणी गा.पा.	५४६८	२३१९०	१०९४१	१२२४९
रुकुम-पूर्व				
भूमे गा.पा.	४१९४	१९८३५	९४२५	१०४१०
पुथा उत्तरगंगा गा.पा.	४५७३	१८९५४	९४७३	९४८१
सिस्ने गा.पा.	४३९६	१८७५१	९१२२	९६२९
दाङ				
बबई गा.पा.	७५३८	३१३१७	१४५२७	१६७९०
बंगलाचुली गा.पा.	५१७३	२२८७७	१०२७६	१२६०१
दर्गीशरण गा.पा.	५८९७	२३६७२	११४३६	१२२३६
गढवा गा.पा.	१००८४	४६२७५	२२६५०	२३६२५
घोराही उपमहानगरपालिका	५१६१९	२०१०७९	९४३८४	१०६६९५
लमही न.पा.	१३६६२	५८८८४	२८२५७	३०६२७
राजपुर न.पा.	५८९६	२८४१०	१४१७१	१४२३९
राप्ती गा.पा.	११८३७	५२१५८	२४७२०	२७४३८
शान्तीनगर गा.पा.	७९३७	२७६६६	१२८७२	१४७९४
तुल्सीपुर उपमहानगरपालिका	४६६९९	१८०७३४	८५७०१	९५०३३

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

जिल्ला/स्थानिय तह	परिवार संख्या	प्रारम्भिक जनसंख्या २०७८		
		जम्मा	पुरुष	महिला
बाँके				
बैजनाथ गा.पा.	१६७६५	७०३१५	३२७३९	३७५७६
डुडुवा गा.पा.	८११२	४३०३०	२१७८९	२१२४१
जानकी गा.पा.	९१२४	४६५३६	२३३८६	२३१५०
खजुरा गा.पा.	१३८८५	६३७४९	३०२८४	३३४६५
कोहलपुर न.पा.	२४३४६	१००२८९	४८३२४	५१९६५
नरैनापुर गा.पा.	८६८०	४३६९८	२१८२२	२१८७६
नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका	३५५१७	१६६२५८	८३३११	८२९४७
राप्ती सोनारी गा.पा.	१५४९१	६७७८२	३२०१५	३५७६७
बर्दिया				
बढैयाताल गा.पा.	१२७३६	५२०५६	२४०४२	२८०१४
बासगढी न.पा.	१५१४९	६३४००	२९४८६	३३९१४
बारबर्दिया न.पा.	१६९५०	७२८९२	३४३५३	३८५३९
गेरुवा गा.पा.	७७८८	३३७४२	१५५२५	१८२१७
गुलरिया न.पा.	१६१४१	७४८६८	३७०८६	३७७८२
मधुवन न.पा.	१२४७४	५११७३	२३५७०	२७६०३
राजापुर न.पा.	१३७११	६१५३१	२९१६६	३२३६५
ठाकुरबाबा न.पा.	११४८०	४९३६०	२२८५३	२६५०७

१.१.१.२ जातजातिको आधारमा जनसंख्या बनेोट

यस प्रदेशमा १०१ किसिमका जातजाति रहेका छन्। जातजातिको जनसंख्यालाई हेर्दा यस प्रदेशका मुख्य दश जातिहरू तालिका १.१.२.२ बमोजिम छन्। सबैभन्दा धेरै थारु (१५.२ प्रतिशत) र मगर (१५.१ प्रतिशत) जाति रहेका छन्।

तालिका ३ दश प्रमुख जातिहरू (प्रतिशतमा)

जातजाती	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश
क्षेत्री	१६.६	१३.८
ब्राह्मण (पहाड)	१२.२	१२.५
मगर	७.१	१५.१
थारु	६.६	१५.२
तामाङ	५.८	०.२
नेवार	५	१.४
मुसलमान	४.४	६.९
कामी	४.८	६

जातजाती	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश
यादव	४	४
राई	२.३	०.१

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

१.१.१.३ धर्मको आधारमा जनसंख्या विवरण

यस प्रदेशमा रहेको धर्म अनुसारको जनसंख्यालाई तालिका ४ मा दिएको छ। नेपालको समग्र जनसंख्यामा हिन्दु धर्म मान्नेहरू ८१.३४ प्रतिशत रहेकोमा यस प्रदेशमा ८८.७९ प्रतिशत रहेका छन्। इस्लाम धर्म मान्नेहरू ६.७२ प्रतिशत रहेका छन् भने बौद्ध धर्म मान्नेहरू ३.२७ प्रतिशत रहेका छन्। नेपालमा समग्रमा बौद्ध धर्म मान्नेहरू दोश्रो स्थानमा रहेको तुलनामा यस प्रदेशमा इस्लाम धर्म मान्नेहरू दोश्रो स्थानमा रहेका छन्।

तालिका ४ धर्मको आधारमा जनसंख्या विवरण

धर्म	नेपाल		लुम्बिनी प्रदेश	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
हिन्दु	२१५५१४९२	८१.३४	३९९५०५२	८८.७९
बौद्ध	२३९६०९९	९.०४	१४७१४१	३.२७
इस्लाम	११६२३७०	४.३९	३०२१४८	६.७२
किराँती	८०७१६९	३.०५	६८२	०.०२
क्रिस्चियन	३७५६९९	१.४२	४४१८९	०.९८
प्राकृतिक	१२१९८२	०.४६	३०२९	०.०७
बोन	१३००६	०.०५	९५९	०.०२
जैन	३२१४	०.०१	९०	०
बहाई	१२८३	००	१३७	०
शिख	६०९	०	८०	०
अपरिभाषित	६१५८१	०.२३	५७८५	०.१३
जम्मा	२६४९४५०४	१००	४४९९२९२	१००

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

१.१.२ ऐतिहासिक धार्मिक एवं पर्यटकीय महत्वका स्थानहरू

गौतमबुद्ध जन्मस्थल	लुम्बिनी
स्वर्गद्वारी	प्यूठान
रुरूक्षेत्र	गुल्मी पाल्पा

रेसुङ्गा क्षेत्र	गुल्मी
सुपा देउराली	अर्घाखाँची
सिद्धबाबा	रूपन्देही
पाल्पा भैरव	पाल्पा
बागेधरी	बाँके
तौलेध्वरनाथ मन्दिर	कपिलवस्तु
विचित्र गुफा	गुल्मी
कंके देउराली	गुल्मी
पाणिनी तपोभूमि	अर्घाखाँची
दुर्वासिध्वर गुफा	अर्घाखाँची
रानी महल	पाल्पा

१.१३ सडकको स्थिति

भौतिक पूर्वाधारमा सडक यातायातको उपलब्धता महत्वपूर्ण हुन्छ यसलाई विकासको मेरुदण्डको रूपमा लिने गरिन्छ। सडक विभाग र स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा कृषि सडक विभागको सडक तथ्याङ्क अनुसार २०७३ असारसम्म यस प्रदेशमा राष्ट्रिय र ग्रामीण सडक गरी करिब ११ हजार कि.मी. सडक रहेका छन् (तालिका १.१३)। तुलनात्मक रूपमा लम्बाईको हिसाबले पाल्पामा सबैभन्दा बढी र रुकुममा सबैभन्दा कम सडक उपलब्ध छन् भने प्रति १०० वर्ग कि.मी. क्षेत्रफलमा सडक उपलब्धताको रूपमा सडक घनत्व सबैभन्दा बढी नवलपरासी र सबैभन्दा कम रुकुममा रहेको छ। अधिकांश ग्रामीण सडक कच्ची रहेका छन्। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को फागुनसम्मको आर्थिक सर्वेक्षणका अनुसार यस प्रदेशमा ८,९३१ कि.मी. स्थानीय सडकहरू रहेका छन्। ती सडकहरूमध्ये ८४५ कि.मी. (९.४ प्रतिशत) मात्र कालोपत्रे २,७९३ कि.मी. (३१.३ प्रतिशत) ग्राभेल र बाँकी ५,२९३ कि.मी. (५९.३ प्रतिशत) कच्ची रहेका छन्।

तालिका ५ सडक पूर्वाधारको स्थिति

जिल्ला	राष्ट्रिय सडक (कि.मी.)	ग्रामीण सडक (कि.मी.)	जम्मा सडक (कि.मी.)	सडक घनत्व (प्रति १०० वर्ग कि.मी. क्षेत्रफल)
नवलपरासी ब.सु.प	१८७.९	७३८.८	९२६.७	१४६
रूपन्देही	१६९.९	७८५.५	९५५.४	७३.६
कपिलवस्तु	२३३	९४३.९	११७६.९	७१.३
पाल्पा	२४८.९	१३०९.४	१५५८.३	१०६.६
अर्घाखाँची	१७०.९	६०३.७	७७४.७	६२.५
गुल्मी	२०५.१	११५८.१	१३६३.३	१२२.७
रुकुम पुर्व	७९.२	१९७.१	३७६.३	३२.४
रोल्पा	१७०.४	५८४.५	७५४.९	४०
प्यूठान	१३९.४	४३३.९	६०३.३	४५.७

जिल्ला	राष्ट्रिय सडक (कि.मी.)	ग्रामीण सडक (कि.मी.)	जम्मा सडक (कि.मी.)	सडक घनत्व (प्रति १०० वर्ग कि.मी. क्षेत्रफल)
दाङ्ग	३६६.२	८५९.१	१२२५.३	४०
बाँके	२२६.४	६४६.६	८७३	४६.४
बर्दिया	२११.४	६३२.२	८४३.६	७६.३
जम्मा	२४३८.७	८९९२.९	११४३१.६	६४.२

नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम) र रुकुम (पूर्वी) को तथ्याङ्कका लागि क्रमशः पहिलाको नवलपरासी र रुकुम जिल्लाको सडक लम्बाईलाई आधा गरी अनुमान गरिएको छ।

१.१४ शैक्षिक स्थिति

यस प्रदेशका प्रायः सबै ठाउँमा सार्वजनिक विद्यालयहरू सञ्चालनमा रहेका छन्। शिक्षा मन्त्रालय, शिक्षा विभागको २०७५ को फलयास रिपोर्ट अनुसार यस प्रदेशमा ५६३८ विद्यालयहरू (आधारभूत देखि माध्यमिक तहसम्मको) रहेका छन्। जसमध्ये ४५६४ सामुदायिक विद्यालयहरू रहेका छन् भने १०७४ संस्थागत विद्यालयहरू रहेका छन्। विद्यालय संख्याका आधारमा यो प्रदेश तेश्रो स्थानमा रहेको छ। माध्यमिक तहसम्म यस प्रदेशमा ११ लाख ५१ हजारको हाराहारीमा विद्यार्थी अध्ययनरत छन्। विद्यार्थी संख्याको हिसाबले यो प्रदेश समग्रमा दोश्रो स्थानमा रहेको छ। पढ्न छोड्ने अनुपात औसतमा ४.६५ प्रतिशत रहेको छ। जुन अन्य प्रदेशहरूको तुलनामा कम हो। प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद्को आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को वार्षिक प्रतिवेदन अनुसार यस प्रदेशमा प्राविधिक एस.एल.सी. कार्यक्रम तर्फ ६२३० कूल विद्यार्थी भर्ना क्षमता भएका १५८ वटा प्राविधिक शिक्षालय र डिप्लोमा/प्रमाणपत्र तहको कार्यक्रम तर्फ ६७०८ वार्षिक विद्यार्थी भर्ना क्षमता भएका १६० वटा संस्थाहरू रहेका छन्। यस्ता प्राविधिक शिक्षालयका संख्या अनुसार यो प्रदेश दोश्रो स्थानमा रहेको छ। प्राविधिक शिक्षालय भने रूपन्देही, दाङ्ग र बाँकेमा बढी केन्द्रीत छन्।

२,०६८ को राष्ट्रिय जनगणनाका आधारमा हेर्दा यस प्रदेशमा सबैभन्दा बढी साक्षरता दर (१५ वर्ष तथा सो भन्दा माथिको) ७०.८ प्रतिशत पाल्पामा रहेको छ भने भने सबभन्दा कम कपिलवस्तुमा जम्मा ४७.१ प्रतिशत रहेको छ। रुकुम र रोल्पाको साक्षरता दर करिब ५० प्रतिशत रहेको छ। बाँके र बर्दियाको साक्षरता दर ५६ प्रतिशत रहेको छ। तुलनात्मक रूपमा पाल्पा पछि गुल्मी र अर्घाखाँचीको साक्षरता दर ६५ प्रतिशत छ। औसतमा यस प्रदेशको साक्षरता दर करिब ५९ प्रतिशत रहेको छ। ५ वर्ष भन्दा माथिको उमेरको साक्षरता दर भने यस प्रदेशमा ६६.४ प्रतिशत रहेको छ, जुन राष्ट्रिय औसत ६५.९ भन्दा सीमान्त रूपले मात्र बढी छ। साक्षरताको हिसाबले यो प्रदेश चौथो स्थानमा रहेको छ। यस प्रदेशमा नेपाल संस्कृत र लुम्बिनी बौद्ध विश्वविद्यालय सञ्चालनमा रहेका छन्। साथै यो प्रदेशमा नेपालगञ्ज मेडिकल कलेज, युनिभर्सल मेडिकल कलेज र लुम्बिनी मेडिकल कलेज (पाल्पा) ३ वटा मेडिकल कलेजहरू सञ्चालनमा छन्। दाङ्गको घोराहीमा राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान सञ्चालनको प्रकृत्यामा छ। यस प्रदेशमा त्रिभुवन विश्वविद्यालयका ७ वटा आंगिक क्याम्पस सञ्चालनमा रहेका छन्। यस बाहेक सबै जिल्लामा त्रिभुवन विश्वविद्यालयका सम्बन्धन प्राप्त क्याम्पसहरू सञ्चालनमा छन्। पछिल्ला दिनहरूमा अन्य विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन लिएका निजी तथा सामुदायिक क्याम्पसहरू पनि खुलन थालेका छन्।

१.१५ सञ्चार सेवा

सञ्चारको विस्तार पछिल्ला वर्षहरूमा नेपालमा राम्रै ढंगबाट भएको छ। नेपालमा टेलिफोनको घनत्व १३४ प्रतिशत पुगेको छ। यस प्रदेशमा मोबाइल टेलिफोनको पहुँच विस्तार भए पनि अझै पनि केही ठाउँहरू जस्तै बाँके र दाङ्गका सीमावर्ती क्षेत्र र रोल्पा, रुकुमका दुर्गम ठाउँहरूमा अझै पनि टेलिफोन सेवा पुग्न सकेको छैन। राष्ट्रिय जनगणना २०६८ का अनुसार यस प्रदेशमा ४९.२ प्रतिशत घरपरिवारमा रेडियो, ३०.४ प्रतिशत घरपरिवारमा टेलिभिजन, ६५.८ प्रतिशत घरपरिवारमा मोबाइल फोन, ४.४ प्रतिशत घरपरिवारमा टेलिफोन र १.३ प्रतिशत घरपरिवारमा इन्टरनेट सुविधा पुगेको देखिन्छ। नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणका अनुसार २०७५ असार मसान्त सम्म ५१.१ प्रतिशत जनसंख्या इन्टरनेट सुविधा पुगेको छ।

१.१६ स्वास्थ्य स्थिति

लुम्बिनी प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालयको स्वास्थ्य निर्देशनालयको विवरण अनुसार यस प्रदेशमा विभिन्न सरकारीका अस्पतालहरू छन् (३ वटा संघियस्तरका अस्पताल, १३ वटा प्रादेशिक अस्पताल, ४ वटा स्थानीयस्तरका अस्पताल)। त्यसै गरी प्रदेश मातहतबाट १ वटा प्रादेशिक आयुर्वेदा चिकित्सालय, २ वटा आयुर्वेदा चिकित्सालय र ८ वटा आयुर्वेदिक स्वास्थ्य केन्द्रहरू सञ्चालित छन्। साथै प्रदेशमा ३० वटा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र ५७० वटा स्वास्थ्य चौकी, ६६ वटा सामुदायिक स्वास्थ्य युनिट, ९७ वटा सहरि स्वास्थ्य केन्द्र र १५ वटा आधारभूत स्वास्थ्य युनिटहरू स्थानीय तहका मातहतबाट सञ्चालित छन्। यी संगै १९२ वटा गैर सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरू पनि सञ्चालनमा रहेका छन् भने ८९९४ जना महिला स्वास्थ्य स्वयसेविकाहरू पनि परिचालन भएको तथ्याङ्कले देखाएको छ। स्वास्थ्य संस्थाहरूको दृष्टिले यो प्रदेश चौथो स्थानमा रहेको छ। यस प्रदेशमा तीन वटा मेडिकल कलेजहरू पनि सञ्चालनमा रहेका छन्। दाङ्गमा राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान सञ्चालनमा हुने क्रममा रहेको छ। जिल्लागत रूपमा हेर्दा सबैभन्दा बढी र पूर्वि रुकुममा सबै भन्दा कम स्वास्थ्य संस्थाहरू रहेका छन्। तर विशेष चिकित्सकहरूको उपलब्धता र स्वास्थ्य सुविधाको गुणस्तर भने कमजोर रहेको छ। जटिल रोगको उपचारको लागि यस प्रदेशका जनता बाहिर जानु पर्ने स्थिति रहेको छ।

१.१७ विद्युत सेवाको स्थिति

विद्युत केन्द्रिय तथ्याङ्क विभागको पपुलेसन मोनोग्राफ २०१४ का अनुसार यस प्रदेशको करिब ६५ प्रतिशत घरधुरीमा विद्युत सेवा पुगेको छ। विद्युत सेवाको पहुँचको हिसावले यो प्रदेश चौथो स्थानमा रहेको छ। विद्युत सुविधाको उपलब्धतालाई हेर्दा रुकुममा सबै भन्दा कम १५ प्रतिशत घरधुरीमा बिजुलीको सुविधा पुगेको छ। त्यसपछि रोल्पामा २१.६ प्रतिशत घरधुरीमा मात्र विद्युत पुगेको छ। प्यूठानमा ५३.८ प्रतिशत, अर्घाखाँचीमा ५९.६ प्रतिशत, बर्दियामा ६२.७ प्रतिशत र कपिलवस्तु ६४.९ प्रतिशत घरधुरीमा विद्युत पुगेको छ। विद्युत् विकास विभागको तथ्याङ्क अनुसार जलविद्युत उत्पादन क्षमताको हिसावले यो प्रदेश तुलनात्मक रूपमा कमजोर रहेको छ। हाल २१ मे.वा. जलविद्युत यस प्रदेशबाट उत्पादन भएको छ भने २ मे.वा. का विद्युत गृह निर्माणाधीन रहेको छ। जलाशययुक्त २४५ मे.वा. क्षमताको नौमुरे जलविद्युत आयोजना मात्र यस प्रदेशमा निर्माण गर्न सकिने ठूलो स्तरको आयोजना रहेको छ। अन्य एक दर्जन साना र मझौलास्तरका सम्भाव्य आयोजनाहरू अध्ययनका क्रममा रहेका छन्। प्रदेशको साझा नदीका रूपमा रहेको कर्णाली, कालीगण्डकी र नारायणी नदीमा बन्न सक्ने सम्भाव्य ठूला आयोजनाहरूको प्रतिफल भने यस प्रदेशले पाउन सक्छ।

१.१८ कृषि सम्बन्धी आधारभूत विवरण

- कूल खेती योग्य जमिन: ६,९७,३३१ हेक्टर
- कूल खेती गरिएको जमिन: ५,३९,४४३ हेक्टर
- कूल सिंचित जमिन: २,७६,८१९ हेक्टर

१.१९ वन जङ्गल सम्बन्धी विवरण

उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेशको विवरण अनुसार प्रदेशमा ९,७४,३८१ हेक्टर वन क्षेत्र रहेको छ जसमा ९३७३४५ हेक्टर सघन वन क्षेत्र छ भने ३७०३६ अन्य काष्ठ तथा बुट्यान क्षेत्र रहेको छ। सबैभन्दा बढी दाङ्गमा र सबैभन्दा कम नवलपरासी (ब.सु.प.) जिल्लामा वन क्षेत्र रहेको छ। बाँके, बर्दिया, रोल्पा, अर्घाखाँची र पाल्पा जिल्लामा ५० प्रतिशत भन्दा बढी भूभागमा वनजङ्गल रहेको छ।

वनजङ्गलको हिसाबले यो प्रदेश राम्रो स्थानमा रहेको छ। यस प्रदेशको करिब आधा भूभाग वनजङ्गल रहेको छ। यस प्रदेशमा बाँके र बर्दिया गरी दुई ठूला राष्ट्रिय निकुञ्ज रहेका छन्। यस प्रदेशमा राष्ट्रिय वन अन्तर्गत ४०११ वटा सामुदायिक वन क्षेत्र (३९३८९.०१ हेक्टर), ३७६ वटा कबुलियत वन क्षेत्र (२२६०.२३ हेक्टर), २७ वटा धार्मिक वन क्षेत्र (८१७.४८ हेक्टर), ६ वटा संरक्षित वन क्षेत्र (९८२१९.५५ हेक्टर), ८ वटा साझेदारी वन (२१९८४.१२ हेक्टर), २ चकला वन (३१२४ हेक्टर) र ९०४ वटा निजी वन (७३५.४३८ हेक्टर), रहेका छन्। कबुलियत वन प्युठान, पाल्पा, रोल्पा, रुकुम पूर्व र गुल्मीमा, धार्मिक वन दाङ्ग, पाल्पा, गुल्मी, रूपन्देही, कपिलवस्तु, बर्दिया र रोल्पामा, संरक्षित वन गुल्मी, कपिलवस्तु, प्युठान र बर्दियामा, साझेदारी वन कपिलवस्तु, रूपन्देही र नवलपरासी र चकला वन दाङ्ग र बाँकेमा रहेका छन्। सामुदायिक वन र निजी वन यस प्रदेशका सबै जिल्लामा रहेका छन्।

सामुदायिक वनको विवरण

क्र.सं.	डिभिजन वन कार्यालय	सामुदायिक वन क्षेत्र		
		संख्या	घरघुरी	क्षेत्रफल (हे.)
१	बर्दिया	३०७	५३७०३	२०३३२।२१
२	बाँके	११७	३०४३३	२१५५९।४५
३	दाङ्ग (दाङ्ग)	३६५	६३५७३	५१३५।००
४	दाङ्ग (देउखुरी)	१४८	४३८८९	५१३१।७२७
५	कपिलवस्तु (कपिलवस्तु)	६८	२७८१८	१०८८।२३
६	कपिलवस्तु (गौतमबुद्ध)	५१	९११५	६८०।७७२
७	रूपन्देही	१०६	६६२७५	१६००।५३
८	नवलपरासी (ब.सु.प.)	४०	३५५२७	६८४०।०९
९	पाल्पा	७०२	६०६३६	४०७८।०६०८
१०	अर्घाखाँची	४४२	४७९२३	३०७९।०
११	गुल्मी	४५३	६१६२१	१८४८।५७

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

क्र.सं.	डिभिजन वन कार्यालय	सामुदायिक वन क्षेत्र		
		संख्या	घरघुरी	क्षेत्रफल (हि.)
१२	प्युठान	४४३	५६९७६	५४७५६
१३	रोल्पा	६२८	५६५२३	५१२८७.९
१४	रुकुम पुर्व	१४१	१४९३४	१२६९३
जम्मा		४०११	६२८९४६	३९३८९५५

कबुलियति वनको विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	संख्या	क्षेत्रफल (हि.)	घरघुरी
१	पाल्पा	११४	१०३४.६६	१२०३
२	प्युठान	१८४	८०६।७६	१७३९
३	रोल्पा	५५	३२५।०२	५५६
४	रुकुम पुर्व	१५	५०.४९	१८९
५	गुल्मी	८	४३.३	८४
जम्मा		३७६	२२६०.२३	३७७१

धार्मिक वनको विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	संख्या	क्षेत्रफल (हि.)
१	बर्दिया	४	२१.६३
२	दाङ्ग (दाङ्ग)	५	११५.५२
३	दाङ्ग (देउखुरी)	१	३७.५
४	कपिलवस्तु (कपिलवस्तु)	५	१७६
५	कपिलवस्तु (गौतमबुद्ध)	१	१०.६३
६	रुपन्देही	४	२७।४७
७	पाल्पा	४	२६१।११
८	गुल्मी	२	१६६.८७
९	रोल्पा	१	०.८
जम्मा		२७	८१७.४८

निजी वनको विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	संख्या	क्षेत्रफल (हि.)
१	बर्दिया	१३२	१३३.६१
२	बाँके	४२	२९.६९
३	दाङ्ग (दाङ्ग)	२४०	१००.७
४	दाङ्ग (देउखुरी)	४६	२६

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

क्र.सं.	जिल्ला	संख्या	क्षेत्रफल (हे.)
५	कपिलवस्तु (कपिलवस्तु)	७०	७५
६	कपिलवस्तु (गौतमबुद्ध)	८५	१६४.९३
७	रुपन्देही	८५	९५.७७८
८	नवलपरासी (व.सु.प.)	८५	३१
९	पाल्पा	४५	२४.०६
१०	अर्घाखाँची	२२	१९.२२
११	गुल्मी	३०	१३१६
१२	प्युठान	७	१०३६
१३	रोल्पा	५	८.२७
१४	रुकुम पूर्व	१०	४.३
जम्मा		९०४	७३५.४३८

लुम्बिनी प्रदेशको जिल्लागत रुपमा वन क्षेत्रको विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	सघन वन क्षेत्र	अन्य काष्ठ तथा बुट्यान क्षेत्र	कुल वन क्षेत्र (हे.)	कुल वन क्षेत्र (प्रतिशतमा)
१	नवलपरासी (व.सु.प.)	२१९६०	३७	२१९९७	३०३०
२	रुपन्देही	२५१०५	४०३	२५५०८	१९१५४
३	पाल्पा	७७९७४	४७९९	८२७७३	५६६२
४	कपिलवस्तु	५९०२५	१९४४	६०९६९	३६९२
५	गुल्मी	४५२१५	११२४	४६३३९	४१८३
६	अर्घाखाँची	७३१४२	८१८	७३९६०	५९१६९
७	प्युठान	६४२३५	४३१	६४६६६	४८१५
८	रोल्पा	९४४४७	५१५१	९९५९८	५२८२
९	पुर्वी रुकुम	५५६५०	१०६००	६६२५०	३९३९
१०	दाङ्ग	१९२६८२	८०४३	२००७२५	६५६०
११	बाँके	११६३६०	१५४९	११७९०९	६२७०
१२	बर्दिया	१११५५०	२१३७	११३६८७	५६८३
जम्मा		९३७३४५	३७०३६	९७४३८१	५०१४३

स्रोत: वार्षिक प्रगति पुस्तिका आ.व. २०७७/०७८, उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय प्रदेश नं. ५

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

१.२०.१ पशुपन्ध्री संख्याको अवस्था (आ.व. २०७८/०७९)

जिल्ला	गाई	भैसी	भेडा	बाख्रा	बंगुर/सुगुर	कुखुरा	होँस
बर्दिया	१२५०९४	१२४०६०	११९७१	२१८१२५	४१२८३	५२६४४१	२४२९
बाँके	२२१५१८	२५०३२९	११५४६	३१५४००	९०५३५	११७०४८५	२५३२
दाङ	१४४५१२	१३३७११	३४४२०	३०२२१०	१३९६१९	३४२५८७१	१५६४५
प्युठान	७८२९५	७६३९५	१४३१७	१८३४१०	११५५९	१६०४९४	११११
रोल्पा	१०७८१४	५५८१०	१४७३०	२०७०६५	३७०५४	५०५२६३	५६१
रुकुम पूर्व	१९४७९	१७५३९	३७८९७	६३६१६	१२५७२	१३०७२१	६०७
कपिलवस्तु	१६६४६८	१८५१३१	१६०५६	२०५३१३	२९१५०	११०५३१०	६३३९
अर्घाखाँची	४२८८७	११७८३८	४४४	१४६१०१	३३२७	६१६१६०	२२७५
पाल्पा	७६३३१	८९३४८	२६६४	२५६९८५	६७०५०	७१४२३४	८७४
गुल्मी	४८१२६	४६६५८	६९७३	१५३०५९	१२०३९	३८८०६८	८७४
रुपन्देही	९४४४१	१५२६३९	४४१४	२६५०२७	१७५७५	११७३८०८	२८६९२
नवलपरासी	६३३५३	४०८१०	३८४१	१०१४९८	१९९३०	४५३४५८	३५२५७
जम्मा	११८८३१८	१२९०२६८	१५९२७३	२४१७८०९	४८१६९३	१०३७०३१३	९७१९६

पशुपन्ध्रीको उत्पादन विवरण आ.व.२०७८/०७९

सि.नं.	विवरण	ईकाइ	बर्दिया	बाँके	दाङ	प्युठान	रोल्पा	पूर्वी रुकुम	कपिलवस्तु	अर्घाखाँची	पाल्पा	गुल्मी	रुपन्देही	व.स.प. नवलपरासी	जम्मा
१	दुध	मे.ट.	४५८८९	१०९६१८	२६०९८	१९३२९	१८५५८	९४०	६२२५२	३२४१७	५४८८५	२५८१९	१४९७८४	२८२३६	५७३८२६
	गाई	मे.ट.	१५७६४	४९५६८	१४८६४	६३३०	७०८५	३५६	३३५६४	५५९२	२०२६४	५६७९	५८५६७	१०१६३	२२७७९६
	भैसी	मे.ट.	३०१२५	६००५०	११२३४	१२९९९	११४७३	५८४	२८६८८	२६८२५	३४६२१	२०१४०	९१२१७	१८०७३	३४६०३०
२	मासु	मे.ट.	८३०५	२३९०९	१२०२१	३९६२	३७३२	९०६	८०४९	६०९४	११४४८	७०९७	३२४०५	५७४३	१२३६७३

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि.नं.	विवरण	ईकाइ	बर्दिया	बाँके	दाङ	प्यूठान	रोल्पा	पूर्वी रुकुम	कपिलवस्तु	अर्घाखाँची	पाल्पा	गुल्मी	रुपन्देही	व.स.प. नवलपरासी	जम्मा
	भैसी/रागा	मे.ट.	४०२६	८०१६	६५०४	२२०४	१७५१	३५०	५०५३	४२२८	५९७०	२९२४	१७०२०	३२४५	६१२९१
	वोका/ खसी	मे.ट.	२०६९	७२९८	१९३६	७८६	९६१	१६६	१८९९	१३६९	२९७०	१९२४	७२२२	९५०	२९५५०
	भेडा/थुमा	मे.ट.	४५	७०	७०	५९	५०	१५	१४	२	२	१४७	६	१२	४९५
	सुंगुर/बंगुर	मे.ट.	१३७८	५०१७	१९५३	२९५	६२०	२१०	१५५	५०	१२२०	१५२५	५९०२	७५०	१९०७५
	कुखुरा	मे.ट.	७८२	३५०३	१५५३	६१६	३५०	१६५	९२४	४४३	१२८५	५७६	२२०६	७६२	१३१६५
	हाँस	मे.ट.	५	५	५	२	०	०	४	१	१	१	४९	२४	९७
३	अण्डा	हजार गोटा	२०३४०	३३१६०	४५२१८	११२५०	३५२५	२५०	७८५२	७६२०	३८५२५	८०६०	४९०५०	५०३५	२२९८८५
	कुखुरा	हजार गोटा	२०१५५	३०२४५	४५१९१	११२४८	३५०९	२४९	७७८५	७६१७	३८४९९	८०४७	४८९७३	४८९३	२२६४११
	हाँस	हजार गोटा	१८५	२९१५	२७	२	१६	१	६७	३	२६	१३	७७	१४२	३४७४
४	उन	के.जी.	९७३२	९८०	५५४०	७६६६	४३५	५०	१४७८	१९८	१३५८	३६०५	१९८४	१८५८	३४८८४
	भेडा	के.जी.	९७३२	९८०	५५४०	७६६६	४३५	५०	१४७८	१९८	१३५८	३६०५	१९८४	१८५८	३४८८४
५	छाला	संख्या	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७४१४८
	गाई/ भैसीको	संख्या	९०३५	३५५	१२१०	२४२	५०	३०	२५५	२५०	८०५०	५८९८	१२७१५	४०६०	४२१५०
	भेडा/ बाखाको	संख्या	९४३४	३५०	११२५	४५०	२५	२५	२५०	१७४	२३५	३५०	१३६५०	५९३०	३१९९८
६	माछा	मे.ट.													१५५५३

स्रोत: पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय बुटवल (आ.व. २०७८/०७९)

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

खण्ड २

कृषि विकास निर्देशनालयको परिचय

२.१ परिचय

समग्र प्रदेशको कृषि क्षेत्रको नीति तथा योजना तर्जुमा पृष्ठपोषण गर्ने, कृषि विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन तथा नियमन गर्ने गराउने र मातहतका निकायहरूलाई प्रशासनिक व्यवस्थापन तथा नियमन गर्ने कार्य गर्नका लागि मिति २०७५।०६।२५ गते प्रदेश नं. ५, भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयका माननीय मन्त्री आरती पौडेलज्यूबाट समुदघाटन गरी लुम्बिनी प्रदेश, भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय मातहत कृषि विकास निर्देशनालय, रूपन्देही, नेपालको स्थापना भएको छ।

२.२ भावी सोच

कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण, व्यवसायिकरण तथा विविधिकरण गरी कृषकहरूको जीवनस्तरमा सुधार गर्ने।

२.३ लक्ष्य

निर्वाहमुखी कृषि उत्पादन प्रणालीलाई आधुनिकीकरण, विविधिकरण, प्रतिस्पर्धात्मक तथा व्यवसायिक र सम्मानजनक पेशाको रूपमा रूपान्तरण गरी दीगो कृषि विकासको माध्यमबाट कृषकहरूको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने।

२.४ उद्देश्य

- निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीलाई व्यवसायिक प्रणालीमा रूपान्तरण गर्ने।
- कृषि क्षेत्रको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने।
- कृषि क्षेत्रलाई सम्मानजनक र विशिष्टकृत व्यवसायको रूपमा विकास गर्ने।
- कृषि उपजको उत्पादन लागत घटाई कृषि बजार प्रवर्द्धन गर्ने।
- कृषि उपज बाली वस्तुको मूल्य श्रृंखलामा आधारित कृषि उद्योगको विकास गर्ने।
- परम्परागत कृषि ज्ञान तथा कृषि जैविक विविधताको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने।

२.५ रणनीतिहरू

१. कृषि उपजको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गरी खाद्य सुरक्षा र प्रतिस्पर्धात्मक क्षमताको विकास गर्ने।
२. जीविकोपार्जन वा निर्वाहमुखी कृषि पद्धतिलाई परिवर्तन गरी व्यवसायिकता तर्फ उन्मुख गराई रोजगारीका अवसरहरू बढाउने।
३. कृषि क्षेत्रलाई लैङ्गिक मैत्री र समावेशीकरणका साथै आधुनिकीकरण, व्यावसायिकरण र औद्योगिकरण गरी रोजगारी र आय वृद्धि गर्ने।
४. जनसंख्या तथा वातावरणलाई ध्यानमा राखी दीगो कृषि विकासको प्रयासबाट प्रदेशवासी कृषकहरूको आम्दानी वृद्धि गरी जीवनस्तर माथि उकास्ने।
५. कृषि क्षेत्रबाट हुने युवा पलायन रोकी कृषिलाई आकर्षित र सम्मानित पेशाको रूपमा विकास गर्ने।
६. परम्परागत कृषि ज्ञान, सीप प्रविधिका साथै रैथाने बाली तथा जैविक विविधतालाई संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने।
७. रासायनिक मल तथा विषादीको उचित प्रयोग गर्दै प्राङ्गारिक कृषि उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्ने।

२.६ कृषि विकास निर्देशनालयको कार्य विवरण

मिति २०७५।१२।१८ गते भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, प्रदेश नं. ५, बुटवलको सचिव स्तरीय निर्णय अनुसार।

- प्रदेश अन्तर्गतका कृषि बाली/वस्तुको विकास एवं विस्तारका लागि आवश्यक नीति तथा व्यावसायिक योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन।
- प्रदेशस्तरको बाली संरक्षण तथा व्यावसायिक कीट सम्बन्धी उपयुक्त नीति तर्जुमा तथा योजना बनाइ कार्यान्वयन गर्ने र कृषि बालीमा आकस्मिक रोग-कीरा तथा महामारी नियन्त्रण गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा खाद्य सुरक्षाको अवस्थाको अनुगमन तथा विश्लेषण गरी प्रदेश सरकारलाई पृष्ठपोषण गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा खाद्य सुरक्षाको दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण बाली/वस्तुको पहिचान गरी विकास एवं प्रवर्द्धन गर्ने।
- कृषि सम्बद्ध प्रयोगशालाहरूको नियमन।
- कृषि प्रसार, कृषक तथा प्राविधिक तालिम तथा क्षमता विकास र सशक्तिकरण।
- खाद्य गुणस्तर मापदण्ड बनाई अनुगमन गर्ने।
- कृषि बजार, पूर्वाधार र कृषि फार्म केन्द्रहरूको विकास, विस्तार तथा सञ्चालन।
- प्रदेशस्तरको कृषि सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन एवं अद्यावधिक गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा कृषि विकासमा संलग्न निकायहरू बीच समन्वय कायम गराउने।
- प्रदेशस्तरको बजार तथा अन्य कृषि पूर्वाधार विकास नीति तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा कृषि यान्त्रीकरण प्रवर्द्धन तथा कृषिको आधुनिकिकरण गर्ने।
- सामूहिक खेती तथा कृषि करार खेतीको प्रवर्द्धन तथा समन्वय।
- प्रदेशस्तरमा पोष्ट हार्भेष्ट व्यवस्थापनका लागि आवश्यक नीति, योजना तथा मापदण्ड बनाई कार्यान्वयन गर्ने।
- प्रदेशस्तरका उपयुक्त रणनीतिक स्थानमा थोक, खुद्रा तथा हाट बजार, संकलन केन्द्र तथा अन्य बजार पूर्वाधार विकास गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा कार्यरत कृषि व्यवसायीहरूलाई विभिन्न सेवा सुविधा एवं सहूलियत उपलब्ध गराउने।
- प्रदेशस्तरिय मल, बीउ लगायतका कृषि सामग्रीको आपूर्ति स्थितिको नियमित अनुगमन गरी प्रदेश सरकारलाई पृष्ठपोषण गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा कृषि प्रसार कार्यमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा माटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार गरी सो को आधारमा उर्वराशक्ति सुधारका लागि आवश्यक कार्य गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा मल बीउ लगायतका कृषि सामग्रीहरूको गुणस्तर नियन्त्रण गर्ने।
- कृषि उपज, कृषिजन्य वस्तु, सामग्री तथा बीउ विजन प्रविधिको गुणस्तर निर्धारण, सम्बद्धता निर्धारण स्तरीकरण, प्रमाणीकरण र नियमनको सहयोग गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा कृषि प्रविधि विस्तार कार्यको समन्वय गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा कृषि प्रसार, कृषि शिक्षा र कृषि अनुसन्धान सम्बद्ध निकायहरूबीच कार्यमुलक सम्बन्ध स्थापित गराउने।
- निर्देशनालय र मातहतका निकायहरूको कर्मचारी व्यवस्थापन, आन्तरिक व्यवस्थापन तथा जिन्सी व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्णय गर्ने, तालुक निकायका निर्देशन कार्यान्वयन गराउने र आवश्यक नीतिगत तथा कार्यक्रम गत निर्देशन र पृष्ठपोषण दिने।

२.७ संगठनात्मक परिचय एवं जनशक्ति विवरण

२.७.१ कर्मचारी दरबन्दी विवरण

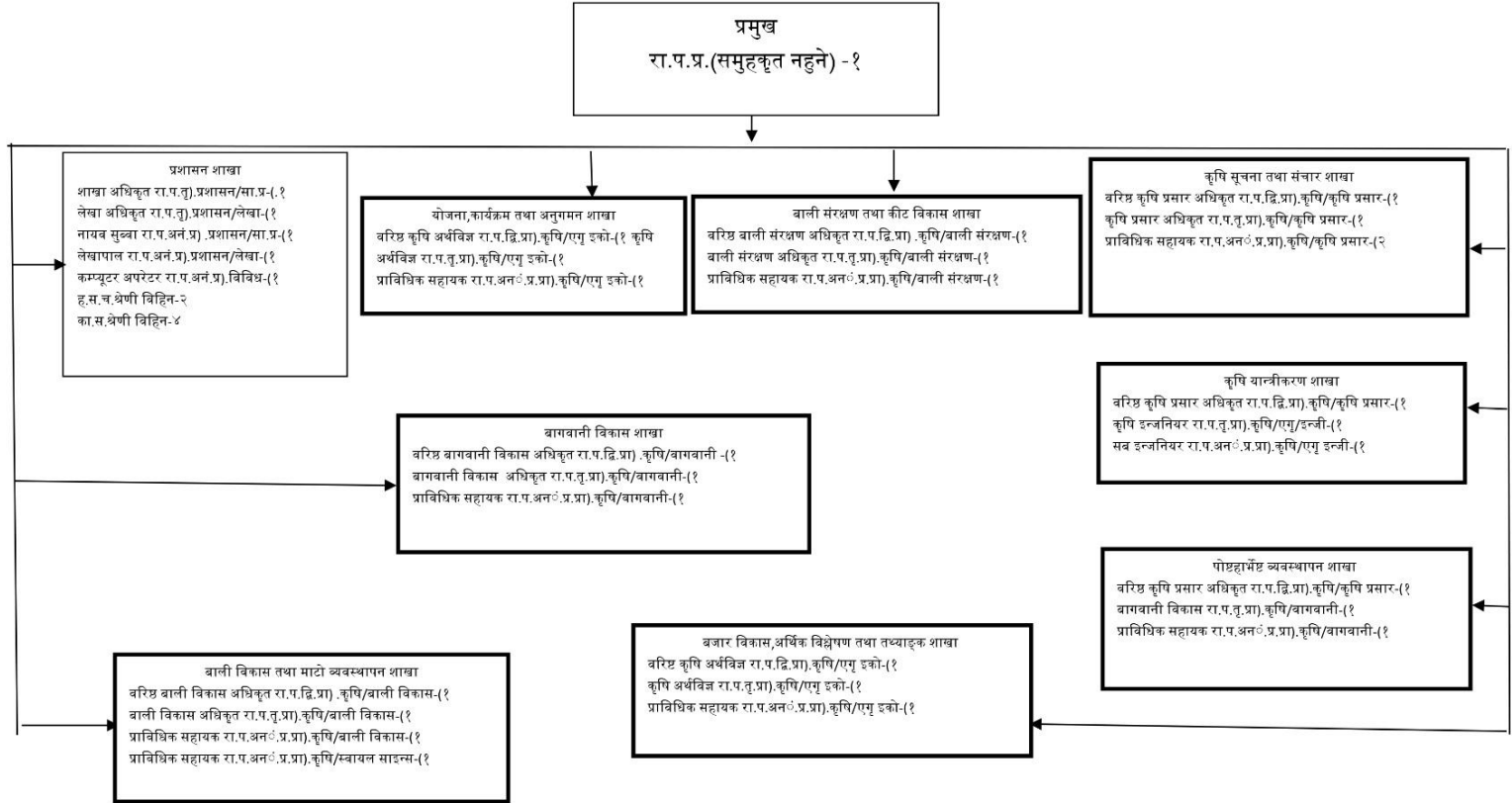
सि. नं.	पद	तह	समूह	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	कै.
१	प्रमुख	११ औं	समूहकृत नहुने	१	-	१	
२	व.कृ.अ.वि.	९/१० औं	एग्री.ईको.एण्ड मार्केटिङ	२	१	१	
३	व.बा.वि.अ.	९/१० औं	बाली विकास	१		१	
४	व.बा.सं.अ.	९/१० औं	बाली संरक्षण	१		१	
५	व.बाग.वि.अ.	९/१० औं	बागवानी विकास	१	-	१	
६	व.कृ.प्र.अ.	९/१० औं	कृषि प्रसार	३	१	२	
७	शा.ख.	७/८ औं	सामान्य प्रशासन	१	१	०	संघवाट कामकाज
८	ले.अ.	७/८ औं	लेखा	१	-	१	
९	कृ.प्र.अ.	७/८ औं	कृषि प्रसार	१	१	-	थप १ जना कामकाज
१०	बा.वि.अ.	७/८ औं	बाली विकास	१	-	१	
११	बा.सं.अ.	७/८ औं	बाली संरक्षण	१	१	-	
१२	कृ.अ.वि.	७/८ औं	एग्री.ईको.एण्ड मार्केटिङ	२	१	१	
१३	बाग.वि.अ.	७/८ औं	बागवानी	२	२	-	एक जना अध्ययन विदामा रहेको र एकजना मन्त्रालयमा काज
१४	कृ.ई.	७/८ औं	एग्री इन्जिनियरिङ्ग	१	१	-	
१५	लेखापाल	५/६ औं	लेखा	१	-	१	
१६	ना.सु.	५/६ औं	सामान्य प्रशासन	१	-	१	
१७	प्रा.स.	५/६ औं	कृषि प्रसार	२	-	२	
१८	प्रा.स.	५/६ औं	बाली विकास	१	१	-	
१९	प्रा.स.	५/६ औं	बाली संरक्षण	१	१	-	काजमा मन्त्रालयमा खटिएको
२०	प्रा.स.	५/६ औं	एग्री.ईको.एण्ड मार्केटिङ	२	२	-	
२१	प्रा.स.	५/६ औं	बागवानी	२	-	२	

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि. नं.	पद	तह	समूह	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	कै.
२२	प्रा.स.	५/६ औं	माटो विकास	१	-	१	
२३	सव.ई.	५/६ औं	कृषि इन्जिनियरिङ	१	१	-	
२४	कम्प्युटर अपरेटर	५/६ औं	विविध	१	१	-	
२५	ह.स.च.	श्रेणी विहिन		२	२	-	
२६	का.स.	श्रेणी विहिन		४	४	-	करार
कूल				३८	२१	१७	

२.७.२ संगठनात्मक ढाँचा

कृषि विकास निर्देशनालय संगठन संरचना

२.७.३ कृषि विकास निर्देशनालयमा हालसम्मका कार्यालय प्रमुखको नामावली

सि.नं।	पद	नाम थर	देखी	सम्म
१	प्रमुख	डा. शान्ता कार्की	२०७५।०६।२५	२०७६।०२।०७
२	प्रमुख	श्री याम नारायण देवकोटा	२०७६।०२।०६	२०७९।०२।१३
३	नि. प्रमुख	श्री रामप्रसाद पाण्डे	२०७६।०२।१३	हालसम्म

२.७.४ कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

सि.नं.	नाम	पद	तह	सम्पर्क नं	कैफियत
१	राम प्रसाद पाण्डे	वरिष्ठ कृषि प्रसार अधिकृत	१० औ	९८५७०६०३६४	निमित्त प्रमुख
२	हरिप्रसाद पण्डित	वरिष्ठ कृषि अर्थविज्ञ	९ औ	९८५१२४०८४०	
३	राम बहादुर खत्री	बाली संरक्षण अधिकृत	८ औ	९८४७०७०५५६	
४	आशा भण्डारी	कृषि प्रसार अधिकृत	७ औ	९८४७२८१३४५	
५	वीरन्द कुमार पटेल	कृषि ईन्जिनियर	७ औ	९८४८०२७३८९	
६	कल्पना अर्याल	शाखा अधिकृत	-	९८४०६८९१३	
७	सुनैना बराली	बागवानी विकास अधिकृत	७ औ	९८४७४७७१०१	
८	विवेक पन्त	कृषि प्रसार अधिकृत	७ औ	९८५११५८१७०	
९	डिल्लीराज पौडेल	कृषि अर्थविज्ञ	७ औ	९८४५१२६१००	
१०	शिवलाल घिमिरे	बागवानी विकास अधिकृत	७ औ	९८५७०५१२०५	
११	दयाराम बस्याल	अधिकृत	६ औ	९८४७५९२५५४	
१२	बिष्णुप्रसाद अर्याल	कम्प्युटर अधिकृत	६ औ	९८५९६६२६८२	
१३	रामचन्द्र भट्टराई	अधिकृत	६ औ	९८५८०५१२६९	
१४	वासुदेव पौडेल	अधिकृत	६ औ	९८५७०५३१०१	
१५	शारदा आर्चाय	प्राविधिक सहायक	५ औ	९८४७२४९०१८	
१६	हरिस बोहोरा	सब-इन्जिनियर	५ औ	९८६९०८४१३१	
१७	झप्पड बहादुर घर्ति	हलुका सवारी चालक		९८४४७११८२५	करारमा
१८	प्रदिप आर्चाय	हलुका सवारी चालक		९८६९५९८२९	करारमा
१९	रमा कुमारी गुरुङ्ग	कार्यालय सहयोगी		९८४७२१४६२२	करारमा
२०	सुमन गौतम	कार्यालय सहयोगी		९८५७०७२६५४	करारमा
२१	पुनम कुमारी राय	कार्यालय सहयोगी		९८६७२८७७४३	कारारमा
२२	शारदा आर्चाय	कार्यालय सहयोगी		९८४७१०७५४५	करारमा

२.८ नागरिक बडापत्र

प्रदेश सरकार

लुम्बिनी प्रदेश

कृषि, खाद्य प्रविधि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालय

कृषि विकास निर्देशनालय

रूपन्देही, नेपाल

नागरिक बडापत्र

सि. नं.	प्रदान गरिने सेवाहरू	पेश गर्नुपर्ने कागजातहरू	सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने समय	लाग्ने दस्तुर	सम्बन्धित शाखा	सम्बन्धित कर्मचारी
१	बजेट तथा कार्यक्रम सम्बन्धी जानकारी।	माग र औचित्य खुलेको निवेदन	प्रथमिकता अनुसार	निः शुल्क	योजना, कार्यक्रम तथा अनुगमन शाखा	
२	संचालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन, मुल्याङ्कन एवं प्रगति विवरण	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	मासिक, चौमासिक, वार्षिक रुपमा तयार गरी माग अनुसार उपलब्ध गराइने	निः शुल्क	योजना, कार्यक्रम तथा अनुगमन शाखा	
३	कृषि सम्बन्धि तथ्यांक संकलन, विश्लेषण, अद्यावधिक एवं सम्प्रेषण	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	वार्षिक रुपमा अद्यावधिक गरी माग अनुसार उपलब्ध गराइने	निः शुल्क	बजार विकास, आर्थिक विश्लेषण तथा तथ्यांक शाखा	
४	कृषि बजार एवं पूर्वाधार विकास तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी प्राविधिक सेवा	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	निवेदन प्राप्त हुनासाथ	निः शुल्क	बजार विकास, आर्थिक विश्लेषण तथा तथ्यांक शाखा	
५	खाद्यान्न तथा औद्योगिक बाली सम्बन्धी प्राविधिक सेवा	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	निवेदन प्राप्त हुनासाथ	निः शुल्क	बाली विकास तथा माटो व्यवस्थापन शाखा	
६	कृषि सामग्रीहरूको आपूर्ति व्यवस्थापन, गुणस्तर नियन्त्रण तथा सूचना सम्प्रेषण	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	नियमित रुपमा आवश्यकता अनुसार	निः शुल्क	बाली विकास तथा माटो व्यवस्थापन शाखा	
७	माटो व्यवस्थापन सम्बन्धी प्राविधिक सेवा	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	प्रथमिकता अनुसार	निः शुल्क	बाली विकास तथा माटो व्यवस्थापन शाखा	

सि. नं.	प्रदान गरिने सेवाहरू	पेश गर्नुपर्ने कागजातहरू	सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने समय	लाग्ने दस्तुर	सम्बन्धित शाखा	सम्बन्धित कर्मचारी
८	फलफूल, तरकारी, पुष्प बाली विकास तथा जैविक विविधता संरक्षण प्राविधिक सेवा	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	प्रथमिकता अनुसार	निः शुल्क	वागवानी विकास शाखा	
९	बाली संरक्षण, विषादी व्यवस्थापन तथा प्लाण्ट क्वारेन्टीन सम्बन्धी प्राविधिक सेवा	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	निवेदन प्राप्त हुनासाथ	निः शुल्क	बाली संरक्षण तथा व्यवसायिक कीट विकास शाखा	
१०	मौरीपालन, रेशम खेती, च्याउ उत्पादन सम्बन्धी प्राविधिक सेवन	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	निवेदन प्राप्त हुनासाथ	निः शुल्क	बाली संरक्षण तथा व्यवसायिक कीट विकास शाखा	
११	बाली उत्पादनोपरान्त क्षति व्यवस्थापन, भण्डारण तथा प्रशोधन सम्बन्धी प्राविधिक सेवा	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	निवेदन प्राप्त हुनासाथ	निः शुल्क	पोष्टहार्भेट व्यवस्थापन शाखा	
१२	कृषि यन्त्र, औजार तथा फार्म मेशीनरी सम्बन्धी प्राविधिक सेवा	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	प्रथमिकता अनुसार	निः शुल्क	कृषि यान्त्रीकरण शाखा	
१३	कृषि प्रविधिहरूको विस्तारका लागी प्रचार प्रसार तथा सम्बद्ध निकायहरूसंग समन्वय	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	नियमित रूपमा आवश्यकता अनुसार	निः शुल्क	कृषि सूचना तथा संचार शाखा	
१४	निर्देशनालयबाट प्रकाशित बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा अन्य प्राविधिक प्रकाशनहरू वितरण	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	चौमासिक \ बार्षिक रूपमा तयार गरी औचित्यका आधारमा उपलब्ध गराइने	निः शुल्क	प्रशासन शाखा	
१५	प्रशासनिक जानकारी एवं अन्य सेवा	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	निवेदन प्राप्त हुनासाथ	निः शुल्क	प्रशासन शाखा	
सूचना अधिकारी : हरिप्रसाद पण्डित फोन नम्बर : ९८५७०२२०८३			गुनासो व्यवस्थापन अधिकारी : प्रमुख			

खण्ड ३

प्रदेशको कृषि तथ्याङ्क विवरण तथा समग्र अवस्था

३.१ कूल ग्राहस्थ उत्पादन

(मूल्य: रु. दश लाखमा)

सि. नं.	क्षेत्र	२०७६/७७			लुम्बिनी प्रदेशको योगदान प्रतिशत
		मूल्य	प्रतिशत	नेपाल	
१	कृषि तथा वन	१५७४७१	३२.१	९०५३४४	१७.४
२	गैह कृषि	३३२५९६	६७.९	२५४८७९६	१३.०५
कूल मूल्य अभिवृद्धि		४९००६७		३४५४१४०	
कूल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)		५४९८७२		३९१४७०१	१४.०५

श्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७७

३.२ भू-उपयोग स्थिति

सि. नं.	जिल्ला	क्षेत्रफल (हि.)	खेती योग्यजग्गाको क्षेत्रफल (हि.)	खेती गरिएको क्षेत्रफल (हि.)	सिंचित क्षेत्रफल (हि.)	खेती योग्यक्षेत्रको तुलनामा सिंचित क्षेत्रफल प्रतिशत
१	प्यूठान	१२५९२२	४२७६६	२२१७५	८११८	१८.९८
२	रुकुम	१४६५९१	१७६८०	१२५६३	३४८२	१९.६९
३	रोल्पा	१७५९२८	४०९२७	३१४९६	६४८४	१५.८४
४	दाङ्ग	२९५५००	६९९५०	६५९८०	५८८६२	८४.१५
५	बाँके	२२५८३६	५७२५७	५२८३८	१५४६०	२७
६	बर्दिया	२०२५००	७५०००	६०१००	५२६८०	७०.२४
७	अर्घाखाँची	११९३००	४५७१२	२७९४१	८४४४	१८.४७
८	पाल्पा	१३७३००	५७१७२	३६५६७	८७५०	१५.३
९	गुल्मी	१२४९३८	८५६७०	३२८३०	१०२६०	११.९८
१०	रूपन्देही	१४१३६७	८२६२२	८०१२२	५७९८९	७०.१९
११	कपिलवस्तु	१७३८००	८३०००	८१७५६	३४९४२	४२.१
१२	नवलपरासी ब.सु.प	१००७९४	३९५७५	३५०७५	११३४८	२८.६७

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

३.४ प्रमुख कृषिजन्य बालीहरूको तुलनात्मक क्षेत्रफल तथा उत्पादनको स्थिति सारौंशमा

जिल्लास्थित कृषि ज्ञान केन्द्रहरूबाट प्राप्त कृषि तथ्याङ्कको आधारमा विभिन्न कृषि जन्यको क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्व यस प्रकार रहेको छ।

३.४.१ खाद्यान्न बाली

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: मे.टन/हेक्टर

सि. नं.	विवरण	आ.व. २०७६/७७			आ.व. २०७७/७८			आ.व. २०७८/७९		
		क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
१	धान	३०१,८३१	१,१५९,४९५	३.८४	३०७,१४९	१,२२०,४४९	३.९७	२४७७५५.५	९९१८२०.७	४
२	मकै	१५१,८८६	३९४,००४	२.५९	१५८,५८५	३७५,३७६	२.३७	१४४८३०.२८	४१७६५६.६	२.८८
३	कोदो	१०,१९९	११,२००	१.१०	१०,१५८	११,७३४	१.१६	९९०५	१०७६५	१.०९
४	फापर	१,५१७	१,५६३	१.०३	१,२९४	१,२६१	०.९७	१२२६.२७	१२२५.९	०.९२
५	गहुँ	१५६,४९०	४८०,२८२	३.०७	१६०,९४०	४३७,८७२	२.७२	१६०३९४	४८४४२४.७	३.०२
६	जौ	२,९६०	४,७७९	१.६१	३,११७	४,४१६	१.४२	२१९५	३४२३.९	१.५६
कूल		६२१,९२३	२,०४६,५४४	३.२९	६४१,२४२	२,०४६,६९३	३.२०	५६६३०५.८६	१९०९२१६.७	३.३७

३.४.२ अन्य बाली

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: मे.टन/हेक्टर

विवरण	आ.व. २०७६/७७			आ.व. २०७७/७८			आ.व. २०७८/७९		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
नगदे बाली	९८,२६६	७९५,४५३	८.०९	९४७२०	८०२७३९	८.४७	३२८४६	७३२१९३.४	२२.२९
मसला बाली	८,२६३	६७,६८१	८.१९	८२८४	७६२२५	९.२०	१२५२०.२	१०७०५७.३	८.५५
दलहन बाली	८०,४३९	६४,९९८	०.८१	८३७५३	८९८२६	१.०७	८०९२३.५	९४७८७.९	१.१७
फलफूल बाली	१६,००६	११२,९९५	७.०६	१७८१३	१०८९२१	६.११	२०१८१.९	१८३१३७.४	९.०७
तरकारी बाली	४१,७२७	५६८,९५९	१३.६४	४१९६६	५४४६४७	१२.९८	४६३५९	५७३८३१	१२.३८

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

३.५ प्रमुख कृषि जन्य बालीहरूको क्षेत्रफल तथा उत्पादन जिल्ला अनुसार (२०७७/७८)

३.५.१ खाद्यान्न बाली

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: मे.टन/हेक्टर

जिल्ला	धान			मकै			गहुँ		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
पाल्पा	८९८०	३५०२१	३.९	२१५९८	४९७८२	२.३	५७४६	११५७५	२.०१
गुल्मी	८३९६	२५७६६	३.०७	२४४६५	६६८३८.५	२.७३	६७१०	२०१३०	३
अर्घाखाँची	८२३०	२५३२१	३.०८	१६९३५	४६४६१	२.७४	७३४०	१३४२४	१.८३
नवलपरासी (ब.सु.प.)	१४५८१	६४३०२.७	४.४१	४४९६	११५७४.७	२.५७	८३७९	२४७१८.१	२.९५
रूपन्देही	६१२६६	२६०४०७	४.२५	३१०५	११००७	३.५४	२६६८०	१०२२५०	३.८३
कपिलवस्तु	५२९८४	२११४०९	३.९९	१३३४	३४५६	२.५९	२७५००	८५२५०	३.१०
दाङ्ग	३०७५३	१३६२५९	४.४३	२३५००	७३२००	३.११	१२३४०	४३१९०	३.५
बाँके	१६६६०	७४९५६	४.५०	१०४८०	३९२७०	३.७५	२३५००	५८७५०	२.५०
बर्दिया	३३४४५	११६८९८	३.५०	८३५०	३५९२८	४.३०	२१५००	६२३५०	२.९०
रुकुम पूर्व	१४४९	४३१५	३	५०३७	११५५८.५	२.३	११४४	१४९१७.६	२.९
प्यूठान	६३७५	२२३३१	३.५	११२०५	३०५९१	२.७३	६९६०	२२६५०	३.२५
रोल्पा	४६३६	१४८३५	३.२	१४३००	३७९९०	२.६६	८५९५	२५२२०	२.९३
कूल	२४७७५.४२	९९१८२०.७	४	१४४८३०.२८	४१७६५६.६	२.८८	१६०३९४	४८४४२४.७	३.०२

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: मे.टन./हेक्टर

जिल्ला	कोदो			जौ			फापर		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
पाल्पा	२५२८	२५३२	१	२०	२३.९८	१.२	४३८	४०२.९६	०.९२
गुल्मी	२८२५	२८२५	१	२४५	४२६.३	१.७४	२२०	२८६	१.३०
अर्घाखाँची	५०५	६१५	१.२३	३००	३७५	१.२५	२७४	२४२	०.८८

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

जिल्ला	कोदो			जौ			फापर		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
नवलपरासी ब.सु.प.	९०	९९	१.१०	०			०		
रूपन्देही	०			०			०		
कपिलवस्तु	०			७५	२४५	३.२७	०		
दाङ्ग	१६	२१	१.३१	१७	३६	२.१२	१८	२७	१.५
बाँके	०			०			०		
बर्दिया	०			०			०		
रुकुम पूर्व	६४१	८३३	१.३	५३२	९६१.६	१.८	१६३	६३	०.४
प्यूठान	२२००	२६४०	१.२	४६०	७३६	१.६	११	९.९	०.९०
रोल्पा	११००	१२००	१.०९	५४६	६२०	१.१४	१०२	९५	०.९३
कूल	९९०५	१०७६५	१.०९	२१९५	३४२३.९	१.५६	१२२६.२७	११२५.९	०.९२

३.५.२ नगदे बाली

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: मे.टन/हेक्टर

जिल्ला	तेलहन			आलु			उखु		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
पाल्पा	११५०	११५१	१	७९८	१०३७४	१३	३२	४३२	१३.५
गुल्मी	८१८	८८१.४	१.०८	८३५	१४१८२.५	१६.९९	१३२	४८८४	३७
अर्घाखाँची	१४४०	१४३८.६	१	७९५	५९००	७.४२	५	२३५	४७
नवलपरासी ब.सु.प.	३९९२	४३२७.३	१.०८	७०४	११८९८	१६.९०	३२५५	१५३९४५.४	४७.३०
रूपन्देही	७९६२	७३१५	१.०२	२५२०	४१६५०	१६.५३	३७०	१६४५०	४४.४६
कपिलवस्तु	३९९९	२९५५	०.९२	२४८६	२६४४३	१०.६४	३५४०	१८५८८०	५२.५१
दाङ्ग	१८६३३	२४२६३.६	१.३	२४७५	३३९८२	१३.७३	०		
बाँके	७६३५	६८५७	०.९०	३०००	३७५००	१२.५०	६०	२१६०	३६
बर्दिया	१६५७८	१५३४३.८	०.९३	४२५५	५५३१५	१३	२२०	६८२०	३१

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

जिल्ला	तेलहन			आलु			उखु		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
रुकुम पूर्व	४३४	४५८.७	१.१	४२४५.५	८५६४८	२०.२	५	२३५	४७
प्यूठान	९२३	१०२६	१.११	१६१५	२१०१५	१३.०१	१२	५१	४.२५
रोल्पा	४४५	४०१	०.९०	१३५०	१७०००	१२.५९	२	५८	२९
कूल	६२४०९	६६४१८.४	१.०६	२५०७८.५	३६०९०७.५	१४.३९	७६३३	३७१५०.४	४८.६२

३.५.३ तेलहन बाली

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: के.जी./हेक्टर

जिल्ला	तोरी			सर्सुयु			रायो		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
पाल्पा	१०६३.४	१०५१.५	०.९९	५४.२	५४.३	१	०		
गुल्मी	७५४	७०१.२	०.९३	३७	३५.२	०.९५	०		
अर्घाखाँची	११०५	११५०	१.०४	३२५	२७९	०.८६	३	२.३	०.७७
नवलपरासी ब.सु.प.	१७५०	१९२५	१.१०	१४६५	१६८३.६	१.१५	०		
रूपन्देही	६०८८	६१००	१.००	२५	२०	०.८०	०		
कपिलवस्तु	२८१५	२४७५	०.८८	०			०		
दाङ्ग	१८३००	२३७९०	१.३	३५	६४	१.८३	५१	६६.३	१.३
बाँके	६५००	५२००	०.८०	२५	२७.५	१.१०	५०	५५	१.१०
बर्दिया	९८००	८८२०	०.९०	६०००	५४००	०.९०	०		
रुकुम पूर्व	३५०	३६५	१	०			७२	८०	१.१
प्यूठान	७७०	८७८	१.१४	४८	४९	१.०२	८	६	०.७५
रोल्पा	३९७	३४५	०.८७	०			०		
कूल	४९६९२.४	५२८००.७	१.०६	८०१४.२	७६१२.६	०.९५	१८४	२०९.६	१.१४

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: के.जी./हेक्टर

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

जिल्ला	सूर्यमुखी			तिल			बदाम		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
पाल्पा	१८.२	२४.४	१.३४	४.२	३.२	०.७६	१०	१७.६	१.७६
गुल्मी	३	५.४	१.८०	११	१२५.४	११.४०	१	१	१
अर्घाखाँची	०			४	३.४	०.८५	०		
नवलपरासी ब.सु.प.	३	३	१	५४	६०	१.११	१५०	८३.८	०.५६
रूपन्देही	३१४	४३५	१.३९	०			१७५	१९०	१.०९
कपिलवस्तु	१५	१६	१.०७	०			४९	९४	१.९२
दाङ्ग	६	३२.४	५.४	७	१०.५	१.५	१४	३६.४	२.६
बाँके	१०	९.५	०.९५	४००	४००	१	५८०	११०२	१.९०
बर्दिया	२०	१७	०.८५	१४०	१९६	१.४०	६००	९००	१.५०
रुकुम पूर्व	०			५	४.२	०.८	७	९.५	१.४
प्यूठान	०			३	१	०.३३	८३	८५	१.०२
रोल्पा	०			१६	१९	१.१९	३२	३७	१.१६
कूल	३८९.२	५४२.७	१.३९	६४४.२	८२२.७	१.२८	१७०१	२५५६.३	१.५०

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: के.जी./हेक्टर

जिल्ला	आलस			नाइजर		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
गुल्मी	१२	१३.२	१.१०	०		
अर्घाखाँची	३	३.९	१.३०	०		
नवलपरासी ब.सु.प.	५७०	५७१.९	१	०		
रूपन्देही	५६०	५७०	१.०२	०		
कपिलवस्तु	३२०	३७०	१.१६	०		
दाङ्ग	२२०	२६४	१.२	०		

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

जिल्ला	आलस			नाइजर		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
बाँके	७०	६३	०.९०	०		
बर्दिया	१८	१०.८	०.६०	०		
प्यूठान	११	७	०.६४	०		
कूल	१७८४	१८७३.८	१.०५			

३.५.४ दलहन बाली

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: मे.टन/हेक्टर

जिल्ला	मुसुरो			चना			रहर		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
पाल्पा	१९५.२	२२२.४	१.१४	२९३.२	३३८.२	१.१५	८३.८	६७.४	०.८
गुल्मी	१४७	१४५.५	०.९९	२८	२८	१	४	७	१.७५
अर्घाखाँची	३४५	३०५	०.८८	१०५	९८	०.९३	०		
नवलपरासी ब.सु.प.	४३४०	५१८१	१.१९	११२	१३४	१.२०	२१०	१०८	०.५१
रूपन्देही	५५८०	८३००	१.४९	१२०	१४०	१.१७	३४५	३६०	१.०४
कपिलवस्तु	५३७६	५५६५	१.०४	३५०	३२०	०.९१	२७५	३५२	१.२८
दाङ्ग	२६२००	२६२००	१	३७८	४९९	१.३२	३०८	२१२२.१	६.८९
बाँके	७३००	६५७०	०.९०	१३००	१३००	१	२२००	२६४०	१.२०
बर्दिया	१००००	८५००	०.८५	६८०	८८४	१.३०	१४२०	१४२०	१
रुकुम पूर्व	७८	७२	०.९	१८	१४	०.८	१	१	१
प्यूठान	१३७	१४८	१.०८	७२	९५	१.३२	०		
रोल्पा	१३९	१३४	०.९६	४८	५२	१.०८	०		
कूल	५९८३७.२	६१३४२.९	१.०३	३५०४.२	३९०२.२	१.११	४८४६.६	७०७७.५	१.४६

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: मे.टन /हेक्टर

जिल्ला	मास			खेसरी			गहत्त		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
पाल्पा	८६.५	७८.५	०.९१	०			९६.७	८०.२	०.८३
गुल्मी	१२१	२००.९	१.६६	०			२५१	२५१	१
अर्घाखाँची	३७	३०	०.८१	०			९	८	०.८९
नवलपरासी ब.सु.प.	५०	३४	०.८६	७०	५०	०.७१	७१	३९	०.५५
रूपन्देही	४९	५०	१.०२	५०५	७६०	१.५	०		
कपिलवस्तु	५८३	५१२	०.८८	२७०५	३२००	१.१८	०		
दाङ्ग	५५	७७	१.४	१२	१४.४	१.२	१०	१२.५	१.२५
बाँके	२७५	२७५	१	०			०		
बर्दिया	१७०	१७०	१	०			०		
रुकुम पूर्व	७२	६८	०.९	०			३.५	४	१.१
प्यूठान	२८५	२५०	०.८८	०			७	७	१
रोल्पा	१३६	१०७	०.७९	०			४०	३५	०.८८
कूल	१९१९. ५	१८५२.४	०.९७	३२९२	४०२४.४	१.२२	४८८.२	४३६.७	०.८९

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: मे.टन /हेक्टर

जिल्ला	भटमास			अन्य		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
पाल्पा	३०४	३२८.३	१.०८	४७२.६	४४२.३	१.०२
गुल्मी	१७२	१९२.६	१.१२	०		
अर्घाखाँची	४५	३६	०.८०	४०	३२	०.८०
नवलपरासी ब.सु.प.	८३	७८	०.९४	१९५	१४७	०.७५

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

जिल्ला	भटमास			अन्य		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
रूपन्देही	१६	१७	१.०६	९४१	१०७६	१.१४
कपिलवस्तु	०			०		
दाङ्ग	४८	८१.६	१.७	७०५	१४०८	२
बाँके	०			२५०	३२५	१.३०
बर्दिया	०			१९४१	९६६१	४.९८
रुकुम पूर्व	१२२	७८	०.६	२८५	२५८	०.९
प्यूठान	८६०	१३६०	१.५			
रोल्पा	३१०	३४५	१.११	२४६	२८६	१.१६
कूल	१९६०	२५१६.६	१.२८	५०७५.६	१३६३५.३	२.६९

३.५.५ मसला बाली

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: के.जी./हेक्टर

जिल्ला	अलैची			अदुवा			लसुन		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
पाल्पा	०			१४०५	१५५११.२	११.०४	६५	२९२.५	४.५
गुल्मी	३	२.१	०.७	३१०	२९९१.५	९.६५	३९	२५३.५	६.५
अर्घाखाँची	२५	१०	०.४०	४००	३९.७५	९.९४	१२०	८७६	७.३०
नवलपरासी ब.सु.प.	०			२४०	३००९	१२.५४	३८	२१२	५.५८
रूपन्देही	०			१९८	२१४५	१०.८३	१८८	११७०	६.२२
कपिलवस्तु	०			१	४	४	२८०	१००४	३.५९
दाङ्ग	०			४१०	७५८५	१८.५	४१२	२३८९.६	५.८
बाँके	०			२२	१६५	४.५०	१६०	१२८०	८
बर्दिया	०			२३०	१८४०	८	१२०	२२८०	१९
रुकुम पूर्व	१६.२	६.९	०.४	२८	३८२	१३.६	१९०	१६२६	८.६

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

जिल्ला	अलैंची			अदुवा			लसुन		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
प्यूठान	५	३	०.६	२४०	३१४४	१३.१०	१२८८	८४९५	६.६०
रोल्पा	६४	१२०	१.८८	८०	५३०	६.६३	२९०	७१०	२.४५
कूल	११३.२	१४२	१.२५	३५६४	४१२८१.७	११.५८	३१९०	२०५८८.६	६.४५

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: के. जी./हेक्टर

जिल्ला	बेसार			खुर्सानी (सुकेको)		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
पाल्पा	६६	६२७	९.५	२०.५	१४७.९	७.२१
गुल्मी	९५	९३१	९.८	११	१०६.७	९.७
अर्घाखाँची	१४३	११४५	८.०१	२	१.८	०.९१
नवलपरासी ब.सु.प.	९०	८६३.६	९.६०	०		
रूपन्देही	१७०	२४३०	१४.२९	१०२	८४६	८.२९
कपिलवस्तु	१०	५३	५.३०	४६५	२७८८	६
दाङ्ग	१६५	२४०९	१४.६	१६८	४२०	२.५
बाँके	१२०	१०८०	९	८५०	२१२५	२.५०
बर्दिया	२००	२४००	१२	२६५	६६२५	२५
रुकुम पूर्व	६५.५	४६४	७.१	६६	४४१	६.७
प्यूठान	४५०	३२८०	७.२९	१५८५	११७१७	७.३९
रोल्पा	६५	२२०	३.३८	४७९	३९६४	८.२८
कूल	१६३९.५	१५९०२.६	९.७	४०१३.५	२९१८२.४	७.२७

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

३.५.६ कफी

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: के.जी./हेक्टर

जिल्ला	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
पाल्पा	५५	१२.१	०.२२
गुल्मी	२१०	२३.१	०.११
अर्घाखाँची	८०	८०	१
रुकुम पूर्व	१	०.७	०.६
प्यूठान	३५	४.१	०.१२
रोल्पा	१	१	१
कूल	३८२	१२१	०.३२

३.५.७ कपास

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: के.जी./हेक्टर

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.२०७७/७८		
		क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
१	दाङ्ग	१२८	१२९	१.०१
२	बाँके	५	५	१
३	बर्दिया	१.५	१.५	१
कूल		१३४.५	१३५.५	१.०१

३.५.८ व्यवसायीक किटका बाली वस्तुहरू

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन

जिल्ला	रेशम खेती तथा रेशम उत्पादन		च्याउ			मौरी तथा मह	
	क्षेत्रफल	उत्पादन	mushroom ball no.	ताजा च्याउ उत्पादन	च्याउ बीउ उत्पादन के.जि.मा	मौरी घर संख्या	मह उत्पादन
पाल्पा						६९०१	२३.६
गुल्मी						१२७०८	३८.३
अर्घाखाँची						५५०६	१७.६
नवलपरासी ब.सु.प.						१६८१	२६.५
रूपन्देही						३३१५	६४.८
कपिलवस्तु						३०८३	६२.३
दाङ्ग						१६४८४	३१३.१
बाँके						२२२४	३१.१

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

जिल्ला	रेशम खेती तथा रेशम उत्पादन		च्याउ			मौरी तथा मह	
	क्षेत्रफल	उत्पादन	mushroom ball no.	ताजा च्याउ उत्पादन	च्याउ बीउ उत्पादन के.जि.मा	मौरी घर संख्या	मह उत्पादन
बर्दिया						८४६	९.९
रुकुम पूर्व						१४२०	६.७
प्यूठान						३५५८	५२.६
रोल्पा						१३८५	९
कूल						४९१११	६५५.४३

३.५.९ तरकारी

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: मे.टन./हेक्टर

सि.नं.	विवरण	पाल्पा			गुल्मी			अर्घाखाँची		
		क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
१	फूलगोभी	४७०	५६८९.५	१२.११	१५१	२२६५	१५	२२३	४२९२	१९.२५
२	बन्दा	३८०.५	८८८.९	२३.३६	१४९	२२३५	१५	२०१	४२८५	२१.३२
३	ब्रोकाउली	४.५	४५	१०	२८	१७२.८	६.१७	१३	१३५	१०.३८
४	गोलभोँडा	१७९	४३०५.५	२४.०५	१२१	२४२०	२०	११	२३०	२०.९१
५	मूला	२६०	३६४५.२	१४.०२	६१	५१८.५	८.५	५९	१२१२	२०.५४
६	मार्फा चौडा पात	७०	९२९	१३.२७	७०	५८८	८.४	२०	१३६	६.८०
७	गाजर	५	५४.६	१०.९२	६	५०.४	८.४	२	१२	६
८	सलगम				३	१५	५	१	५	५
९	भेडै खुर्सानी	९	६२.८	६.९८	८	३२	४	३	८	२.६७
१०	केराउ	२७	३३३.५	१२.३५	१२५	१३३७.५	१०.७	३८०	३५७०	९.३९
११	सिमी (लहरे)				१५	१६२	१०.८	१०	६९	६.९०
१२	सिमी (घ्यु सिमि)	९६	१२७३.२	१३.२६	२०	१०६	५.३	१५	१३०	८.६७

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि.नं.	विवरण	पाल्पा			गुल्मी			अर्घाखाँची		
		क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
१३	सिमी (झागे)	६०	७८९.६	१३.१६	४	२८	७	०		
१४	सिमी (अन्य)				३	२४	८	२	१४	७
१५	सिप्चना				८	७१.२	८.९	३	८	२.६७
१६	तनेबोडी	९४	१७५.४	१८.२५	१५	९०	६	२०	१८५	९.२५
१७	बोडी	४०	५९०.९	१४.७७	३०	८७	२.९	४०६	३२३२	७.९६
१८	अन्य कोसे बाली				३	१८	६	५०	४४०	८.८०
१९	कुरिलो	०.३	२.८	९.३३	२	६	३	०		
२०	रुख गोलभेंडा				१	८	८	०		
२१	अकबरे खुर्सानी	४०	३९६.७	९.९२	२१	७६	३.६२	२	२	१
२२	खुर्सानी	४९.३	४३९.५	८.९१	२९	१७६	६.०७	२०	१०३	५.१५
२३	भिण्डी	२०	२०१.४	१०.०७	१२	१०५	८.७५	३.५	३५	१०
२४	भाण्टा	४०	२८५.६	७.१४	१४	९४.२	६.७३	४	२९	७.२५
२५	प्याज	३५	४००.४	११.४४	१७	१४०.९	८.२९	१०	१२०	१२
२६	काक्रा	८०	१८७०.३	२३.३८	२२	२२७	१०.३२	१०	२१२	२१.२०
२७	फर्सी	१२०.९	१८३१.३	१५.१५	२१	१४९.१	७.१	१०	२००	२०
२८	जुकुनी	५.१	५८.५	११.४७	३	३०.५	१०.१७	२	१०	५
२९	करेला	४५.६	४९५.५	१०.८७	६	३०.६	५.१	२	१२	६
३०	परवर							०		
३१	घिरौला	३.९	४३.१	११.०५	९	६३	७	३	४५	१५
३२	तिरैया				११	५२.३	४.७५	०		
३३	त्रिचिण्डा	३	२२.५	७.५	१.५	६.९	४.६१	५	५.२	१.०४
३४	लौका	९	१२६.३	१४.०३				१३	२६५	२०.३८

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि.नं.	विवरण	पाल्पा			गुल्मी			अर्घाखाँची		
		क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
३५	कुभिण्डो							०		
३६	बालसम							०		
३७	काकरी							०		
३८	कुन्दु							०		
३९	स्कूस				२२	२४२	११	३	५५	१८.३३
४०	खर्बुजा									
४१	अन्य लहरे तरकारी									
४२	सित्तल चिनी									
४३	जिरीको साग									
४४	फनेल पात									
४५	धनियाँ	१८	२१५.५	११.९७	१.५	१२	८	२	११	५.५
४६	पालक	१२.१	१२८.८	१०.६४	१.३	९.१	७	३	१६	५.३३
४७	चम्सूर	३	३३.९	११.३				१	४	४
४८	लोडेको साग							२	७	३.५
४९	मेथी				१.२	७.२	६	२	५	२.५
५०	स्वीचार्ड				५	४५	९	२	८	४
५१	अन्य साग							३	९	३
५२	पिडालु	२०	२४८.४	१२.४२	१०	८०	८	७	७८	११.१४
५३	तरुल				१०	८७	८.७	०		
५४	हात्ती तरुल							०		
५५	अन्य जरे तरकारी)				१	४	४	१५	१४८	९.८७

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि.नं.	विवरण	पाल्पा			गुल्मी			अर्घाखाँची		
		क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
५६	अन्य तरकारी	१०	१५४.६	१५.४६	३	६	२	५०	२५०	५

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: के.जी./हेक्टर

सि.नं.	विवरण	नवलपरासी ब.सु.प.			रूपन्देही			कपिलवस्तु		
		क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
१	फूलगोभी	४४२	५४४५.४	१२.३२	१००५	१७१००	१७.०१	५००	१०९५०	२१.०९
२	बन्दा	३७५	४६४२.५	१२.३८	९८०	१४५००	१४.८	५०५	११६१५	२३
३	ब्रोकाउली	२२	२६७.१	१२.१४	४२	२६५	६.३१	८०	१६८०	२१
४	गोलभोँडा	१२५	१३७०	१०.९६	५१६	८४९५	१६.४६	१८२	३६४०	२०
५	मूला	४५०	६०१२	१३.३६	२७२	४१००	१५.०७	१०२	१३३८	१३.१२
६	मार्फा चौडा पात	१८८	१९६४	१०.४५	४५	१२८०	२८.४४	३५	३८६	११.०३
७	गाजर	२४	२१८.१	९.०९	६२	१०५०	१६.९४	३	२०	६.६७
८	सलगम	१	८	८	०			२	११	५.५०
९	भेडै खुर्सानी	७	८९.८	१२.८३	८	५४	६.७५	१	४	४
१०	केराउ	७	१०६.८	१५.२६	८८	१२२०	१३.८६	१३०	१४३०	११
११	सिमी (लहरे)	६	४२	७	७१	७३५	१०.३५	१०	६५	६.५
१२	सिमी (घ्यु सिमि)	५	३०.४	६.०८	०			२	१३	६.५
१३	सिमी (झागे)	३	२१	७	०			५	३२	६.४०
१४	सिमी (अन्य)	०			०			०		
१५	सिप्चना	१	८	८	१७	२२७	१३.३५	१	८	८
१६	तनेबोडी	३०	३५६.७	११.८९	६३	८३५	१३.२५	०		
१७	बोडी	८२	९९०.१	१२.०७	८२	१११०	१३.५४	२०	३३२	१६.६
१८	अन्य कोसे बाली	४	३०.७	७.६६	०			५	६६	१३.२०

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि.नं.	विवरण	नवलपरासी ब.सु.प.			रूपन्देही			कपिलवस्तु		
		क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
१९	कुरिलो	३	१८	६	०			०		
२०	रुख गोलभेंडा	०			०			०		
२१	अकबरे खुर्सानी	५	४५	९	०			०		
२२	खुर्सानी	१२	११६.७	९.७३	११०	५८५	५.३२	१४०	११२८	८.०६
२३	भिण्डी	१०५	१३८५.४	१३.१९	११२	१५००	१३.३९	२०५	३२१५	१५.६८
२४	भाण्टा	६७	९०१.९	१३.४६	१५१	२३९०	१५.८३	७०	१४६०	२०.८६
२५	प्याज	८२	८२८.२	१०.१०	६३२	७४७०	११.८२	४३५	६९२०	१५.९१
२६	काक्रा	१०४	१२७०.३	१२.२१	१५४	१८४०	११.९५	५०	६०६	१२.१२
२७	फर्सी	१२३	१३५६.७	११.०३	८६	११२०	१३.०२	६१	११९५	१९.५९
२८	जुकुनी	४	३०.७	७.६६	०			०		
२९	करेला	११२	१३४९.६	१२.०५	१९८	३१५०	१५.९१	१७५	१८५५	१०.६०
३०	परवर	६	४९.४	८.२३	२८	०	०	२०	११२	५.६०
३१	घिरौला	११२	१११४	९.९५	१३२	२०४०	१५.४५	४५	५०५	११.२२
३२	तिरैया	३	१७	५.६७	३	१९	६.३३	५१	५६३	११.०४
३३	चिचिण्डा	०			२	२२	११	०		
३४	लौका	७४	८३१	११.२३	१३६	२१५०	१५.८१	९५	१७५५	१८.४७
३५	कुभिण्डो	३	१८	६	०			०		
३६	बालसम	०			०			०		
३७	काकरी	१	१०	१०	०			५	२७	५.४०
३८	कुन्दु	३	१०	६.६७	२०	२८०	१४	०		
३९	स्कूस	१	५	५	०			०		
४०	खर्बुजा	४	४०	१०	२३	३७५	१६.३	२५१	६९९२	२७.८६

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि.नं.	विवरण	नवलपरासी ब.सु.प.			रूपन्देही			कपिलवस्तु		
		क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
४१	अन्य लहरे तरकारी	१	६	६	०			४५	७८२	१७.३८
४२	सित्तल चिनी	०			२	२०	१०	०		
४३	जिरीको साग	३	१८	६	०.५	५	१०	०		
४४	फनेल पात	०			१	१५	१५	०		
४५	धनियाँ	२०	१६१.३	८.०७	३२	३३०	१०.३१	९८	७१७	७.३२
४६	पालक	३८	३०३	७.९७	४८	११००	२२.९२	२०	११०	५.५०
४७	चम्सूर	१६	११०	६.८८	४०	८६०	२१.५	०		
४८	लोडेको साग	२	१२	६	१२	२२६	१८.८३	०		
४९	मेथी	२	९	४.५	९	२०२	२२.४४	५	१८	३.६०
५०	स्वीचार्ड	१	६	६	०			०		
५१	अन्य साग	२	१२	६	३६	४६५	१२.९२	१०	९८	५.८०
५२	पिडालु	४	२८	७	१६	२६६	१६.६३	५	३५	७
५३	तरुल	५	५१	१०.२०	१६	३२३	२०.१९	०		
५४	हात्ती तरुल	०			०.५	८	१६	५	८७	१७.४०
५५	अन्य (जेरे तरकारी)	२	८	४	०			५	५५	११
५६	अन्य तरकारी	७	४९.४	७.०६	०			१०	५०	५

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: के.जी./हेक्टर

सि. नं.	विवरण	दाङ्ग			बाँके			बर्दिया		
		क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
१	फूलगोभी	४६५	८५५६	१८.४	२३१५	२७७८३	१२	१६२३	२४८३१	१५.३०
२	बन्दा	५१३	१०५१७	२०.५०	१३८९	२३६१५.५५	१७	१३२१	२५०९९	१९
३	ब्रोकाली	४	५८	१४.५	९८	६८८.७९	७	१७	१६१	९.४७
४	गोलभेंडा	७१५	१३०८५	१८.३	५२१	९३७६.७६	१८	५३०	५९८९	११.३०
५	मूला	८४२	१५४०९	१८.३	३४७	७६४०.३३	२२	२०४	४२८४	२१
६	माफा चौडा पात	१३५	१७८२	१३.२	३४७	१७३६.४४	५	१४१	१४१०	१०
७	गाजर	३	४६	१५.३३	११६	६९४.५८	६	८५	१३६०	१६
८	सलगम	१	१०	१०	३५	२०८.३७	६	३५	५२५	१५
९	भेंडे खुर्सानी	४	३४	८.५	२३२	९२६.१०	४	२१८	१९६२	९
१०	केराउ	१४७	१२०५	८.२	२५०	३२५	१.३०	१२५	६२५	५
११	सिमी (लहरे)	३२२	२१२५	६.६	२५	१२५	५	३०५	१६७७	५.५
१२	सिमी (घ्यु सिमि)	३३७	२१२३	६.३	३५	१७५	५	१०५	५२५	५
१३	सिमी (झागे)	३१२	१९०३	६.१	१०	५०	५	३८७	२३२२	६
१४	सिमी (अन्य)	१३५	७२९	५.४	१०	५०	५	३१२	१९२६	६.१७
१५	सिपचना	४१	१६८	४.१	०			१२	४८	४
१६	तनेबोडी	५४७	६५६४	४२	९५	४७५	५	२१	१०५	५
१७	बोडी	४१२	३७०८	९	१०५	५२५	५	१८१	९०५	५
१८	अन्य कोसे वाली	९७	४४३	५.६	३९	१५४.३५	४	१४	७०	५
१९	कुरिलो	१	३	३	८	३०.८७	४	७	२८	४
२०	रुख गोलभेंडा	०			११	७७.१८	७	०		
२१	अकबरे खुर्सानी	०			८	३०.८७	४	३	१५	५
२२	खुर्सानी	१३७	९५९	७	८५०	२१२५	२.५०	२४०	१२००	५

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि. नं.	विवरण	दाङ्ग			बाँके			बर्दिया		
		क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
२३	भिण्डी	२११	२३८४	११.३	४१३	२०६७.१९	५	६००	४२००	७
२४	भाण्टा	९२	१५६४	१७	९९	४९६.१३	५	२४२	१४५२	६
२५	प्याज	३९०	६०४५	१५.५	५७५	५१७५	९	३७०	५९२०	१६
२६	काक्रा	९७	१५५२	१६	४७४	७५८५.२०	१६	२३१	४६२०	२०
२७	फर्सी	२५	४२५	१७	८३	६६१.५०	८	११५	९२०	८
२८	जुकुनी	४	४६	११.५	८८	७०५.६०	८	२१२	२१२०	१०
२९	करेला	५७	६८४	१२	२६५	१८५२.२०	७	१४१	९१६	६.५
३०	परवर	२	१०	५	३९	१५४.३५	४	३५	१९२	५.४९
३१	घिरौला	६७	४०२	६	१९८	९९२.२५	५	१९	११४	६
३२	तिरैया	२	८	४	६	२२.०५	४	०		
३३	चिचिण्डा	३	१८	६	२७६	१३७८.१३	५	९	४८	५.३३
३४	लौका	२१०	३१९२	१५.२	२२१	३७४८.५	१७	१२३	२२१४	१८
३५	कुभिण्डो	१	५	५	३	१९.८५	६	५	३०	६
३६	बालसम	०			०			०		
३७	काकरी	१	४	४	५५	३८५.८८	७	५	३०	६
३८	कुन्दु	१	४	४	८	३०.८७	४	३	१५	५
३९	स्कुस	२	२४	१२	१५४	९२६.१०	६	१२	९६	८
४०	खर्बुजा	१३	१४६	११.२३	६६	३०३.७५	५	३४	२८९	८.५
४१	अन्य लहरे तरकारी	१८	२०३	११.२८	१६५	४९६.१३	३	११	५५	५
४२	सित्तल चिनी	२	१०	५	०			३	१३	४.३३
४३	जिरीको साग	५	१५	३	१०५	३१४.२१	३	१०	४०	४
४४	फनेल पात	०			०			०		

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि. नं.	विवरण	दाङ्ग			बाँके			बर्दिया		
		क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
४५	धनियाँ	६	१६	२.६७	१४२	३५५	२.५०	९८	३९२	४
४६	पालक	३	१५	५	२२१	६६१.५	३	२२	८८	४
४७	चम्सूर	४	१६	४	११०	३३०.७५	३	१३	६५	५
४८	लोडेको साग	२	१०	५	३९	११५.७६	३	४	२४	६
४९	मेथी	४	३२	८	११०	३३०.७५	३	४२	३७८	९
५०	स्वीचार्ड	३	२१	७	८८	२६४.६०	३	२५	१००	४
५१	अन्य साग	३	१८	६	२८	८२.६९	३	१५	७५	५
५२	पिडालु	१०६	१५८१	१४.५	३८६	३०८७	८	३२	१२८	४
५३	तरुल	१	११	११	२८	१६५.३८	६	९	९	१
५४	हात्ती तरुल	१	१२	१२	११	६६.१५	६	४	१६	४
५५	अन्य (जेरे तरकारी)	३	२४	८	३३	१९८.४५	६	५	२५	५
५६	अन्य तरकारी	१६	२००	१२.५	२२	११०.२५	५	८	८	१

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: के.जी./हेक्टर

सि. नं.	विवरण	रुकुमपूर्व			प्यूठान			रोल्पा		
		क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
१	फूलगोभी	४२	४८५	११.५	१८०	२२३८.७	१२.४४	२०८	१९०१	९.१४
२	बन्दा	३५	४५२	१२.९	१७५	२४४४.९	१३.९७	२५६	२४६०	९.६१
३	ब्रोकाउली	१	४.२	४.२	८	८३.२	१०.४०	१६	१८४	११.५
४	गोलभोँडा	१२	१७२	१४.३	९८	१०२१.५	१०.४२	४१२	४२९८	१०.४३
५	मूला	७५	१०१५	१३.५	१६५	२५६४.५	१५.५४	११४	१२९४	११.३५
६	मार्फा चौडा पात	६८	१०५०	१५.४	४५	२९२	६.४९	१२९	११६४	९.०२

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि. नं.	विवरण	रुकुमपूर्व			प्यूठान			रोल्पा		
		क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
७	गाजर	८.५	१२५	१४.७	४	२२.७	५.६७	१५	१८५	१२.३३
८	सलगम	०			३	३८	१२.६७	४८	६२४	१३
९	भेडें खुर्सानी	२.८६	३८.४	१३.४	५	८.३	१.६७	११	४६	४.१८
१०	केराउ	२५	१३.३	०.५	१५	८६.३	५.७५	३६	२६०	७.२२
११	सिमी (लहरे)	०			४०	०	०	९	६९	७.६७
१२	सिमी (घ्यु सिमि)	९	७८	८.६	४२	४८१.४	११.४६	८९	७१४	८.०२
१३	सिमी (झागे)	१५	१३२.६	८.८	१८	११३	६.२८	१५	५०	३.३३
१४	सिमी (अन्य)	०			०	०	०	१०	४५	४.५०
१५	सिप्चना	०			६	३८	६.३३	०		
१६	तनेबोडी	६	६८	११.३	१२	०	०	३४	४१९	१२.३२
१७	बोडी	१५	५५	३.७	३६	१४७	४.०८	१२	९८	८.१७
१८	अन्य कोसे वाली	५	३२	६.४	०			०		
१९	कुरिलो	३.५६	५४	१५.२	३	१९	६.३३	०		
२०	रुख गोलभेडा	०			०			०		
२१	अकबरे खुर्सानी	५	२५	५	४	४६	११.५०	९	९८	१०.९८
२२	खुर्सानी	१८	१५०.२	८.३	१८	८४	४.६७	४०	२९५	७.३८
२३	भिण्डी	१२	८५	७.१	४५	३२७.९	७.२९	६५	५०७	७.८०
२४	भाण्टा	३८	३५८	९.४	३०	१४१	४.७	१६	१००	६.२५
२५	प्याज	४५	५३८.३	१२	५८	४५३.६	७.८२	१४९	१७४६	११.७२
२६	काक्रा	३१	४७५	१५.३	३७	५३९.८	१४.५९	९२	८६७	९.४२
२७	फर्सी	१५.३६	१७६	११.५	२९	३३३	११.४८	३५	३९७	११.३४
२८	जुकुनी	३	३५	११.७	११	९१.७	८.३३	१३	१६४	१२.६५
२९	करेला	३.५	४८.४	१३.८	२९	१८१.८	६.२७	३७	३३५	९.०५

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि. नं.	विवरण	रुकुमपूर्व			प्यूठान			रोल्पा		
		क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
३०	परवर	०			०			०		
३१	घिरौला	२.५	३५	१४	१५	७८.५	५.२४	१६	१०९	६.८१
३२	तिरैया	०			०			१४	६८	४.८६
३३	चिचिण्डा	११	९२.४	८.४	०			११	८९	८.०९
३४	लौका	९	११८.५	१३.२	१२	९४	७.८३	२२	२१९	९.९५
३५	कुभिण्डो	१	१३	१३	०			२	१२	६
३६	बालसम	०			०			०		
३७	काकरी	०			०			०		
३८	कुन्दु	०			०			०		
३९	स्कूस	३.६	३८	१०.६	११	८०	७.२७	०		
४०	खर्बुजा	०			०			०		
४१	अन्य लहरे तरकारी	१५	१८५	१२.३	०			०		
४२	सित्तल चिनी	०			०			१८	२२१	१२.२८
४३	जिरीको साग	०			०			०		
४४	फनेल पात	०			०			७	२५	३.५७
४५	धनियाँ	५.५	४३	७.८	१०	४७.५	४.७५	२	६.३	३.१५
४६	पालक	३.२	५५	१७.२	१२	५३.५	४.४६	११	८०	७.७
४७	चम्सूर	१	९	९	१०	२२.५	२.२५	३.२	६.९	२.१६
४८	लोडेको साग	०			३	१४	४.६७	५	८	१.६
४९	मेथी	०			४	१९	४.७५	८	१५	१.८८
५०	स्वीचाई	०			२	१०	५	४	६	१.५
५१	अन्य साग	०			४	१५	३.७५	०		
५२	पिडालु	३६	४७६	१३.२	४६	५९७	१२.९८	८३	८४६	१०.१९

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि. नं.	विवरण	रुकुम पूर्व			प्यूठान			रोल्पा		
		क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
५३	तरुल	११	११५	१०.५	१०	१०३.८	१०.३८	६	१८.६	३.१०
५४	हात्ती तरुल	०			०			५	१५	३
५५	अन्य (जरे तरकारी)	०			०			८	३७	४.३६
५६	अन्य तरकारी	०			०			८	२३	२.८८

३.५.१० फलफूल

३.५.१०.१ सुन्तलाजात फलफूल

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: मे.टन/हेक्टर

जिल्ला	जुनार				सुन्तला				कागती			
	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
पाल्पा	३९.३	३९	३२०.५	८.२२	११४३.५	११०५	८७६५.०	७.९३	२०३.४	१६९	१७४८.८	१०.३५
गुल्मी	८६५	५९७	७१६४	१२	३९	२३	२१८.५	९.५	२६०	१९१	१८१४.५	९.५
अर्घाखाँची	६३	५०	४९०	९.८०	७२९	४९४	४८२८	९.७७	५४१	३२१	१८७८	५.८५
नवलपरासी ब.सु.प.	०				०				७०	६५	८८.२	१.३६
रूपन्देही	०				०				१३०	४३	३०७	७.१४
कपिलवस्तु	०				०				५०	४६	४१४	९
दाङ्ग	०					०			१८७	१०४	२६४	२.५४
बाँके	०					०			५०	४५	२९२.५	६.५०
बर्दिया	०					०			५०	३०	१८०	६
रुकुम पूर्व	३५	२८	२८६	१०.२	१०५	८२	९७५	११.९	३८६	२८०	२५२६	९
प्यूठान	२०४	१३२	१३३३.७	१०.१०	२६५	२२८	२०७९.६	९.०८	१३०	९४	७४२.६	७.९०

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

जिल्ला	जुनार				सुन्तला				कागती			
	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
रोल्पा	४०६	२६५	३१९७	१२.०६	७३७	७००	१२६०	१.८०	३०१	४५	३१५	७
कूल	१६१२.३	११११	१२७९१.२	११.५१	३०१८.५	२६३२	१८११६.१	६.८८	२५५८.४	१४३३	१०५७०.६	७.३८

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: मे.टन/हेक्टर

जिल्ला	लेमन				अन्य			
	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
पाल्पा					२०	१८.२	१६६.९	९.१७
गुल्मी	९	४	११.२	२.८	१५	६.६	३३	५
अर्घाखाँची	०				७००	४५०	१८६०	४.१३
नवलपरासी ब.सु.प.	०				०			
रूपन्देही	०				०			
कपिलवस्तु	०				०			
दाङ्ग	१२५	१२१	३९८	३.२९	०			
बाँके	०				०			
बर्दिया	०				०			
रुकुम पूर्व	१२८	१२२	७६५	६.३	०			
प्यूठान	०				०			
रोल्पा	०				०			
कूल	२६२	२४७	११७४.२	४.७५	७३५	४७४.८	२०५९.९	४.३४

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

३.५.१०.२ वर्षे फलफूल

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: मे.टन/हेक्टर

जिल्ला	औप				केरा				अम्बा			
	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
पाल्पा	३५१.५	३४५	१८९७.५	५.५	६६	६५	६८९	१०.६	१०	८	७५.६	९.४५
गुल्मी	९६	४०	२००	५	६०	४५	२७९	६.२	८	५	३०	६
अर्घाखाँची	३०	२०	१३५	६.७५	५१	४२	२२१	५.२६	१५	१४	१२०	८.५७
नवलपरासी ब.सु.प.	३९०	२८०	१०२२.४	३.६५	३७००	२९००	४०६८७	१४.०३	४५	४०	१९४.४	४.८६
रूपन्देही	६१०	४४०	३८२८	८.७	२८०	२६२	२४१५	९.२२	३२	२८	१९६	७
कपिलवस्तु	१७८६	१४२०	१२७८४	९	१८०	१७२	३०५४	१७.७६	०			
दाङ्ग	३६०	२८०	२१८४	७.८	२७०	२६०	२७८२	१०.७	१०२	८५	७४०	८.७१
बाँके	९६०	९००	६३००	७	११०	११०	१८१५	१६.५०	३५	३५	२८०	८
बर्दिया	९००	८९५	५३७०	६	८००	७००	१२९५	१८.५०	४२	४०	३००	७.५०
रुकुम पूर्व	१५	५	४२	८.४	२८५	२६५	३३५०	१२.६	९८	९०	८०२	८.९
प्यूठान	२७५	२३०	१८९७.५	८.२५	२४१	२१२	२९८९.२	१४.१०	४५	३४	३१८.५	९.३७
रोल्पा	१५८	८७	८१४	९.३६	७०	४२	५७१	१३.६०	७४	५९	४१७	७.०७
कूल	५९३१.५	४९४२	३६४७४.४	७.३८	६११३	५०७५	७१८०२.२	१४.१५	५०६	४३८	३४७३.५	७.९३

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: मे.टन/हेक्टर

जिल्ला	मेवा				कटहर			
	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
पाल्पा	९	८	५१.५	६.४४	१०	९	११२.२	१२.४७

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

जिल्ला	मेवा				कटहर			
	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
गुल्मी	८	५	३१	६.२	१३	४	४२	१०.५
अर्घाखाँची	१०	८	२०	२.५	५	३	३०	१०
नवलपरासी ब.सु.प.	२७	२५	२२५	९	१४	१२	४५.७	३.८१
रूपन्देही	३५	३०	२७२	९.०७	१८	१७	१००	५.८८
कपिलवस्तु	०				१२३	१२३	११७०	९.५१
दाङ्ग	३	२	३३	४.५	१०५	९५	११५०	१२.११
बाँके	७	७	१०५	१५	३७	३७	४०७	११
बर्दिया	१७४	१६५	२८२१	१७.१०	४०	३९	५८५	१५
रुकुम पूर्व	११५	९०	१०५०	११.७	१०५	९५	१३२	१.४
प्यूठान	२८	२८	३५८	१२.७९	०			
रोल्पा	२६	२१	२६४	१७.३३	१९	१४	२४५	१७.५
कूल	४१४	३८९	५३३०.५	१३.७०	४८९	४४८	४०१८.९	८.९७

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: मे.टन/हेक्टर

जिल्ला	भुई कटहर				लिची			
	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
पाल्पा	१०	९	९८.८	१०.९८	३१७	५८	३४०.५	५.८७
गुल्मी	६	३	३९.९	१३.३	१७९	५८	६९६	१२
अर्घाखाँची	५	५	७	१.४	२५	१८	२०	१.११
नवलपरासी ब.सु.प.	०				६३	६०	३३.५	०.५६
रूपन्देही	१७	१६	१००	६.२५	८०	५९	६००	१०.१७

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

जिल्ला	भुईँ कटहर				लिची			
	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
कपिलवस्तु	०				१२०	११३	२०१	१.७८
दाङ्ग	५२	५०	२६४	५.२८	२५४	२४५	१३७८	५.६२
बाँके	०				३८	३६	१८०	५
बर्दिया	०				१३५	१००	६००	६
रुकुम पूर्व	६५	६०	७५६	१२.६	०	३.२	२५.३	७.९
प्यूठान	०				२९	१८	११६.५	६.४७
रोल्पा	७	४	६२	१५.५	५	४	१९	४.७५
कूल	१६२	१४७	१३२७.७	९.०३	१२३५	७७२.२	४२०९.८	५.४५

३.५.१०.३ हिँउदे फलफूल

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: मे.टन/हेक्टर

जिल्ला	स्याउ				नस्पाती				ओखर			
	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
पाल्पा					१६	१४	१३४.४	९.६	१७	१६	३४.८	२.१२
गुल्मी	०				६०	४७	४२३	९	७१	८	२८.८	३.६
अर्घाखाँची	०				१०९	५०	५०६	१०.१२	१२०	६०	२६६	४.४३
रुकुम पूर्व	५३८	४९८	२७५०	५.५	१०	९	८५	९.४	५०२	३५५	१३९८	३.९
प्यूठान	७	४	१८	४.५०	३३	३०	३०७.५	१०.२५	५	३	८	२.६७
रोल्पा	३००	२६०	१०८५	४.१७	८३	७९	६४८	८.२०	२७६	९६	५०४	५.२५
कूल	८४५	७६२	३८५३	५.०६	३१३	२३०	२११४.९	९.२०	९८२	५३८.४	२२३९.६	४.१६

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: मे.टन/हेक्टर

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

जिल्ला	आरुबखाडा				आरू			
	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
पाल्पा	१२	११	५८.५	५.३२	१४	१४	६५.२	४.८३
गुल्मी	४६	२९	२४३.६	८.४	४२	३१	२२९.४	७.४
अर्घाखाँची	६०	५७	१२२	२.१४	१०	८	२१	२.६३
रूपन्देही								
रुकुम पूर्व	३३	२६	२०५	७.९	३४	२८	१९८	७.१
प्यूठान	०				०			
रोल्पा	१५४	१०२	४६५	४.५६	४२	३६	२७२	७.५६
कूल	३०५	२२५	१०९४.१	४.८६	१४२	११६.५	७८५.६	६.७४

क्षेत्रफल: हेक्टर, उत्पादन: मे.टन, उत्पादकत्व: मे.टन/हेक्टर

जिल्ला	अनार				किवी			
	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादनशील क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
गुल्मी	१५	११	६७.१	६.१	३०	१५	९७.५	६.५
अर्घाखाँची	५	४	२०	५	१०	३	१८	६
रुकुम पूर्व	५	२	१०	५	१२	५	२५	५
प्यूठान	०				१०	५	५०	१०
रोल्पा	२	९	१६	१.८७	१०२	२१	४२९	१०.९०
कूल	२५५	१४२	९८२.१	६.९२	१६८	५२	४२८.७	८.२४

आ.व. ०७८/०७९ को लुम्बिनी प्रदेशको मौरी पालन तथा महको उत्पादन अवस्था

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

जिल्ला	ब्यवसायिक कृषक संख्या	ब्यवसायीक तर्फ		घरायसी/परम्परागत रुपमा मौरी पालन		जम्मा गोला संख्या	मह उत्पादन के.जी		
		मौरी गोला संख्या		मौरी गोला संख्या			ब्यवसायिक तर्फ	परम्परागत रुपमा पालनबाट	जम्मा उत्पादन
		सेरना	मेलिफेरा	सेरना	मेलिफेरा				
नवलपरासी	४५	०	११५५	१२६	४००	१६८१	२४३९०	२१००	२६४९०
रुपन्देही	५८	०	२४७५	०	८४०	३३१५	५३२५०	११५००	६४७५०
कपीलवस्तु	५६	०	२१२८	१४५	८१०	३०८३	५३४८०	८८४१	६२३२१
पाल्पा	१३	१९७६	०	४९२५	०	६९०१	८७९०	१४७७५	२३५६५
गुल्मी	७	७८०	०	११९२८	०	१२७०८	८७८०	२९५११	३८२९१
अर्घाखाची	११	९८६	०	४५२०	०	५५०६	४८३३	१२७८०	१७६१३
दाङ्ग	४१२	०	१२४५४	१६००	२४३०	१६४८४	२९७८८९	१५२३१	३१३१२०
प्यूठान	३०	२५६	२०४२	१२६०	०	३५५८	३६१२०	१६४८०	५२६००
रोल्पा	६	५७५	०	८१०	०	१३८५	५०२५	३९९४	९०१९
रुकुम पूर्व	५	१०२०	०	४००	०	१४२०	५१००	१६००	६७००
बाँके	२३	०	१९८५	०	२३९	२२२४	२३७६०	७३००	३१०६०
वर्दिया	२०	०	७२६	०	१२०	८४६	७८९०	२०१५	९९०५
जम्मा	६८६	५५९३	२२९६५	२५७१४	४८३९	५९१११	५२९३०७	१२६१२७	६५५४३४

खण्ड ४

आ.व. २०७८/७९ को निर्देशनालय र मातहतका कार्यालयहरूको वार्षिक प्रगती तथा उपलब्धिहरू

कार्यालयको नाम	विनियोजित बजेट ((हजारमा)		खर्च भएको बजेट (हजारमा)		वित्तिय प्रगति (प्रतिशतमा)		एकमुष्ठ प्रगति प्रतिशतमा	
	चालु	पूजिगत	चालु	पूजिगत	चालु	पूजिगत	वित्तिय	भारित
कृषि विकास निर्देशनालय	८१८४६	९८०	४४५१०५७	८०८५८	५४३३	८२५१	५४३३	६७०२
कृषि ज्ञान केन्द्र, रुपन्देही	१३१५२८	८८४५	५२८७२१९	७९४१३	४०२	८९१७	४३३२	६१८५
कृषि ज्ञान केन्द्र, नवलपरासी (ब.सु.प.)	९६१०२	१२६१५	६५०९०	७१७८	६७७३	५६१९	६६४७	६६.९६
कृषि ज्ञान केन्द्र, पाल्पा	११३२६८	१५३०	५३५६६८७	१५०१२९	४७२९	९८१२	४७९७	७५.५९
कृषि ज्ञान केन्द्र, गुल्मी	१२८७४९	३०९५	९७८१८	२९१३	७५१९	९४१२	७६४	८५.९९
कृषि ज्ञान केन्द्र, कपिलवस्तु	१२१५८८	१२५५५	६०३७१०१	२५५२१३	४९१६५	२०३३	४६१९	६१.९२
कृषि ज्ञान केन्द्र, अर्घाखाँची	१०६४४३	१८७०	५५२८३६९७	१३४१३८१	५१९४	७१७३	५२२८	६७.१
कृषि ज्ञान केन्द्र, दाङ	१३८२७५	११०६५	८३५८२२७	४१३६५	६०४५	३७४	५६२४	६३
कृषि ज्ञान केन्द्र, बाँके	१३६२५६	१२१३०	५८५८३२३	७५३४६३	४२१९	६२१२	४४५६	७११५
कृषि ज्ञान केन्द्र, रोल्पा	१०२०५१	१२३२५	४५६०२३८	२९४१	४४६९	२३९	४०१३	६३२५
कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र, बाँके	३३३४३	२७००	२६८०८	२६९१	८०४	९९६५	८१८४	९८.६१
माटो तथा मल परिक्षण प्रयोगशाला बाँके	१८५०४	७३७०	१२०५९	७३०१	६५१७	९९१०६	७४.८२	८२.२
बाली संरक्षण प्रयोगशाला, बाँके	१८०७९	५७१	१४५९४१७	५६५०२१	८०७२	९८९४	८५१	९५.९५
वीज विजन प्रयोगशाला, बाँके	१२४८२	२६३८	१०२३०१८	५८३	८१९७	२२१	७१५२	७५.२५
वीज विजन प्रयोगशाला, भैरहवा	१५२८४	१९६०	१३८९३०८१	१९५२२३	९०९	९९६	९१८९	९३.९

राजस्व विवरण (आ.व. २०७८/०७९)

क्र.स.	कार्यालयको नाम	रकम रु हजारमा
१	कृषि ज्ञान केन्द्र, रुपन्देही	१७५
२	कृषि ज्ञान केन्द्र, बाँके	४७८१०९
३	कृषि ज्ञान केन्द्र, कपिलवस्तु	१८९५
४	कृषि ज्ञान केन्द्र, नवलपरासी	१४१
५	कृषि ज्ञान केन्द्र, गुल्मी	११८४१
६	कृषि ज्ञान केन्द्र, पाल्पा	२८११२१९
७	कृषि ज्ञान केन्द्र, रोल्पा	२४०
८	बिउ विज्ञान प्रयोगशाला, बाँके	५३७७१७
९	बिउ विज्ञान प्रयोगशाला, भैरहवा	८५६१५६६
१०	माटो तथा मल परीक्षण प्रयोगशाला, बाँके	१७८५३
११	कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा सहयोग तालिम केन्द्र बाँके	५६९१४५
१२	एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय, प्यूठान	१३११९२५
१३	एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय, पुर्वि रुकुम	१,०२७
१४	एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय, बर्दिया	३६३३०५

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

बेरुजुको अवस्था (आ.व. २०७८/०७९)

क्र.सं.	कार्यालय	बेरुजु		जम्मा बेरुजु	जम्मा फर्च्यौट	जम्मा फर्च्यौट प्रतिशत
		नियमित गर्ने	असुल गर्ने			
१	कृषि ज्ञान केन्द्र नवलपरासी	-	५१७६१	५१७६१	५१७६१	१००
२	कृ.ज्ञा.के. कपिलवस्तु	१११३१६००	३५००८.०३	१११६६६०८	९००००००	८०.६
३	कृ.ज्ञा.के. पाल्पा	९०७५६०	११६०५५	१०२३६१५	७९४९९२	७७.७
४	कृ.ज्ञा.के. गुल्मी	१,८२०,६००	५९७,६८९	२,४१८,२८९	१२६०८००	५२.१
५	कृ.ज्ञा.के. अर्घाखाँची	१७१२३४१	३८२५७७१	५५३८११२.८	१०००००	१.८
६	कृ.ज्ञा.के. दाङ्ग	५,३१,७३८	३,४३,८९०.३०	८,७५,६२८.३०	०	०
७	कृ.ज्ञा.के. बाँके	१३६२०००		५७८७०००	०	०
८	म.मा.प.प्र. खजुरा		२७७०००	२७७०००	२७७०००	१००
	जम्मा	१६९३४१०१	४९०३२८४.०३	२६२६२३८५	११४८४५५३	४३.७

कृषि विकास निर्देशनालयवाट संचालित कृष्याकलाबहरु र उपलब्धी सम्बन्धी विवरण

क्र.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	लक्ष्य	प्रगति	तालिम/संख्या	उपलब्धीहरु
१	कर्मचारीका लागि विषय विशेष भर्चुअल तालिम	१२	१०	व्यवसायिक आलु उत्पादन प्रविधि (२) सुन्तलाजात बगैचा व्यवस्थापन (१) लहरे तरकारीबाली उत्पादन (१) योजना तर्जुमा सम्बन्धी (१) वीउ उत्पादन (१) चैते धान उत्पादन तथा पोष्टहाभेष्ट प्रविधि (१)	३०० जना प्रशिक्षित

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

क्र.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	लक्ष्य	प्रगति	तालिम/संख्या	उपलब्धीहरू
				बर्षे धान उत्पादन प्रविधि (१) माटो नमुना संकलन तथा परिक्षण (१) बाली विरुवाका रोग कीराहरूको पहिचान (१)	
२	सकारात्मक सोच तथा मोटिभेसनल तालिम	१	१	३५	कार्य सम्पादनमा कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको
३	कर्मचारीका लागि procurement तालिम	१	१	३२	कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको
४	मौरीपालन सम्बन्धी एडभान्स लेभल तालिम	२	२	४५	मौरीपालनमा संलग्न कृषक समुह/सहकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको
५	कर्मचारीका लागि GIS तालिम	१	१	३०	कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको
६	पुष्प खेती तालिम	१	१	१५	पुष्प खेतीमा ईच्छुक कृषकहरूको अभिवृद्धि भएको
७	मोडल फार्म स्थापनाको लागि अधिकृतस्तर अभिमुखिकरण गोष्ठी	१	१	३८	हरित स्वयं सेवकले कस्तो खालको नमुना फार्म स्थापना गर्नुपर्छ भन्ने विषयमा छलफल गरि मोडल फार्मका न्यूनतम विशेषता तय गरी एकरूपता ल्याउन मोडल फार्मका नमूनाहरू बारे छलफल गरिएको।
८	बाली विशेष (बीउ उत्पादन)का संजालसँग अन्तर्कृत्या कार्यक्रम	१	१	३७	कार्यक्रममा बीउ उत्पादन संजाल, बीउ उत्पादन कम्पनि र सहकारीहरूसँग गरिएको छलफलमा बीउ चक्रमा जान धेरै किसानहरू सक्षम नभएकोले त्यो सम्बन्धी ज्ञान दिन आवश्यक भएको पाइयो र तरकारी बीउ उत्पादनका लागि थप तालिम तथा प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरू थप गर्नुपर्ने देखियो।

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

क्र.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	लक्ष्य	प्रगति	तालिम/संख्या	उपलब्धीहरू
९	कृषि प्राविधिक तथा विषादी विक्रेतासँग बाली रोग/कीराको प्रकोप व्यवस्थापन सचेतना गोष्ठी	१	१	३२	समयमै वालीनालीका रोग कीराको प्रकोप व्यवस्थापनमा स्थानीय तहका कृषि प्राविधिकहरू/एग्रोभेटको महत्वपूर्ण भूमिका हुने भएकोले निजहरूको बीच वालीनालीका रोग कीराको प्रकोप व्यवस्थापनमा सचेतना अभिवृद्धि गरिएको।
१०	बाली विशेष (च्याउ उत्पादन) का संजालसंग अन्तर्कृया कार्यक्रम	१	१	३५	च्याउ बाली सम्बन्धी उत्पादन देखि बजारिकरण सम्म देखिएका समस्याहरूको बारेमा छलफल गरिएकोमा च्याउको मदर कल्चर तथा बीउ उत्पादनमा प्रदेशमा अझै थप कार्यक्रम गर्नुपर्ने देखियो भने अब कन्ये च्याउको ताजा उत्पादन धेरै हुन लागेकोले बजारिकरण जस्तै प्याकेजिङ्ग/लेभलिङ्ग/प्रशोधनका कार्यक्रमहरू आवश्यक देखियो। साथै गोब्रे तथा सिताके च्याउको मात्र उत्पादन वृद्धिका कार्यक्रमहरूमा जान उपयुक्त देखियो।
११	बाली विशेष (सुन्तला जातका बाली) का संजालसंग अन्तर्कृया कार्यक्रम	१	१	३०	तराई जिल्लामा कागति खेतीमा संलग्न र पहाडि जिल्लामा सुन्तला खेतीमा संलग्न कृषकहरूलाई सुन्तला जात फलफुल बाली सम्बन्धमा कृषि प्राविधिको बारेमा अन्तर्कृया गोष्ठी संचालन गरियो। साथै कृषकको खेतमा देखिएका समस्याहरूको बारेमा छलफल गरियो।

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

क्र.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	लक्ष्य	प्रगति	तालिम/संख्या	उपलब्धीहरू
१२	स्मार्ट कृषि गाँउसँग अन्तरकृया कार्यक्रम	२	२	२५ जना	स्मार्ट कृषि गाउँ कार्यक्रमलाई चार वर्षे कार्यक्रम बनाउँदा के-कति कुरामा ध्यान दिने र जिन्सी खाताको अभिलेखिकरण कसरी गर्ने विषयमा जानकारी गराइयो भने चार वर्ष पछि हस्तान्तरण पछि पनि फलोअप कार्यक्रममा एक जना सहजकर्ता एक जिल्लाका दरले परिचालन गर्नुपर्ने देखियो। अबका कार्ययोजना तथा सम्झौता साउनमा नै गरी कार्यक्रम कार्यान्वयनमा गइहाल्ने वर्षभरि कै गतिविधि समेट्ने व्यवस्था गर्नुपर्ने देखियो। स्मार्ट गाउँमा बालीलाई खाद्यतत्वको अभावको समस्या भएकाले खाद्यतत्व/मल उत्पादनका काम समावेश गर्नुपर्ने देखियो।
१३	मिसन सञ्चालनका लागि सहयोगी कार्यक्रम	२	२	२५ जना	मिसन कार्यक्रम संचालन गर्दा क्रमागत कार्यक्रममा फलन नै ४५ वर्ष लाग्ने फलफूल तर्फ भने प्रति हेक्टर २५ हजार नै राख्ने तर निरन्तर कम्तिमा ८ वर्षसम्म सञ्चालन गर्नु पर्ने देखियो भने अन्य सिजनल बालीको हकमा भने प्रति हेक्टर ५० हजार वा बालीको लागतअनुसारको ५० प्रतिशत नै राख्नु उचित देखियो।
१४	कृषि तथ्याङ्क अद्यावधिकरण सम्बन्धी गोष्ठी कार्यक्रम	२	२	६२	१२ जिल्लाका कृषि ज्ञान केन्द्रका प्राविधिकहरू र ५० जना स्थानीय तहका प्राविधिकहरूलाई सफ्टवेयरमा कृषि तथ्यांक प्रविष्टि सम्बन्धि अन्तर्कृया गोष्ठी संचालन गरियो।

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

क्र.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	लक्ष्य	प्रगति	तालिम/संख्या	उपलब्धीहरू
१५	कृषि विकास साझेदार संघसंस्थासंग अन्तर्कृया गोष्ठी	१	१	६०	लुम्बिनी प्रदेशमा आवद्ध विभिन्न संघसंस्थाहरू संग यस आ.व.मा संचालित कृषि कार्यक्रमहरूको जानकारी र आगामी वर्षमा सहकार्यमा संचालन गर्न सकिने कार्यक्रमहरूको बारेमा अन्तर्कृया कार्यक्रम संचालन गरियो।
१६	प्रादेशिक विउविजन वासलात सम्बन्धी सफटवेयर सम्बन्धी अभिमुखीकरण गोष्ठी	३	३	१४५	गत वर्ष निर्देशनालयबाट निर्मित प्रादेशिक विउविजन वासलात सम्बन्धी सफटवेयर सम्बन्धी जानकारी प्रदेशको बीउविजन प्रयोगशालाहरू र रुपन्देही, कपिलवस्तु र नवलपरासीका कृषि प्राविधिकलाई जानकारी गराउँदै सम्बन्धित स्थानीय तहमा भएका बीउ उत्पादकलाई त्यसमा जोड्न मद्दत गर्न स्थानीय तहलाई अनुरोध गरियो। साथै १२ वटै जिल्लाका बीउ उत्पादनमा संलग्न कम्पनी समुह/सहकारी तथा कृषि अनुसन्धानका प्राविधिकहरू, कृषि फार्मका प्राविधिकसंग अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिएको।

निर्देशनालयबाट संचालित मेला र दिवसहरू

१। कृषि मेला-२०७८ संचालन

- बुटवल उद्योग वाणिज्य संघको सहकार्यमा बालमन्दिर परिसर हाटबजारमा दसौं कृषि-मेला २०७८ मिति २०७८ साल चैत्र १० गते देखि १४ गते सम्म संचालन गरिएको थियो।
- मेलाको मुख्य उद्देश्य: स्थानीय कृषि उपज बाली/वस्तुको उत्पादन तथा बजारिकरण प्रवर्द्धन गर्न।
- उक्त मेलामा करिब ६० वटा कृषि स्टल रहेका छन्।
- किसानसँगै कृषिमा आधारित उद्योगमा लगानीकर्तालाई आकर्षण गर्ने अपेक्षा गरिएको मेलामा २५ हजार बढीले अवलोकन गरेका थिए।
- मेलामा उत्पादित मेलामा कृषि प्रविधि, धान रोप्ने मेसिन, बाली काट्ने मेसिन, गोड्ने मेसिन, बैलर मेसिन, थोपा सिँचाइ, हाइड्रोपोनिक्स, मौरी पालन, जैविक मललगायतको प्रदर्शन गरिएको थियो।

२. विश्व माटो दिवश

- कार्यक्रम मिति २०७८ मंसिर १९ गते सुनवल नगरपालिका-२, नवलपरासी मुखिया टोलमा संचालन गरिएको थियो।
- कृषि विकास निर्देशनालयको आयोजना र कृषि, खाद्य प्रविधि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालय, कृषि ज्ञान केन्द्र, नवलपरासी, लुम्बिनी एग्रो ईन्भाईरोमेन्ट ल्याब, सनुवल, नमुना धान ब्लक संचालन समितिको समन्वयमा माटो दिवश कार्यक्रम संचालन गरिएको थियो।
- जसमा माटोको ६० वटा नमुना परिक्षण लुम्बिनी एग्रो ईन्भाईरोमेन्ट ल्याब, सनुवलले गरेको थियो। कार्यक्रममा जम्मा सहभागी २१० जनाको उपस्थिति थियो।

३. धान दिवश संचालन

- कृषि विकास निर्देशनालय, बुटवल, प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना रुपन्देही-मत्स्य जोन, कृषि ज्ञान केन्द्र, रुपन्देही र ज्ञान विज्ञान सहकारी संस्थाको सहकार्यमा रुपन्देहीमा मिति २०७८ असार १५ गते संचालन गरिएको थियो। कार्यक्रममा लगभग २०० जनाको उपस्थिति रहेको थियो।

मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरूको राम्रो पक्षहरू, समस्या तथा सुझावहरू

स्मार्ट कृषि गाउँ कार्यक्रम

राम्रो पक्ष:

- कृषिको प्रविधि विस्तार भएको जस्तै आधुनिक टनेल निर्माण, मल्लिङ्ग प्लाष्टिकको प्रयोग, यान्त्रीकरण विस्तार, सिचाई पूर्वाधारमा निर्माण/ सुधार, संकलन केन्द्र निर्माण भएको।

चुनौती र देखिएका समस्याहरू:

- जलवायु स्मार्ट अन्तर्गत बनेको सूचना केन्द्र र केन्द्र भित्रको सामग्री(कम्प्युटर, इन्टरनेट)को प्रयोग न्यून, सहजकर्ता भर्ना नगरिएको र सहकर्तालाई तालिम अभाव भएको।
- खाद्यतत्व स्मार्टमा धेरै कम काम भएको प्राङ्गारिक मल उत्पादनका कृयाकलापहरू(कम्पोष्ट मल खाडल, भर्मिकम्पोष्ट मल खाडल निर्माण) नभएका। हरियो मलको प्रयोग न्यून।
- बजार स्मार्टमा प्याकेजिङ्ग/ब्राडिङ्ग/लेभलिङ्गमा काम न्यून।
- यन्त्रहरू सबै जसो साना खालको धेरै संख्यामा वितरण भएकाले कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना गर्न नसकिएको।
- जिन्सी खाता अभिलेखिकरणमा समस्या।

सुझावहरू

- सूचना केन्द्र स्थापना भएका ठाँउमा सहजकर्ता अनिवार्य रूपले परिचालन गर्ने र सहजकर्तालाई समयाअनुरूप तालिमहरू प्रदान गर्ने।
- कार्ययोजना तयार गर्दा ४ वर्षको एकमुष्ट तयार गर्ने र योजना अनुरूप साउनबाटै सम्झौता भई काम गर्ने स्थिति सृजना गर्ने।
- प्रत्येक स्मार्ट गाँउको social map तयार गर्ने र फ्लेक्स प्रिन्ट निकाल्ने।
- माटो जाँच तथा उपचारलाई प्राथमिकतामा राखी कार्यक्रम तयार गर्ने।
- पोषक तत्व स्मार्टमा गुणस्तरीय प्राङ्गारिक मल उत्पादनका कार्यक्रमहरू बनाउने।
- स्मार्ट कार्यक्रम र अनुसन्धान केन्द्र विच भएको MOU अनुरूप काम यथासिघ्र अधि बढाउनु पर्ने।
- स्मार्टका सहयोगी कार्यक्रम अन्तर्गत विषय विज्ञ सेवा कार्यक्रम, जलवायु प्रविधि विस्तार कार्यक्रम पनि सञ्चालन गर्नुपर्ने।
- कृषि अध्ययनरत विद्यार्थी परिचालनको कृयाकलापमा विद्यार्थीबाट आएको प्रतिवेदनलाई स्मार्ट गाउँमा पुर्याउने काम गर्नुपर्ने।
- कृषि विमाका तालिम दिई कृषि विमामा जोड्नु पर्ने।

हरित स्वयंसेवक कार्यक्रम

राम्रा पक्षहरू

अनुभव आदानप्रदान भएको, केहि ठाँउमा अन्य उद्यमीलाई पनि व्यवसायिकरणमा सहयोग गरेको, तालिमका लागि विषयगत श्रोत व्यक्तिका रूपमा पहिचान भएको, गाउँ तथा वडामा कृषि बीउ/बेर्नाको श्रोत केन्द्रको रूपमा नमूना फार्म पनि चलाइरहेको।

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

हालसम्म ७५ जनालाई प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम प्रदान गरिएको ।

चुनौती र देखिएका समस्याहरु:

- हरित स्वयंसेवकको परिचालन न्यून ।
- नमूना फार्म धेरै कम भएको ।
- तलब लगायत अन्य कुनै किसिमको सुविधा नदिएको अवस्थामा पनि नमूना फार्म स्थापनाका लागि दिएको रु. ५०००० पनि ५० प्रतिशत अनुदान स्वरुप दिँदा असहजता देखिएको ।
- परिचय पत्र सञ्चार खर्चहरु नपाएको ।

सुझावहरु

- हरित स्वयंसेवक कार्यक्रमको प्रचारप्रसार गर्ने जस्तै सानो पर्चामा तिनको नाम ठेगाना काम र सम्पर्क नम्बर लेखेर गाउँ टोलमा वितरण गर्ने ।
- हरित स्वयंसेवकलाई श्रोत व्यक्तिको रूपमा विकास गर्न समायानुरूप विषयगत तालिमहरु आयोजना गर्ने ।
- जिल्ला वा निर्देशनालय वा मन्त्रालयबाट प्रकाशन भएका सूचनाहरु बारे हरित स्वयंसेवकलाई bulksms मार्फत जानकारी गराई प्रसारप्रचारका लागि अनुरोध गर्ने ।
- नमूना फार्म स्थापना सहयोग रकमलाई अनुदानको रूपमा नभई ५०००० बराबरको काम गरेवापत दिने व्यवस्था गर्नु पर्ने ।

कृषि कर्मी रोजगारी कार्यक्रम

क्र.सं.	जिल्ला	छनौट भएको रोजगारदाता संख्या	कृषिकर्मी
१	नवलपरासी	१२	३३
२	अर्घाखाँची	४४	१०४
३	गुल्मी	६	१३
४	पाल्पा	४	१०
५	कपिलवस्तु	२	९
६	बाँके	१४	४७
७	दाङ्ग	९	२९
८	रोल्पा	०	०
९	रूपन्देही	१४	६१
१०	बर्दिया	२४	७१
११	प्यूठान	४	१२
	जम्मा	१३३	३८९

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

राम्रो पक्ष:

कृषिकर्मीलाई प्रोत्साहन भएको, रोजगारदाताले सहूलियत दरमा कर्मीहरू पाएको, कृषि पेशालाई थप आकर्षक र व्यवस्थित बनाउन सहयोग पुगेको ।

चुनौती र देखिएका समस्याहरू:

- कार्याविधिमा जटिलता ।
- कृषिकर्मीलाई फर्ममा टिकाइराख्न समस्या ।
- कृषक वा रोजगारदाता बैधानिक रूपमा रोजगार दिन कम ईच्छुक ।
- रोजगारदाताले यसमा आफूलाई प्रत्यक्ष रूपमा केहि फाइदा नभएको भन्ने गुनासो ।

सुझावहरू

- कार्यक्रम दुई वर्षसम्म मात्र लागु हुने भनिएकाले प्रभावकारी मूल्याङ्कनका लागि कम्तिमा तिन वर्ष लागु भएको राम्रो ।
- रोजगारदाता जसको फार्ममा कृषि कर्मी काम गरिरहनु भएको छ कार्यक्रमका लागि हाजिरी रेकर्ड राखिदिने, अन्य कागजात राखिदएवापत रोजगारदाताको व्यवसायमा सहयोग हुने किसिमका कार्यक्रम थप गर्नु पर्ने ।
- कार्यक्रम प्रति रोजगारदाताको चासो कम देखिएकाले कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने बारेमा पुनरावलोकन गर्नु पर्ने

सुलभकर्जा सहजिकरण कार्यक्रम

राम्रा पक्षहरू

सहजकर्ता परिचालन भएको, कृषि ऋण लिनका लागि कृषकलाई सहजता भएको, कृषकको उत्साहा बढेको, आदि ।

चुनौती र देखिएका समस्याहरू:

- सहजकर्ताले सहजिकरण मात्र गर्ने र अनुदान बैङ्क मार्फत जाने हुँदा रेकर्डिङमा ढिलासुस्ता देखिएको ।
- संघीय कार्यविधि भन्दा जटिल कार्यविधि रहेको
- सहजकर्ताको पारिश्रमिक तुलनात्मक रूपमा न्यून रहेकोले सहजकर्ताले छोडेर जाने प्रवृत्ति बढेको

सुझावहरू

- कार्याविधि सरल बनाउने

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

- कृषि ऋणमा ब्याज अनुदान दिँदा बैङ्कको सिफारिसको वा पुष्ट्याइका लागि पेश गरेको बैङ्क भाउचरका आधारमा सोझै ज्ञान केन्द्रबाट भुक्तानी हुने व्यवस्था हुनु पर्ने।

मिसन कार्यक्रम

राम्रा पक्षहरु

क्षेत्रफल विस्तार भएको, उत्पादन वृद्धि भएको, यान्त्रीकरण र व्यवसायिकरणमा वृद्धि मकैको स्वदेशी हाईब्रिड जातको प्रबर्धन भएको, रोल्पामा ज्यब प्लान्टर तथा लाइनमा रोप्न सुरुवात आदि।

चुनौती र देखिएका समस्याहरु:

- बालीगत प्राविधिक पक्षहरुमा ध्यान नपुगेको।
- हेक्टरमा क्षेत्रफल पुर्याउन असहजता तथा कलष्टर निर्धारणमा समस्या।
- मल तथा बीउको सुनिश्चितताको चुनौती।
- कार्यविधि धेरै हुनु।

सुझावहरु

- बढी रकम लगानी हुने बालीहरुमा अनुदानको सीमा बढाउनु पर्ने।
- अभियानमुखी मिशन कार्यक्रम अन्तर्गत पर्ने सबै बालीहरुको कार्यविधि एउटै हुनुपर्ने।
- कृषि फर्म दर्ता गरेका साना कृषकहरुलाई पनि लक्षित गरी बाली रोप्ने क्षेत्रफल कम भएको हुनुपर्ने।
- कार्यविधिमा क्रमागत कार्यक्रमका लागि थप स्पष्टता हुनुपर्ने।
- मिसन जस्ता कार्यक्रमका लागि आवश्यक उत्पादन सामग्रीहरु जस्तै गुणस्तरीय बीउ मल तथा अन्य सामग्रीहरुको उपलब्धतामा सरकारको सुनिश्चिता हुनु पर्ने।
- फलफूल बालीमा उत्पादनमा जानै ३-४ वर्ष लाग्ने भएकाले क्रमागतमा तिन वर्ष मात्र अन्य बालीको तुलनामा कम हुने भएकोले सञ्चालन अवधि वृद्धि गर्नुपर्ने।
- कोल्डस्टोरसंगको सहकार्यमा बीउ आलु मिसनमा मात्र जानुपर्ने।

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजनाब्लक विकास कार्यक्रम

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत संचालित पुरानो ब्लकको विवरण

क्र. स.	कार्यालय	पुरानो ब्लक निरन्तरता संख्या	धान	गहुँ	मकै	तरकारी	सुन्तलाजात	केरा	अदुवा / बेसार	आलु	पोलिहाउस तरकारी	भटमास	मास	ओखर	च्याउ	मौरी	सिमि
१	कृषि ज्ञान केन्द्र, प. नवलपरासी	५	१	२		१		१									
२	कृषि ज्ञान केन्द्र, पाल्पा	८	२			२	१		२	१							
३	कृषि ज्ञान केन्द्र, गुल्मी	८	१		४				१							२	
४	कृषि ज्ञान केन्द्र, कपिलवस्तु	१०	८			१										१	
५	कृषि ज्ञान केन्द्र, अर्घाखाँची	६			३				१		२						
६	कृषि ज्ञान केन्द्र, दाङ	१७	७		७	२	१										
७	कृषि ज्ञान केन्द्र, बाँके	२													२		
८	कृषि ज्ञान केन्द्र, रोल्पा	९				३	१			२		१	१	१			

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

क्र. स.	कार्यालय	पुरानो ब्लक निरन्तरता संख्या	धान	गहुँ	मकै	तरकारी	सुन्तलाजात	केरा	अदुवा / बेसार	आलु	पोलिहाउस तरकारी	भटमास	मास	ओखर	च्याउ	मौरी	सिमि
९	एकीकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय बर्दिया	२	२														
१०	एकीकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय प्यूठान	७				३			२							२	
११	एकीकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय रुकुम	२				१											१
		७६	२१	२	१४	१३	३	१	६	३	२	१	१	१	२	५	१

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना अन्तर्गत संचालित नयाँ ब्लकको विवरण

क्र.स.	कार्यालय	नयाँ ब्लक संख्या	धान	गहुँ	मकै	तरकारी	सुन्तलाजात	केरा	कोदो	अदुवा /बेसार	आलु	मसलाबाली	मौरी
1	कृषि ज्ञान केन्द्र, प. नवलपरासी	२		१				१					
2	कृषि ज्ञान केन्द्र, रुपन्देही	२	१	१									
3	कृषि ज्ञान केन्द्र, पाल्पा	४			१	१					१	१	
4	कृषि ज्ञान केन्द्र, गुल्मी	३			१	१	१						
5	कृषि ज्ञान केन्द्र, कपिलवस्तु	१		१									
6	कृषि ज्ञान केन्द्र, अर्घाखाँची	२			१		१						
7	कृषि ज्ञान केन्द्र, दाङ	४	१	१	१								१
8	कृषि ज्ञान केन्द्र, बाँके	१			१								
9	कृषि ज्ञान केन्द्र, रोल्पा	४			१		१				१	१	
10	एकीकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय बर्दिया	३	१	१							१		
11	एकीकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय प्युठान	१	१										
१२	एकीकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय रुकुम	१											१
		२८	४	५	६	२	३	१			३	२	२

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना अन्तर्गत संचालित ब्लकको

राम्रो पक्ष:

कृषिजन्य उत्पादनको प्रशोधन/संकलन केन्द्रको निर्माण तथा बाली विशेष यान्त्रीकरण प्रवर्द्धन भएको, सिंचित क्षेत्रफलमा बृद्धी रोजगारी सृजना कृषकको आमदानीमा बृद्धि भएको ।

चुनौती र देखिएका समस्याहरु:

- प्रकृयागत जटिलता
- माग आव्हान, अनुगमन, जिल्ला स्थित समितिबाट सिफारिस र प्रदेश स्तर समितिबाट अनुमोदन गरि कार्यक्रम संचालन गर्दा समय ढिला हुने समस्या

सुझावहरु

- छनोट प्रकृत्यालाई छोटो बनाउने ।
- ब्लक कार्यक्रम पनि जिल्ला स्थित जोनलाई नै जिम्मा दिने ।

कृषि तर्फ बीउ बिजन तथा माटो प्रयोगशालाहरुबाट प्रवाह भएका सेवा सम्बन्धी बिबरण (आ.व. २०७८/०७९)

कार्यक्रम	खजुरा, बाँके	भैरहवा, रुपन्देही	जम्मा
बीउ नमूना परिक्षण	८३४	१२४२	२०७६
बीउ प्रमाणीकरण (मे.ट)	१६४१६	३७९१४५	५४४१०५
बीउ बाली निरिक्षण (हे.)	६००	८३३३५	१४३३३५

कृषि ब्यवसाय प्रबर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्रबाट संचालित तालिम कार्यक्रममा सहभागीहरुको विवरण

क्र.स.	तालिमको विषय	सहभागी संख्या			दलित संख्या	जनजाति संख्या	मधेशी संख्या	अन्य संख्या
		महिला	पुरुष	जम्मा				
क	कृषक स्तर							
१	स्मार्ट कृषि गाउका कृषकहरुलाई बालि वस्तु विशेष तालिम (२ पटक)	९	३६	४५	३	८	१९	१५
२	मागमा आधारित क्षमता अभिवृद्धि तथा सिप विकास तालिम (१२ पटक)	७१	२१३	२८४	२९	४३	८८	१२४
३	हरित स्वयम् सेवकका लागि TOT तालिम (२ हप्ते) (३ पटक)	१८	४९	६७	७	१०	२८	२२
ख	कर्मचारी स्तर							
१	कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धि तालिम (२ पटक)	१४	२४	३८	३	५	१३	१७
२	कर्मचारीलाई विषयगत तालिम (४ पटक)	२६	४२	६८	६	८	१६	३८
३	अधिकृतस्तर कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धि तालिम (२ पटक)	११	२६	३७	३	३	१५	१६
४	आधारभूत सेवाकालिन तालिम सहायकस्तर पाँचौं (१ पटक)	४	१६	२०	०	०	८	१२
५	आधारभूत सेवाकालिन तालिम सहायकस्तर चौथो (१ पटक)	६	१६	२२	०	३	६	१३
	जम्मा	१५९	४२२	५८१	५१	८०	१९३	२५७

कृषि विकास निर्देशनालयबाट संचालन गरिएको कृषि उपज बजार पूर्वाधार निर्माण तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम (आ.व. २०७८/०७९)

क्र.सं	आवेदक समूह/सहकारी/ बजार समितिको नाम	ठेगाना	निर्माण गरिएको संरचना	क्षमता
१	ज्ञान विज्ञान कृषि सहकारी सं.लि.	सियारी गा.पा.-६,रुपन्देही	भण्डारण घर/ संकलन केन्द्र	७२ टन
२	आमी हाट बजार तथा कृषि उपज वेच विखन केन्द्र	सैनामैना-७, रुपन्देही	बजार स्थल	४ वटा ट्रेस ५३१० मि
३	निर्माण व.उ. सहकारी सं.लि.	देवदह न.पा.-७ रुपन्देही	संकलन केन्द्र	११४ टन
४	ओम शान्ति कृषि सहकारी सं.लि.	शुद्धोधन गा.पा.-३ लवनी, कपिलवस्तु	बजार स्थल	८ वटा ट्रेस ६३६ मि र एउटा ३१५३३८१५ मि.
५	चर्चित कृषक समूह	कपिलवस्तु न.पा.-६ सेमरी, कपिलवस्तु	बजार स्थल	ट्रेस ४७५मि *६१९ मि
६	बुटवल जैविक तरकारी कृषि उत्पादक समूह	बुटवल उपमहा न.पा-१५,रुपन्देही	संकलन केन्द्र	१६० टन
७	दयानगर कृषक समूह	सियारी गा.पा.-४ छपिया रुपन्देही	भण्डारण घर/ संकलन केन्द्र	८२ टन
८	प्रगतिशील तरकारी कृषक समूह	मायादेवी गा.पा.-१ सेमरौटी, कपिलवस्तु	भण्डारण घर/ संकलन केन्द्र	२४० टन
९	मैत्री बहुउद्देश्यीय सहकारी सं.लि.	रेसुङ्गा न.पा.-८ गुल्मी	भण्डारण घर/ संकलन केन्द्र	२०० टन
१०	सिद्धिविनायक सामजिक उद्यमी महिला स.सं.लि.	तानसेन न.पा.-१० पाल्पा	बजार स्थल तथा संकलन केन्द्र सुधार तथा मर्मत	१५ टन को भण्डारण कोठा सहित अन्य सामाग्री डिजिटल तराजु र क्यारेट खरिद तथा मर्मत कार्य

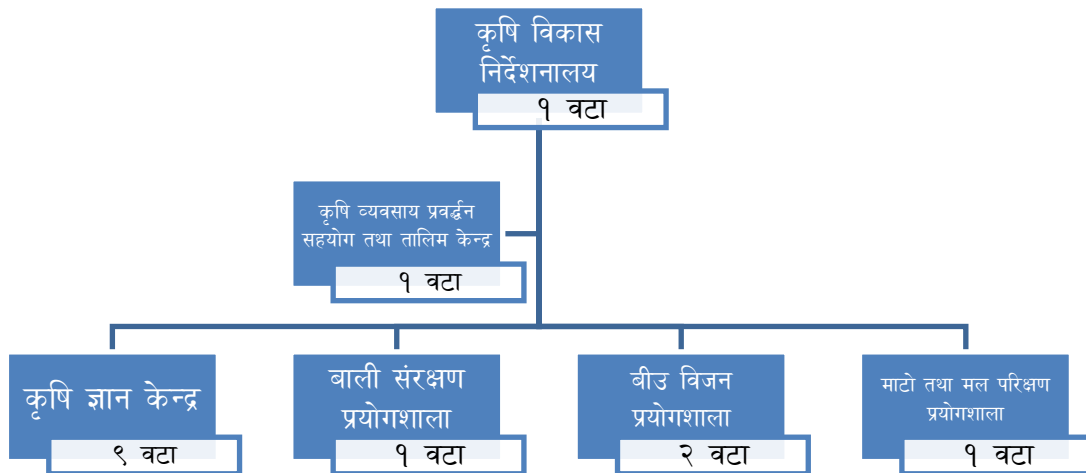
वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

क्र.सं	आवेदक समूह/सहकारी/ बजार समितिको नाम	ठेगाना	निर्माण गरिएको संरचना	क्षमता
११	मिलनसार सामजिक उद्यमी महिला स.सं.लि.	तानसेन न.पा.-१३, पाल्पा	संकलन केन्द्र विस्तार तथा मर्मत सम्भार	डिजिटल तराजु र क्यारेट खरिद, रङ्गरोगन तथा मर्मत गरेको
१२	चण्डिस्थान कृषि उपज संकलन केन्द्र	छत्रकोट गा.पा.-४, गुल्मी	भण्डारण घर/ संकलन केन्द्र निर्माण तथा मर्मत	७२ हथ
१३	जनमुखी व.उ.स.स.लि.	ववई गा.पा.-४, दाङ्ग	संकलन केन्द्र तथा बजार स्थल निर्माण	१०१ हथ

खण्ड ५

कृषि विकास निर्देशनालय मातहतका कार्यालयहरू

५.१ कृषि विकास निर्देशनालय मातहतका कार्यालयहरू तथा तिनका मुख्य कामहरू

क) कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्रको मुख्य कामहरू:

- प्रदेशस्तरका कृषि उद्यमी तथा व्यवसायीहरूको रोष्टर तयार तथा अद्यावधिक गर्ने,
- प्रदेश अन्तरगत कृषि बालीरवस्तुको विकास एवं विस्तारका व्यवसायिक योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन र कृषि उद्यमी तथा व्यवसायीहरूलाई व्यवसाय संचालनका लागि आवश्यक व्यवसायिक योजना तयारीमा सहयोग गर्ने,
- कृषि उद्यमी तथा व्यवसायीहरूलाई व्यवसाय संचालनका लागि आवश्यक पूर्वाधार तथा सुविधाको पहिचान गरी आवश्यक कार्यक्रम संचालन गर्ने,
- कृषि उद्यमी तथा व्यवसायीहरूलाई व्यवसाय संचालनमा आवश्यक सेवा सुविधा प्राप्तिमा लागि सम्बन्धित निकायहरूसंग सम्बन्ध स्थापित गराइदिने,
- विभिन्न कृषि उद्यम तथा व्यवसाय संचालनका लागि आधारभूत जानकारीहरू प्रदान गर्ने,
- कृषि उद्यम तथा व्यवसाय प्रवर्द्धनसंग सम्बन्धित निकायहरूबीच समन्वय कायम गर्ने,
- विदेशबाट फर्केका कृषि व्यवसाय तथा उद्यम गर्न चाहने युवा कृषकहरूलाई उद्यम तथा व्यवसाय संचालनमा आवश्यक सहजीकरण गर्ने,
- कृषि बजार तथा पूर्वाधार विकासमा सहयोग,
- प्रदेशस्तरमा कृषि प्रविधि विस्तार कार्यमा सहयोग गर्ने,

- कृषि उद्यमी तथा व्यवसायीहरूलाई व्यवसाय संचालनका लागि आवश्यक ज्ञान तथा सिप प्रदान गर्न तालिम आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुरूप विशिष्टीकृत ज्ञान, शीप प्रदान गर्न विशिष्टीकृत तालिम कार्यक्रम संचालन गर्ने,
- तोकिएको शुल्क लिइ अन्य निकायबाट माग भइ आए बमोजिम कृषि उद्यम तथा व्यवसाय संचालन एवं प्रबर्द्धन सम्बन्धी तालिमहरू संचालनको व्यवस्था गर्ने,
- कृषि ज्ञान केन्द्रहरूबाट संचालित व्यवसायिक योजना कार्यान्वयन तथा शिपविकास सम्बन्धि कार्यहरूको अनुगमन गर्ने तथा निर्देशन दिने ।

ख) कृषि ज्ञान केन्द्रको मुख्य कामहरू

- जिल्लाको कृषि तथ्याङ्क प्रोफाइल तयार तथा अद्यावधिक गर्ने ।
- स्थानीय तहमा कार्यरत कृषि प्राविधिकहरूलाई तालिम तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- व्यवसायिक किसान, उद्यमी तथा कृषि फर्म सञ्चालकको लागि तालिम तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- आधुनिक तथा उन्नत कृषि प्राविधिको प्रदर्शन, परीक्षण तथा सिफारिस गर्ने ।
- माटा तथा मल, बीउ तथा वाली संरक्षणका प्राविधि सिफारिस गर्ने ।
- संघीय कृषि विकास कार्यक्रम तथा आयोजनाको कार्यान्वयन तथा सम्पर्क विन्दुको रूपमा कार्य गर्ने ।
- प्रदेशिक कृषि विकास कार्यक्रम तथा आयोजनाको कार्यान्वयन गर्ने ।
- प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकरण परियोजना अनतर्गत कमाण्ड क्षेत्रभित्रका पकेट, जोन र सुपरजोनको लागि प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराउने ।
- प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकरण परियोजना अनतर्गत कमाण्ड क्षेत्रभित्रका ब्लकको कार्यक्रम सञ्चालन तथा प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराउने ।
- भौगोलिक विविधता अनुसारको प्रथामिकता प्राप्त वाली वस्तु विकासको योजना, मूल्य अभिवृद्धि शृङ्खला विकास तथा कार्यान्वयनको समन्वय गर्ने ।
- आर्थिक महत्वका स्थानीय कृषि विविधताको पहिचान, संरक्षण तथा उपयोग गर्ने ।
- विभिन्न वालीनालीका रोग कीराहरूको पेष्ट म्याप तयार गर्ने ।
- विभिन्न वालीनाली तथा तोग कीराहरूको सङ्कलन, पहिचान तथा संरक्षण गरी सङ्ग्रालयको रूपमा विकास गर्ने ।
- स्थानीय वाली/रैथाने वाली र लोपोन्मुख तथा उपेक्षित वालीको जर्म प्लाजम सङ्कलन गरी gene bank लाई उपलब्ध गराउने gene bank सँग सहकार्य गर्ने ।
- स्थानीय तहका कृषि प्राविधिकहरूबाट कृषि सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन गरी अद्यावधिक गर्ने साथै असिना, वाढी, पहिरो जस्मा दैवी प्रकोपको विवरण सङ्कलन गरी तथ्याङ्क प्रादेशिक तथा सङ्घीय ताकुक निकायहरूमा पठाउने ।
- बीउ, विषादी तथा मलाखाद विक्रेताहरूको अनुमति नवीकरण, नियमन तथा अनुगमन गर्ने साथै तिनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- कमाण्ड क्षेत्रभित्र रहेका स्रोत केन्द्रहरू, फलफूल तथा तरकारी नर्सरीहरूलाई प्राविधिक सेवा प्रदान गर्ने ।
- कमाण्ड क्षेत्रभित्र रहेका फलफूल तथा तरकारीको नर्सरीहरूको तालुक निकायको समन्वयमा प्राविधिक अनुगमन गरी प्राविधिक प्रतिवेदनका आधारमा निरोगिताको प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउने ।
- निरोगिताको प्रमाणपत्र बिना बीउ, विरुवा, बेर्ना तथा अन्य रोपण सामग्रीहरूको ओसारपसारमा तालुक निकायसँग समन्वय गरी रोक लगाउने ।

- व्यवसायिक फर्म, विमा, कृषिजन्य उद्योगमा विधुतीकरण, विषादी विक्रेता आदिको लागि सिफारिस प्रदान गर्ने ।
- कमाण्ड क्षेत्र भित्र कृषि उद्यम तथा व्यवसाय सञ्चालन गर्न चाहनेहरूको लागि प्राविधिक तथा व्यवसायिक कार्ययोजना तयार गर्न सहयोग गर्ने ।
- कृषक वर्गीकरणको लागि स्थानीय सरकारसँग समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने ।
- कृषि सूनातक तथा जे.टि./जे.टि.ए. कोर्ष अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको लागि इन्टर्नसिप कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- सङ्घीय एवम् प्रदेशिक कृषि सम्बन्धी ऐन, निति, नियम, नियमावली, निर्देशिका सम्बन्धी सरोकारवाला निकायहरूलाई सुसूचित गर्ने, गराउने ।
- स्थानीय तह अन्तर्गत नगरपालिका, गाउँपालिका तथा वडाको विस्तृत स्थलगत सर्वेक्षण गरी भूगोल, हावापानी, मोहडा, कृषि पर्यावरण, माटो परीक्षण तथा परम्परागत बालीनालीको आधारमा कृषिको व्यवसायिकरणको लागि आधारभूत कृषि प्रोफाइल तयार गर्न सहयोग गर्ने ।
- नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषदसँग समन्वय गरी बाह्य अनुसन्धान स्थलको रूपमा कार्य गर्ने ।
- सङ्घीय तथा प्रदेश सरकारले तोकेको अन्य प्राविधिक कार्यहरू गर्ने ।
- समग्र कृषि विकासको सम्बन्धमा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह बीच फुलको काम गर्ने ।
- यस अधि साविक जिल्ला कृषि विकास कार्यालयलाई प्रतिनिधित्व गर्ने. जिल्लास्तरका समितिहरूमा सहभागिता गराउने ।
- कृषी विकासमा टेवा पुऱ्याउने अन्य कामहरू गर्ने ।

ग) बाली संरक्षण प्रयोगशालाको मुख्य कामहरू

- क्षेत्रीय रूपमा देखा पर्ने रोग किराको संकलन ,पहिचान तथा स्थलगत प्राविधिक सेवा टेवा प्रदान गर्ने ।
- जिल्लाहरूबाट प्राप्त रोग किरा झार पात एवं तिनका भित्र जीवहरूको विवरणको आधारमा प्रादेशिक पेस्ट म्याप तयार गर्ने ।
- क्षेत्रगत रूपमा आवश्यक पर्ने बाली संरक्षण प्रविधिको विकास गर्न सहभागीमूलक प्रविधिको विकास गर्ने ।
- क्षेत्रगत रूपमा सञ्चालीत बाली संरक्षण कार्यक्रमहरूको अनुगमन र आवश्यक प्राविधिक सेवा,टेवा पुऱ्याउने ।
- विषादीको नकारात्मक असर बारे सुसूचित गराउन जनचेतना जागरण गराउने ।
- नबिनतम बाली संरक्षण प्रविधिहरूको संकलन तथा परिमार्जन गरि प्राविधिक सूचना आदान प्रदान गर्ने ।
- घुम्ती बाली उपचार शिबिर कार्यक्रम सञ्चालन गरी सेवाम्राही कृषकहरूलाई स्थलगत सेवा/टेवा तथा सरोकारवालाहरलाई संभाव्यताको मापदण्डमा रही प्राविधिक सेवा टेवा प्रदान गर्ने ।

घ) बीउ विजन प्रयोगशालाको मुख्य कामहरू

- प्रयोगशालाको कार्यक्षेत्रभित्र संचालित विभिन्न स्रोत केन्द्र तथा कृषक/बीउ व्यवसायीहरूबाट उत्पादित बीउ विजनहरूको नमूना संकलन तथा परीक्षण गरी सोको नमूना विश्लेषण प्रतिवेदन पठाउने कार्य गर्ने ।
- सर्वसाधारण कृषकवर्गहरूले प्रयोग गर्दै आइरहेको तथा बजारमा उपलब्ध विभिन्न बाली तथा जातका बीउको नमूना स्थानीय बजारबाट संकलन गरी सोको परीक्षण प्रतिवेदन सम्बन्धित निकायलाई उपलब्ध गराई बीउको गुणस्तर बारे सचेतना बढाई बीउ विजन ऐन, नियम कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

- केन्द्रिय कृषि प्रयोगशाला (बीउ विजन) हरिहरभवन, ललितपुरबाट प्राप्त बीउका नमूनाहरूको परिक्षण गरी सोको परिक्षण नतिजा पठाउने र सोबाट परीक्षण विधि र नतिजाहरूको अध्ययन तथा विश्लेषण भई नतिजालाई अझ विश्वस्तिय र भरपर्दो रहन परीक्षणमा विविध सुधार सहित सहयोग पुर्याउने।
- प्रयोगशालामा परीक्षण गरिएका नमूनाहरूको पुनः नमूना तयार पारी केन्द्रिय प्रयोगशाला र अन्य बीउ विजन प्रयोगशालाहरूमा परीक्षणका लागि पठाउने, यस प्रयोगशाला र अन्य प्रयोगशालाको नतिजाको तुलनात्मक अध्ययन गरी नमूनाको नतिजा भरपर्दो र विश्वसनीय रहन सहयोग पुर्याउने।
- नेपाल सरकार, राष्ट्रिय बीउ विजन समितीबाट सिफारिस विभिन्न बाली तथा जातहरूको खेतीबारीमा परीक्षण गर्ने र उक्त बाली जातको अध्ययनबाट बीउको गुणस्तर सुधारमा सहयोग पुर्याउने।
- बीउको जातीय शुद्धता, रोग र किराको अवस्था, बेजात बोट, अन्य बाली तथा हानीकारक झारपातको अवस्था बारे जानकारी लिन बाली अनुसार २-५ पटकसम्म स्थलगत बीउ बाली निरीक्षण गरी आवश्यक मापदण्ड पुरा गरेको बालीलाई मात्र सिफारिस गर्ने।
- बीउ विजन कृषक/व्यवसायीहरूले उत्पादन गरेर राखेको बीउहरूको भण्डारण अवस्था बारे निरीक्षण गरी आवश्यक सुझाव दिई भण्डारणमा बीउको गुणस्तर कायम राख्न सहयोग पुर्याउने।
- विभिन्न बाली तथा जातको बिजवृद्धि गर्ने कृषक/बीउ व्यवसायीहरूलाई बीउको गुणस्तर नियन्त्रण सम्बन्धी ५ दिने तालिम उपलब्ध गराउने।
- बीउ विजन गुणस्तर नियन्त्रण/नियमन सम्बन्धी स्थलगत रूपमा कृषक/व्यवसायीहरूलाई १ दिने स्थलगत घुम्ती तालिम मार्फत गुणस्तरिय र सुचित बीउ विजन प्रयोगबारे जनचेतना अभिवृद्धि तथा गुणस्तर नियन्त्रणमा सघाउ पुर्याउने।
- स्थानीय जातको तुलनामा उन्नत जातको बीउको प्रयोगबाट कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा उल्लेख्य वृद्धि गर्न सकिने भएकोले स्वदेशी-हाइब्रिड तथा उन्नत गुणस्तरिय बीउ विजनको प्रयोग बारे जनचेतना विस्तारका लागि विभिन्न प्रचार प्रसार सम्बन्धी कार्य गर्ने।

ड) माटो तथा मल परिक्षण प्रयोगशालाको मुख्य कामहरू

- माटोमा खाद्य तत्व विश्लेषण र विश्लेषण अनुसारको कृयाकलाप सिफारिस गर्ने।
- मलखाद विश्लेषण गर्ने।
- माटो जाँच शिविर सञ्चालन गर्ने।
- एकिकृत खाद्यतत्व कृषक पाठशाला संचालन गर्ने।
- भकारो सुधारका कार्यक्रम सञ्चालन तथा सहयोग गर्ने।
- प्रदेशको माटोको प्रोफाइल तयार गर्ने।

५.२ कृषि विकास निर्देशनालय मातहतका कार्यालयहरुको भौगोलिक अवस्थिति

★ कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र: १

★ वीउ विजन प्रयोगशाला: २

★ कृषि तालिम केन्द्र: ९

★ बाली संरक्षण प्रयोगशाला: १

★ माटो तथा मल परिक्षण प्रयोगशाला: १

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

५.५ कृषि विकास निर्देशनालय र मातहतका कार्यालयको सम्पर्क विवरण

क्र.सं.	कार्यालयको नाम र ठेगाना	कार्यालयको फोन नम्बर	कार्यालयको ईमेल ठेगाना	कार्यालय प्रमुख नाम	कार्यालय प्रमुखको मोबाईल नं.	सुचना अधिकारीको नाम	सुचना अधिकारीको पद	सुचना अधिकारीको मोबाईल नं.
१	कृषि विकास निर्देशनालय रुपन्देही	०७१-४२००४०	doad@lumbini.gov.np	राम प्रसाद पाण्डे	९८५७०७५०४०	हरि प्रसाद पण्डित	वरिष्ठ अर्थ विज्ञ	९८५७०२२०८३
२	कृषि ज्ञान केन्द्र नवलपरासी (ब.सु.प)	०७८-५२०१०६	akcnawalparasi@gmail.com	सन्तोष चौधरी	९८५७०४५१०६	समिर बरई मगर	बागवानि विकास अधिकृत	
३	कृषि ज्ञान केन्द्र रुपन्देही	-	akcrupandehi@gmail.com	सन्देश धिताल	९८५१२०६२८६	अनिल कानु वानिया	कृषि प्रसार अधिकृत	९८६४४४२५४७
४	कृषि ज्ञान केन्द्र पाल्पा	०७५-५२०१४४	akcpalpa@gmail.com	कामना अधिकारी	९८५७०६५२९४	मिलन गैरे	बालि संरक्षण अधिकृत	
५	कृषि ज्ञान केन्द्र गुल्मी	०७९-५२०१२६	akcgulmi2075@gmail.com	नवराज भण्डारी	९८५७०६७२२६	रामसुरत पाल	कृषि प्रसार अधिकृत	९८५७०८५१२६
६	कृषि ज्ञान केन्द्र अर्घाखाँची	०७७-४२०१२६	akcarghakhanchi@gmail.com	राममिलन प्रसाद विश्वकर्मा	९८५७०६३९२६	महेन्द्र कुमार ओझा	कृषि अर्थ विज्ञ	९८४७१४३४१८
७	कृषि ज्ञान केन्द्र कपिलवस्तु	०७६-५६००६३	akckapilvastu@gmail.com	डा.रविन्द्र नाथ चौवे	९८५७०५३०६४	चन्द्र प्रकाश गुप्ता	कृषि प्रसार अधिकृत	९८४७१३९८५८
८	कृषि ज्ञान केन्द्र दाङ	०८२-५६०१३०	akcdang@gmail.com	धनश्याम चौधरी	९८४८४२३९९४	मनोज कुमार सिंह	कृषि प्रसार अधिकृत	९८४७९८३३३३

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

क्र.सं.	कार्यालयको नाम र ठेगाना	कार्यालयको फोन नम्बर	कार्यालयको ईमेल ठेगाना	कार्यालय प्रमुख नाम	कार्यालय प्रमुखको मोबाईल नं.	सुचना अधिकारीको नाम	सुचना अधिकारीको पद	सुचना अधिकारीको मोबाईल नं.
९	कृषि ज्ञान केन्द्र बाँके	०८१-५२००२७	akcbanke@gmail.com	सकिल अहमद	९८५८०४००२७	जिवन कुमार के.सी.	कृषि अर्थ विज्ञ	९८४८२७३०३५
१०	कृषि ज्ञान केन्द्र रोल्पा	०८६-४४०११८ ०८६-४४०३०२	akcrolpa@gmail.com	अरविन्द मणी त्रिपाठी	९८५८४२२६५४	विनोद सुनार	कृषि प्रसार अधिकृत	९८६८६२६३४३
११	कृषि व्यवसाय प्र वर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र खजुरा बाँके	०८१-५६०४४२	abpstckhajura@gmail.com	अमरराज शर्मा घिमिरे	९८५८०६०४४३	सुजिता सर्मा	कृषि प्रसार अधिकृत	९८४७७१७५१५
१२	बाली संरक्षण प्रयोगशाला खजुरा बाँके	०८१-५६०००२	rpplkhajura@gmail.com	देवेश कुमार मिश्र	९८४७०२३०८३	उमा शंकर पौडेल	बाली संरक्षण अधिकृत	९८५८०६३००२
१३	माटो तथा मल परिक्षण प्रयोगशाला खजुरा बाँके	०८१-५६०४२३	rstlsmd2@gmail.com	कोमल शाही	९८५८०६०४३५	खिम बहादुर के.सी.	प्राविधिक सहायक	९८५८०६०४३६
१४	बिउ विजन प्रयोगशाला भैरहवा	०७१-४२१०२०	bhairahawaseedlab@gmail.com	राम गोविन्द आर्य	९८५७०११२५५	दिना बन्दु पौडेल	अधिकृत छैठौं	९८५७०५३३११
१५	बिउ विजन प्रयोगशाला खजुरा बाँके	०८१-५६०४५०	seedlabkhajura@gmail.com	दिपक सापकोटा	९८५८०४०२३४	दिनेश प्रसाद भट्टराई	अधिकृत छैठौं	९८५८३२००९९

खण्ड ६
बिबिध
कृषि श्रोत केन्द्रको विवरण

क्र.स.	जिल्ला	मौरी	च्याउ	रेशम	एग्रोभेट	बिउ उत्पादक	श्र ह धनीको संख्या
१	नवलपरासी	६	१	०	३०	८	१२
२	रुपन्देही	८	२	०	१०३	१८	१२
३	कपिलवस्तु	७	१		१०५	६	३
४	पाल्पा	४	१	०	५१	५	१८
५	अर्घाखाँची	३	०	०	४२	३	१०
६	गुल्मी	२	०	०	२८	९	३०
७	बर्दिया	२	०	०	६४	१०	४
८	बाँके	४	१	०	६६	१३	१९
९	पूर्वी रूकुम	०	०	०	अ	०	दम
१०	रोल्पा	०	०	०	मअ	५	जम
११	प्युठान	३	०	०	अन	२	म
१२	दाङ	९	२	१	लमम	६	ज
	कूल	४८	१	१	लन)	न)	जन)

प्रदेशमा रहेका कृषि पूर्वाधार र विकासको स्थिति

क्र. (जिल्लाको नाम	रासायनिक मल डिलर संख्या	अनुदानको मल विक्री गर्ने कृषि सहकारीको संख्या	अर्गानीक मल उत्पादन गर्ने उद्योगको संख्या	एग्रोभेट हरुको संख्या	कृषि यन्त्र उपकरण विक्री गर्ने डिलरको संख्या	नर्सरी धनीको संख्या	कृषि शिक्षा अध्ययन गराउने शिक्षालय, कलेजको संख्या
१	नवलपरासी (११ (ब्ल९)	४५	२०	१	३०	१०	१२	५
२	रुपन्देही	६	४४२	२	१०३	२८	१२	८
३	कपिलवस्तु	०	१५४	०	१०५	२७	३	४
४	पाल्पा	११	६०	०	५१	७	१८	११
५	गुल्मी	०	३८	०	२८	०	३०	५
६	अर्घाखाँची	१९	१९	०	४२	३	१०	४
७	दांग	०	२७३	४	२२५	८	१७	५
८	रोल्पा	०	१६	०	५४	४	१५	७
९	बाँके	२	१३१	१	६६	६५	१९	२५
१०	प्यूठान	१२	१२	०	४८	३	५	५
११	रुकुम (पुर्व)	०	१	२	४	२	३५	२
१२	बर्दिया	२१५	२१५	०	६४	१०	४	७
जम्मा		३१०	१३८१	१०	८२०	१६७	१८०	८८

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

प्रदेश अन्तरगत रहेको स्थानीय तहहरूको विवरण

अर्घाखाँची जिल्ला

क्र.स	स्थानीय तहको नाम	इमेल	नगर प्रमुख तथा अध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर
१	भुमिकास्थान नगरपालिका	bhumikasthanmunicipality@gmail.com	झविलाल थापा	९८५७०६९९१२
२	शितगंगा नगरपालिका	sitgangamunicipality@gmail.com	छत्रिलाल पौडेल	९८५७०६९४१७
३	सन्धिखर्क नगरपालिका	sandhikharkamunicipality@gmail.com	कृष्ण प्रसाद श्रेष्ठ	९८५७०६६८७५
४	छत्रदेव गाउँपालिका	chhatradev.ruralmun@gmail.com	चन्द्रमान श्रेष्ठ	९८४१७५४७०८
५	पाणिनी गाउँपालिका	ito.paninimun@gmail.com	टेकराज न्यौपाने	९८५७०३२०७७
६	मालारानी गाउँपालिका	malaraniruralmun@gmail.com	दल बहादुर भट्टराई	९८५७०६१०७०
कपिलबस्तु जिल्ला				
१	कपिलबस्तु नगरपालिका	kapilvastumun.gov@gmail.com	सुदिप पौडेल	९८५७०२३८०५
२	कृष्णनगर नगरपालिका	munkrishnanagar@gmail.com	राज प्रताप शाह	९८४७५४८५५५
३	वाणगंगा नगरपालिका	bangangamun@gmail.co	चक्रपाणी अर्याल	९८५७०५०९३१
४	बुद्धभुमी नगरपालिका	buddhabhumi.mun@gmail.com	केशव कुमार श्रेष्ठ	९८५७०५०२९०
५	महारजगन्ज नगरपालिका	napamaharajgunj2073@gmail.com	अब्दुल कलाम	९८५७०५६८८६
६	शिवराज नगरपालिका	shivrajmunicipality@gmail.com	अजय थापा	९८५७०५५००४
७	मायादेवी गाउँपालिका	mayadeviruralmun@gmail.com	वलिउद्दीन मुसलमान	९८४७०५२७०९
८	यसोधरा गाउँपालिका	ito.yasodharamun@gmail.com	शिव दयाल तिवारी	९८१६४३७७३५
९	विजयनगर गाउँपालिका	bijaynagar.mun@gmail.com	गोपाल बहादुर थापा मगर	९८५७०५५१०३
१०	शुद्धोधन गाउँपालिका	shuddhodhankpil38@gmail.com	कमलेश शरण चौधरी	९८१७५४७००१

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

क्र.स	स्थानीय तहको नाम	इमेल	नगर प्रमुख तथा अध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर
	गुल्मी जिल्ला			
१	मुसिकोट नगरपालिका	musikotmpgulmi@gmail.com	जिवलाल खरेल जीवन	९८५७०२१२१२
२	रेसुङ्गा नगरपालिका	resungamungulmi@gmail.com	खिलध्वज पन्थी	९८५७०६१९२३
३	इस्मा गाउँपालिका	ismaruralmunicipality@gmail.com	भगतसिंह खड्का	९८५७०७२१०८
४	कालीगण्डकी गाउँपालिका	gulmikaligandaki@gmail.com	बेद बहादुर थापा	९८५७०६१७०१
५	गुल्मीदरवार गाउँपालिका	info@gulmidarbarmun.gov.np	सरोजकुमार थापा	९८५७०७४४१०
५	चन्द्रकोट गाउँपालिका	chandrakotrmun@gmail.com	युवराज खत्री क्षेत्री	९८५७०६४५०३
६	छत्रकोट गाउँपालिका	chhatrakot90@gmail.com	रामप्रसाद पाण्डेय	९८५७०२२२६१
७	धुर्कोट गाउँपालिका	dhurkotmun@gmail.com	भूपाल पोखरेल	९८५७०६७८४२
८	मदाने गाउँपालिका	gaupalikamadane@gmail.com	महेन्द्र बहादुर कुँवर	९८५७०७९४२
९	मालिका गाउँपालिका	malikagaupalika@gmail.com	देविराम अर्याल	९८५७०७२२५५
१०	रुरुक्षेत्र गाउँपालिका	ruralruru@gmail.com	यदु ज्ञवाली	९८५७०७४१०४
११	सत्यवती गाउँपालिका	Satyawatigaunpalika@gmail.com	टिकाराम पाण्डे	९८५७०२०२७४
	दाङ जिल्ला			
१	घोराही उपमहानगरपालिका	info@ghorahimun.gov.np	नरुलाल चौधरी	९८५७८३११११
२	तुल्सीपुर नगरपालिका	tulsipursubmun2073@gmail.com	टिकाराम खड्का	९८५७८२२१४०
३	लमही नगरपालिका	lamahinapa@gmail.com	जोगराज चौधरी	९८५७८४२५५५
४	गढवा गाउँपालिका	gadhwagaunpalika@gmail.com	यम नारायण शर्मा पोख्रेल(विश्वास)	९८४७८०५८९६
५	दंगीशरण गाउँपालिका	ito.dangisharanmun@gmail.com	शम्भु गिरी	९८५७८२०९६०

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

क्र.स	स्थानीय तहको नाम	इमेल	नगर प्रमुख तथा अध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर
६	बंगलाचुली गाउँपालिका	banglachulirmun@gmail.com	तुलसिराम पुन मगर	९८५७८२०३५७
७	बबई गाउँपालिका	ito.babaimun@gmail.com	कुल बहादुर खत्री क्षेत्री	९८१०८९००३९
८	राजपुर गाउँपालिका	rajpurmun@gmail.com	शरद कुमार बुढाथोकी	९८५७८३५२४६
९	राप्ती गाउँपालिका	raptiruralmunicipality@gmail.com	प्रकाश बिष्ट	९८५७८३१०१८
१०	शान्तिनगर गाउँपालिका	shantinagargaupalika@gmail.com	प्रमोद बस्नेत	९८५७८२५२११
	नवलपरासी पश्चिम जिल्ला			
१	बर्दघाट नगरपालिका	bardghat.municipality@gmail.com	शम्भु लाल श्रेष्ठ	९८५७०८१४००
२	रामग्राम नगरपालिका	municipalityramgram@gmail.com	धनपत यादव	९८५७०४५४२५
३	सुनवल नगरपालिका	sunwalmunicipality@gmail.com	विमला अर्याल	९८५७०४८१०२
४	सुस्ता गाउँपालिका	sustagaunpalika@gmail.com	टेक नारायण उपाध्याय	९८५७०८०१६०
५	पाल्हीनन्दन गाउँपालिका	palhinandanrulumun2073@gmail.com	वैजु प्रसाद गुप्ता	९८५७०२४२९६
६	प्रतापपुर गाउँपालिका	ito.pratappurmun@gmail.com	उमेश चन्द्र यादव	९८५७०२४४२८
७	सरावल गाउँपालिका	info@sarawalmun.gov.np	सुखाडी प्रसाद चौधरी थारु	९८५७०४५८११
	पाल्पा जिल्ला			
१	तानसेन नगरपालिका	ito.tansenmun@gmail.com	सन्तोष लाल श्रेष्ठ	९८५७०६०३५३
२	रामपुर नगरपालिका	rampurmunicipality@gmail.com	रमण बहादुर थापा	९८५१०३३९२१
३	तिनाउ गाउँपालिका	tinaururalmunicipality@gmail.com	प्रेम श्रेष्ठ	९८५७०६०६५८
४	निस्दी गाउँपालिका	nisdi2007@gmail.com	मुक्त बहादुर सारु	९८५७०४८०१२
५	पूर्वाखोला गाउँपालिका	purbakholaruralmun@gmail.com	नुन बहादुर थापा	९८५७०६५५४४

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

क्र.स	स्थानीय तहको नाम	इमेल	नगर प्रमुख तथा अध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर
६	बगनासकाली गाउँपालिका	baganaskali.rural@gmail.com	सरस्वती दर्लामी चिदी	९८४७०४२२६६
७	माथागढी गाउँपालिका	mathagadhimun@gmail.com	यम बहादुर चिदी	९८५७०६०२३१
८	रम्भा गाउँपालिका	rambhamun@gmail.com	विष्णु प्रसाद भण्डारी	९८४७२२५७७९
९	रिब्दीकोट गाउँपालिका	info@ribdikotmun.gov.np	नारायण बहादुर कार्की	९८५७०६०३८३
१०	रैनादेवी छहरा गाउँपालिका	rainadevichhaharamun@gmail.com	रुकमाङ्गत भट्टराई	९८४९०७७०२९
	प्यूठान जिल्ला			
१	प्यूठान नगरपालिका	pyuthannagarpalika@gmail.com	विष्णु बहादुर योगी	९८५७८३२५२८
२	स्वर्गद्वारी नगरपालिका	swargadwarimunicipality01@gmail.com	टेक प्रसाद भण्डारी	,०८६४००११६
३	ऐरावती गाउँपालिका	airawatirm@gmail.com	नविल विक्रम शाहा	९८५७८३३४७९
४	गौमुखी गाउँपालिका	gaumukhirm2073@gmail.com	विष्णु कुमारी गिरी	९८५७८३२२८६
५	झिमरुक गाउँपालिका	info@jhimrukmun.gov.np	पित बहादुर महतरा क्षेत्री	९८५७८३३५१६
६	नौबहिनी गाउँपालिका	naubahinirm@gmail.com	दल बहादुर थापा	९८५७८३३४२९
७	मल्लरानी गाउँपालिका	ito.mallaranimun@gmail.com	कृष्ण बहादुर खड्का	९८४७८२१७२६
८	माण्डवी गाउँपालिका	mandavimun2073@gmail.com	नमराज अधिकारी (रोशन)	९८५७८३३००७
९	सरुमारानी गाउँपालिका	sarumarani2073@gmail.com	झक बहादुर विश्वकर्मा	९८४७९६१३५९
	बर्दिया जिल्ला			
१	गुलरीया नगरपालिका	gnpk.bardiya@gmail.com	मुक्तिनाथ यादव	९८५८०२६२९५
२	ठाकुरबाबा नगरपालिका	thakurbabamun@gmail.com	तलक राम लम्साल	९८५८०८२१३३
३	बाँसगढी नगरपालिका	bangadhimun@gmail.com	खड्क बहादुर खड्का	९८५८०८१३११

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

क्र.स	स्थानीय तहको नाम	इमेल	नगर प्रमुख तथा अध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर
४	मधुवन नगरपालिका	madhuwanmun@gmail.com	तेज बहादुर भाट	९८५८०२११३५
५	राजापुर नगरपालिका	rajapurmun@gmail.com	दिपेश थारु	९८५८०२६२१०
६	बारबर्दिया नगरपालिका	barbardiyamun@gmail.com	छविलाल थारु	९८५८०८७८८०
७	गेरुवा गाउँपालिका	geruwarmun@gmail.com	जमान सिंह के.सी	९८५८०३६१११
८	बबढैयाताल गाउँपालिका	badhaiyatal2073@gmail.com	हिमालय त्रिपाठी	९८५८०२४७०३
	बाँके जिल्ला			
१	नेपालगन्ज उपमहानगरपालिका	nepalgunjmun@gmail.com	प्रशान्त बिष्ट	९८५८०२००६७
२	कोहलपुर नगरपालिका	kohalpurmun@gmail.com	पुर्ण प्रसाद आचार्य	९८५१२००६००
३	खजुरा गाउँपालिका	khjaura666@gmail.com	डम्बर बहादुर बि.क.	९८५८०६०११५
४	जानकी गाउँपालिका	info@janakimunbanke.gov.np	छव्वन खौं	९८४८०३०११३
५	डुडुवा गाउँपालिका	duduwagaupalika@gmail.com	नरेन्द्र कुमार चौधरी	९८४४८५१०६९
६	नैरनापुर गाउँपालिका	narainapur.rm073@gmail.com	इस्तियाक अहमद शाह	९८५८०८८७००
७	बैजनाथ गाउँपालिका	baijanathrumun@gmail.com	प्रकाश ब. शाही	९८४८१२८१७३
८	रासीसोनारी गाउँपालिका	info@raptisonarimun.gov.np	तप्त बहादुर पौडेल	९८५८०२३१२७
	रुकुम पूर्व जिल्ला			
१	पुथा उत्तरगंगा गाउँपालिका	puthauuttargangamun@gmail.com	पुनीराज घर्ती	९८५७८२४२८१
२	भुमे गाउँपालिका	bhumemun@gmail.com	होम प्रकाश श्रेष्ठ	९८०६२२४६९७
३	सिस्ने गाउँपालिका	sisnermun@gmail.com	कृष्ण रेग्मी	९८६३९३५१४२
	रुपन्देही जिल्ला			

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

क्र.स	स्थानीय तहको नाम	इमेल	नगर प्रमुख तथा अध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर
१	बुटवल उपमहानगरपालिका	info@butwalmun.gov.np	खेल राज पाण्डेय	९८५७०३१२५५
२	तिलोत्तमा नगरपालिका	tilottamamun@gmail.com	राम कृष्ण खाण	९८५७०३०१११
३	देवदह नगरपालिका	devdahamun@gmail.com	धुव्र प्रसाद खरेल	९८५७०२६५३८
४	लुम्बिनी सांस्कृतिक नगरपालिका	lumbiniculturalmunicipality@gmail.com	सजरुद्दिन मुसलमान	९८५७०१२५६५
५	सिद्धार्थनगर नगरपालिका	info@siddharthanagar.gov.np	इशितयाक अहमद खौं	९८५७०२०७९२
६	सैनामैना नगरपालिका	sainamainamunicipality@gmail.com	फणेन्द्र प्रसाद शर्मा	९८५७०३५०३०
७	ओमसतिया गाउँपालिका	omsatiyamun@gmail.com	मन्जित कुमार यादव	९८५७२४६६५
८	कन्चन गाउँपालिका	ito.kanchanrmun@gmail.com	नवराज ढकाल	९८५७०३७९१५
९	कोटहीमाई गाउँपालिका	kotahimaimun@gmail.com	बाल कृष्ण त्रिपाठी	९८१७५७६८१६
१०	गैडहवा गाउँपालिका	gaidahawagaupalika@gmail.com	सुरेन्द्र पौड्याल	९८५७०११५३०
११	मर्चवारी गाउँपालिका	marchawari2073@gmail.com	गया प्रसाद बरई	९८४७३०१९०६
१२	मायादेवी गाउँपालिका	mayadeviruralmun@gmail.com	ध्रुव नारायण चौधरी	९८४७०५४७५७
१३	रोहीणी गाउँपालिका	rohinigaupalika1@gmail.com	विद्या प्रसाद यादव	९८५७०२०७३६
१४	शुद्धोधन गाउँपालिका	shuddhodhanrum@gmail.com	विष्णु प्रसाद बस्याल	९८५७०२७२९८
१५	सम्मरीमाइ गाउँपालिका	sammariamairm@gmail.com	विनोद कुमार श्रीवास्तव	९८५७०१२६५१
१६	सियारी गाउँपालिका	siyarimun@gmail.com	थानेश्वर घिमिरे	९८५७०२६६८८
	रोल्पा जिल्ला			
१	रोल्पा नगरपालिका	rolpanagarpalika@gmail.com	सुरेन्द्र थापा घर्ती	९८५७८२२०८५
२	त्रिवेणी गाउँपालिका	ito.trivenimunrolpa@gmail.com	कर्ण बहादुर बाँठाभगर	९८५७८२४९३१

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

क्र.स	स्थानीय तहको नाम	इमेल	नगर प्रमुख तथा अध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर
३	थवाङ गाउँपालिका	thabangrm58@gmail.com	ऋषिकेशव बुढा मगर	९८४५६९७७९२
४	परिवर्तन गाउँपालिका	paribartanrnmun@gmail.com	सुक बहादुर बुढा मगर	९८५७८३४९९३
५	माडी गाउँपालिका	madi.rumn73@gmail.com	अमर सिंह घर्तिमगर	९८५७८२४७०६
६	रुन्टीगढी गाउँपालिका	rrmrolpa@gmail.com	जनक पुन	९८५७८५५५९८
७	लुङ्ग्री गाउँपालिका	lungrimun@gmail.com	भरत कुमार थापा	९८५७८२४४३६
८	गंगादेव गाउँपालिका	gangadevmun@gmail.com	हरि बहादुर पुन	९८४७८२२००९
९	सुन्छहरी गाउँपालिका	sunchhaharimun@gmail.com	धन बहादुर पुन मगर	९८६६२४८३२८
१०	सुनिलस्मृति गाउँपालिका	ssrminfo@gmail.com	मणिराम बुढाथोकी	९८५७८२४०६६

एक पालिका दुई कृषि प्राविधिक कार्यक्रम अन्तरगत जिल्लामा कार्यरत कर्मचारीहरुको तथ्याङ्कीय विवरण

सि.नं.	कर्मचारीको नाथर	स्थायी ठेगाना	हाल कार्यरत रहेको स्थल (पालिका)	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१	श्री पदम प्रसाद उपाध्याय	चन्दननाथ न.पा. ३, जुम्ला	कृषि ज्ञान केन्द्र, बाँके	९८४८३९९४०९	
२	श्री कालिका आचार्य	चन्दननाथ न.पा. ३, जुम्ला	कृषि ज्ञान केन्द्र, बाँके	९८६६२०३२४५	
३	श्री भुवन प्रसाद पन्त	लेकम गा.पा. ६, दार्चुला	बीउ विजन प्रयोगशाला, खजुरा	९७६२४७५०३३	
४	श्री राजेन्द्र प्रसाद पन्त	लेकम गा.पा. ६, दार्चुला	माटो तथा मल परिक्षण प्रयोगशाला, खजुरा	९८६८८६७७९५	
५	श्री अङ्गराज बुढा	तातोपानी गा.पा. २, जुम्ला	कोहलपुर न.पा., बाँके	९८६६२०३०९४	
६	श्री धनराज रावत	तिला गा.पा. १, जुम्ला	कोहलपुर न.पा., बाँके	९८६४८८०२८९	
७	श्री पारस पाण्डे	तातोपानी गा.पा. ४, जुम्ला	नेपालगंज उ.म.न.पा., बाँके	९८६४९६३०९०	
८	श्री हरानन्द उपाध्याय	चन्दननाथ न.पा. ३, जुम्ला	नेपालगंज उ.म.न.पा., बाँके	९८६८३७९५७०	
९	श्री भुपेन्द्र भारती	भेरी न.पा. १२, जाजरकोट	नरैनापुर गा.पा., बाँके	९७४२२६५८३४	

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि.नं.	कर्मचारीको नाथर	स्थायी ठेगाना	हाल कार्यरत रहेको स्थल (पालिका)	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१०	श्री तारा ज्ञवाली	दुल्लु न.पा. ५, दैलेख	जानकी गा.पा., बाँके	९८६८९३१४४५	
११	श्री जनक प्रसाद आचार्य	चौरजहारी न.पा. ११, रुकुम पश्चिम	बैजनाथ गा.पा., बाँके	९८६८३१२६७०	
१२	श्री गणेश खड्का	भेरीगंगा न.पा. ५, सुर्खेत	डुडुवा गा.पा., बाँके	९८६८१३०२४४	
१३	श्री खडक खत्री	चौरजहारी न.पा. १२, रुकुम पश्चिम	राप्ती सोनारी गा.पा., बाँके	९८५७८५४१८५	
१४	श्री टेकेन्द्र राज खत्री	भगवतीमाई गा.पा. १, दैलेख	डुडुवा गा.पा., बाँके	९८६८१८२९९९	
१५	श्री रत्नातिरुवा	मधुवन न.पा. ६, बर्दिया	खजुरा गा.पा. बाँके	९८४४०७९३२२	
१६	श्री विवेक कुमार यादव	सोनमा-९, महोत्तरी	महाराजगंज न.पा., कपिलवस्तु	९८२४८८७३१९	
१७	श्री दिपेन्द्र कुमार पासवान	महाराजगंज २, कपिलवस्तु	महाराजगंज न.पा., कपिलवस्तु	९८२६४८१०८६	
१८	श्री निशा भट्टराई	बुद्धभूमि ९, कपिलवस्तु	बुद्धभूमि न.पा., कपिलवस्तु	९८४०९५८३६७	
१९	श्री शिवलाल भट्टराई	बुद्धभूमि ९, कपिलवस्तु	बुद्धभूमि न.पा., कपिलवस्तु	९८४६९७१४६५	
२०	श्री संजय गुप्ता तेली	विजयनगर - ७, कपिलवस्तु	विजयनगर गा.पा., कपिलवस्तु	९८१७४७६९८६	
२१	श्री महेश के.सी.	दार्मा - २०, सल्यान	विजयनगर गा.पा., कपिलवस्तु	९८०९७०४०९७	
२२	श्री सरिता क्षेत्री	बाणगंगा - १, कपिलवस्तु	बाणगंगा न.पा., कपिलवस्तु	९८१७५७८०२५	
२३	श्री पुनम बेलबासे	बाणगंगा - ११, कपिलवस्तु	बाणगंगा न.पा., कपिलवस्तु	९८४४७८७२६२	
२४	श्री सविना थारु	बुद्धभूमि ९, कपिलवस्तु	कृष्णनगर न.पा., कपिलवस्तु	९८६७५२८३८७	
२५	श्री सूरज बुढाथोकी	बुद्धभूमि २, कपिलवस्तु	कपिलवस्तु न.पा., कपिलवस्तु	९८६२७२३००९	
२६	श्री विशाल खड्का	सानोभेरी - ३, रुकुम पश्चिम	शिवराज न.पा., कपिलवस्तु	९८४५७५२७३२	
२७	श्री रामु यादव	बुद्धभूमि १०, कपिलवस्तु	मायादेवी गा.पा., कपिलवस्तु	९८४१०९८१५५	
२८	श्री स्नेहा चन्द	दार्मा - ५, सल्यान	सुद्धोधन गा.पा., कपिलवस्तु	९८०९५०७५७३	
२९	श्री गोपाल रोक्का	सानोभेरी - ७, रुकुम पश्चिम	सुद्धोधन गा.पा., कपिलवस्तु	९८४०५०५१३९	
३०	श्री ममता थारु	बाणगंगा - ५, कपिलवस्तु	यशोधरा गा.पा., कपिलवस्तु	९८२६४१७३०८	

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि.नं.	कर्मचारीको नाथर	स्थायी ठेगाना	हाल कार्यरत रहेको स्थल (पालिका)	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
३१	श्री विवेक पाल	विजयनगर - ७, कपिलवस्तु	यशोधरा गा.पा., कपिलवस्तु	९८०४४२२८१६	
३२	श्री बालकृष्ण ओली	गंगादेव गा.पा. - २, रोल्पा	गंगादेव गा.पा., रोल्पा	९८६६८५३२२६	
३३	श्री भुमिका घर्ति मगर	माडी गा.पा. - २, रोल्पा	माडी गा.पा., रोल्पा	९८६६७०४१०६	
३४	श्री तुल्सा रोका मगर	परिवर्तन गा.पा. २ रोल्पा	माडी गा.पा., रोल्पा	९८६५२९१०६०	
३५	श्री लक्ष्मी के.सी.	छत्रेश्वर गा.पा. - २, सल्यान	गंगादेव गा.पा., रोल्पा	९८६६६१२३९५	
३६	श्री खम्म बहादुर खड्का	त्रिवेणी गा.पा. - १०, रुकुम पश्चिम	रुन्टीगढी गा.पा., रोल्पा	९८६६९१९५३५	
३७	श्री सृजनशिला घर्ति	रुन्टीगढी गा.पा. - ६, रोल्पा	रुन्टीगढी गा.पा., रोल्पा	९८६५८५४०२५	
३८	श्री विपना घर्ति मगर	परिवर्तन गा.पा. - २, रोल्पा	परिवर्तन गा.पा., रोल्पा	९८६६९७९६२०	
३९	श्री पदम बहादुर ओली	बागचौर गा.पा. - ६, सल्यान	त्रिवेणी गा.पा., रोल्पा	९८४८०१७८५९	
४०	श्री टिकाराम ओली	गंगादेव गा.पा. - ३, रोल्पा	त्रिवेणी गा.पा., रोल्पा	९८४४९०००१५	
४१	श्री बालाराम डाँगी	गंगादेव गा.पा. - ७, रोल्पा	थवाङ गा.पा., रोल्पा	९८६६५०४६०८	
४२	श्री गंगा रोका	मुसिकोट न.पा. - १३, रुकुम पश्चिम	सुनछहरी गा.पा., रोल्पा	९७४२२५११६८	
४३	श्री पवित्रा ओली	माडी गा.पा. - ५, रोल्पा	कृषि ज्ञान केन्द्र, रोल्पा	९८४७९३९५७६	
४४	श्री जिवन के.सी.	त्रिवेणी गा.पा. - ४, रुकुम पश्चिम	कृषि ज्ञान केन्द्र, रोल्पा	९८४८८५८२४८	
४५	श्री साधाना सुवेदी	सुनिलस्मृति गा.पा. - ६, रोल्पा	सुनिलस्मृति गा.पा., रोल्पा	९८६६७४८८१९	
४६	श्री भावना बोहरा रावल	मुसिकोट न.पा. - ८, रुकुम पश्चिम	सुनिलस्मृति गा.पा., रोल्पा	९८६९९८३३७३	
४७	श्री चन्दा खड्का	सानोभेरी गा.पा. - ३, रुकुम पश्चिम	रोल्पा न.पा., रोल्पा	९८४९८९७९३३	
४८	श्री सन्देश के.सी.	बागचौर गा.पा. - १, सल्यान	रोल्पा न.पा., रोल्पा	९८६६७८११६३	

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि.नं.	कर्मचारीको नाथर	स्थायी ठेगाना	हाल कार्यरत रहेको स्थल (पालिका)	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
४९	श्री टिकाराम खड्का	लुंग्री गा.पा. - ४, रोल्पा	लुंग्री गा.पा., रोल्पा	९८६६५२५२४६	
५०	श्री केशव मरासिनी	सन्धिखर्क न.पा. - १०, अर्घाखाँची	कृषि ज्ञान केन्द्र, अर्घाखाँची	९८४७३१५००१	
५१	श्री प्रविन पौडेल	सन्धिखर्क न.पा. - ७, अर्घाखाँची	कृषि ज्ञान केन्द्र, अर्घाखाँची	९८६३६५८०८८	
५२	श्री सरिता गैरे	भूमिकास्थान न.पा. १०, अर्घाखाँची	सन्धिखर्क न.पा., अर्घाखाँची	९८४०४९३६३६	
५३	श्री भिमलाल घिमिरे	पाणिनी गा.पा. - ७, अर्घाखाँची	भूमिकास्थान न.पा., अर्घाखाँची	९८६७१०३०३०	
५४	श्री मेनुका सूर्यवंशी	पाणिनी गा.पा. - २, अर्घाखाँची	पाणिनी गा.पा., अर्घाखाँची	९८४६९७२२३१	
५५	श्री संगम थापा	शितगंगा न.पा. - ४, अर्घाखाँची	शितगंगा न.पा., अर्घाखाँची	९८६७३३३५४१	
५६	श्री अमृता खनाल	शितगंगा न.पा. - १४, अर्घाखाँची	शितगंगा न.पा., अर्घाखाँची	९८६७४७२७३९	
५७	श्री कृष्ण रिजाल	पाणिनी गा.पा. - ७, अर्घाखाँची	पाणिनी गा.पा., अर्घाखाँची	९८६७५८४८१६	
५८	श्री अम्बिका गौतम	पाणिनी गा.पा. - २, अर्घाखाँची	भूमिकास्थान न.पा., अर्घाखाँची	९८६१६५८४९९	
५९	श्री एक बहादुर के.सी.	सानीभेरी गा.पा. - ७, पश्चिम रुकुम	छुत्रदेव गा.पा., अर्घाखाँची	९८४३२२२११८	
६०	श्री पवन खड्का	सानीभेरी गा.पा. - ३, पश्चिम रुकुम	मालारानी गा.पा., अर्घाखाँची	९८६८१७३९५१	
६१	श्री पंकज बहादुर पाण्डे	राप्ती गा.पा. - ४, दाङ्ग	सरुमारानी गा.पा., प्युठान	९८१०९७७१७७	
६२	श्री हिमाल बस्नेत	दर्मा गा.पा. - ४, सल्यान	सरुमारानी गा.पा., प्युठान	९८६६१७०३७६	
६३	श्री कुल बहादुर के.सी.	दर्मा गा.पा. - ५, सल्यान	माण्डवी गा.पा., प्युठान	९८२४५११८४७	
६४	श्री यज्ञ बहादुर ओली	त्रिवेणी गा.पा. - १०, रुकुम पश्चिम	माण्डवी गा.पा., प्युठान	९८११९४९३८६	
६५	श्री रेशम लाल खत्री	बागचौर न.पा. - ११, सल्यान	माण्डवी गा.पा., प्युठान	९८१०९८८३३९	

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि.नं.	कर्मचारीको नाथर	स्थायी ठेगाना	हाल कार्यरत रहेको स्थल (पालिका)	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
६६	श्री मनुष पुन मगर	स्वर्गद्वारी न.पा. ७, प्युठान	स्वर्गद्वारी न.पा., प्युठान	९८६२७३८१६३	
६७	श्री मुकेश कुमार यादव	लोहरपट्टी न.पा. - ५, महोत्तरी	स्वर्गद्वारी न.पा., प्युठान	९८००८९२१८२	
६८	श्री याम बहादुर पुन	चौरजहारि - १०, रुकुम पश्चिम	स्वर्गद्वारी न.पा., प्युठान	९८६८४५८३७७	
६९	श्री विमल थापा	स्वर्गद्वारी न.पा. - ८, प्युठान	स्वर्गद्वारी न.पा., प्युठान	९८६७१०४०६७	
७०	श्री गोपाल ओली	सानीभेरी गा.पा. - ७, पश्चिम रुकुम	ऐरावती गा.पा., प्युठान	९८६६८५४५७८	
७१	श्री प्रमोद कुमार पुन	चौरजहारि - ६, रुकुम पश्चिम	ऐरावती गा.पा., प्युठान	९७४२२५१०७६	
७२	श्री बम बहादुर सिंह	सिमकोट गा.पा. - ७, हुम्ला	ऐरावती गा.पा., प्युठान	९८६३१४३७१२	
७३	श्री अनिल ठाकुर	गरुडा - ५, रौतहट	ऐरावती गा.पा., प्युठान	९८२५२७४४२७	
७४	श्री नारायण प्रसाद लम्साल	दुल्लु न.पा. - १२, दैलेख	प्युठान न.पा., प्युठान	९८६८११६०७३	
७५	श्री विकास नेपाली	प्युठान न.पा. - ३, प्युठान	प्युठान न.पा., प्युठान	९८६७३५३२९८	
७६	श्री गणेश पौडेल	मल्लरानी गा.पा. - २, प्युठान	मल्लरानी गा.पा., प्युठान	९८२९५०८४३३	
७७	श्री शिवराज शर्मा	मल्लरानी गा.पा. - ३, प्युठान	मल्लरानी गा.पा., प्युठान	९८४६८१०३०८	
७८	श्री तिसना श्रेष्ठ	नौबहिनी - ६, प्युठान	नौबहिनी गा.पा., प्युठान	९८६६९२९७७७	
७९	श्री प्रदिप कुमार कुशवाहा	देवाही गोनाही गा.पा. ७, रौतहट	नौबहिनी गा.पा., प्युठान	९८४४९२२९५३	
८०	श्री भुपेन्द्र खड्का	त्रिवेणी गा.पा. - १०, रुकुम पश्चिम	नौबहिनी गा.पा., प्युठान	९८०६२५५८६०	
८१	श्री बसन्ता बस्नेत	झिमरुक गा.पा. - ७, प्युठान	झिमरुक गा.पा., प्युठान	९८४४९६१४२२	
८२	श्री खिम बहादुर ओली	त्रिवेणी गा.पा. - ७, रुकुम पश्चिम	झिमरुक गा.पा., प्युठान	९८६३२८०६७६	
८३	श्री दिपेश महतरा	झिमरुक गा.पा. - २, प्युठान	झिमरुक गा.पा., प्युठान	९८६९४०३४४०	

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि.नं.	कर्मचारीको नाथर	स्थायी ठेगाना	हाल कार्यरत रहेको स्थल (पालिका)	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
८४	श्री बिरेन्द्र खड्का	त्रिवेणी गा.पा. - ५, रुकुम पश्चिम	गौमुखी गा.पा., प्युठान	९८०९५२६९९४	
८५	श्री कमल वि.क.	सानीभेरी गा.पा. - ८, रुकुम पश्चिम	गौमुखी गा.पा., प्युठान	९८४९८६५८९४	
८६	श्री राकेश कुमार सिंह	बटेश्वर गा.पा. - ९, धनुषा	गौमुखी गा.पा., प्युठान	९८४८५०३६८०	
८७	श्री सृजना सेडाई	प्युठान न.पा. - ८, प्युठान	एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय, प्युठान	९८६३७८७५९३	
८८	श्री रमिता खड्का मगर	सानीभेरी गा.पा. - ९, रुकुम पश्चिम	एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय, प्युठान	९८४५५६५६३२	
८९	श्री नरेश पाठक	प्युठान न.पा. - ४, प्युठान	एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय, प्युठान	९८६८२८९०४७	
९०	श्री लाल बहादुर घर्ती	प्युठान न.पा. - ८, प्युठान	एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय, प्युठान	९८६९५४६५६५	
९१	श्री मनिस कुमार बुढाथोकी	कमला न.पा. ५, सिन्धुली	एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय, प्युठान	९८४४२७२९९२	
९२	श्री संगिता पुन मगर	भूमे गा.पा. - ९, रुकुम पूर्व	एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय, रुकुम पूर्व	९८६८९६५२७४	
९३	श्री पुष्प प्रसाद शर्मा	दार्मा गा.पा. - ५, सल्यान	एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय, रुकुम पूर्व	९८६६९७०३०९	
९४	श्री अनिल रोकाया	मुसिकोट न.पा. - ९, रुकुम पश्चिम	भुमे गा.पा., रुकुम पूर्व	९८२२८४५९०३	
९५	श्री प्रशान्त सुनार	त्रिवेणी गा.पा. - ५, रुकुम पश्चिम	पुथा उत्तरगंगा गा.पा., रुकुम पूर्व	९८६६९६०९०५	

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि.नं.	कर्मचारीको नाथर	स्थायी ठेगाना	हाल कार्यरत रहेको स्थल (पालिका)	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
९६	श्री आशिष मल्ल	आठविसकोट न.पा. -९, रुकुम पश्चिम	भुमे गा.पा., रुकुम पूर्व	९८६८२३६४२०	
९७	श्री कमल के.सी.	सानोभेरी गा.पा. - ३, रुकुम पश्चिम	भुमे गा.पा., रुकुम पूर्व	९८४६८१०१६०	
९८	श्री जनक बहादुर बस्नेत	बारेकोट गा.पा. - ९, जाजरकोट	पुथा उत्तरगंगा गा.पा., रुकुम पूर्व	९८४८०२२०६२	
९९	श्री मिना बोहरा	छत्रेश्वरी गा.पा. - ६, सल्यान	सिस्ने गा.पा., रुकुम पूर्व	९८६६५९२३५८	
१००	श्री अमृता रोका	मुसिकोट न.पा. १, रुकुम पश्चिम	भूमे गा.पा., रुकुम पूर्व	९८२९५४५९१३	
१०१	श्री सारदा रोकाया	सानोभेरी गा.पा. - ३, रुकुम पश्चिम	पुथा उत्तरगंगा गा.पा., रुकुम पूर्व	९८६४८६९७४६	
१०२	श्री केशव शाही	कमलबजार - ६, अछाम	एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय, बर्दिया	९८६८५४५९५१	
१०३	श्री मनिषा ओली	बान्नीगढी ५, अछाम	गेरुवा गा.पा., बर्दिया	९८६९१५५४६५	
१०४	श्री अनिता थारु	गुलरिया - २, बर्दिया	एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय, बर्दिया	९८६८९६०२९३	
१०५	श्री असिम पौडेल	बढैयाताल - २, बर्दिया	एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय, बर्दिया	९८४८१७१५८१	
१०६	श्री ओम प्रकाश देवकोटा	बाँसगढी - १, बर्दिया	बाँसगढी न.पा., बर्दिया	९८६८२५२९३५	
१०७	श्री निराजन गिरी	त्रिपुरासुन्दरी (१०, डोल्पा	एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय, बर्दिया	९८४५५८२२९०	
१०८	श्री बिमल पुन मगर	त्रिवेणी - १, जाजरकोट	एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय, बर्दिया	९८५८०८३१५२	
१०९	श्री बम बहादुर बुढा	छेडागाड - २, जाजरकोट	बढैयाताल गा.पा., बर्दिया	९८००५७७२२५	

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि.नं.	कर्मचारीको नाथर	स्थायी ठेगाना	हाल कार्यरत रहेको स्थल (पालिका)	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
११०	श्री मनिरानी चौधरी	बारबर्दिया १०, बर्दिया	बारबर्दिया न.पा., बर्दिया	९८४८३७३९३०	
१११	श्री खिम बहादुर थारु	गुलरिया - ४, बर्दिया	बारबर्दिया न.पा., बर्दिया	९८००५७८३१९	
११२	श्री विनिता शर्मा	मधुवन - ८, बर्दिया	मधुवन न.पा., बर्दिया	९८६८१७१५६६	
११३	श्री मणिराम थारु	बारबर्दिया न.पा., बर्दिया	बारबर्दिया न.पा., बर्दिया	९८१५५०६२९९	
११४	श्री दिलिप कुमार थारु	बारबर्दिया न.पा. - २, बर्दिया	बढैयाताल गा.पा., बर्दिया	९८४१८४३३४२	
११५	श्री चन्द्रकली वली	मधुवन न.पा. ९, बर्दिया	मधुवन न.पा., बर्दिया	९८४८२१७५१८	
११६	श्री सरिता कुमारी शाही	कमलबजार - ६, अछाम	ठाकुरबाबा न.पा., बर्दिया	९८२४५१८७९६	
११७	श्री सिर्जना शाही	कमलबजार - ६, अछाम	ठाकुरबाबा न.पा., बर्दिया	९८४८३५७८७१	
११८	श्री विक्रम चौधरी	गुलरिया - १, बर्दिया	गुलरिया न.पा., बर्दिया	९८४८३२२५८९	
११९	श्री निर्मल कुमार राना	डिलासैनी - १, बैतडी	राजापुर न.पा., बर्दिया	९८६०१७३१५१	
१२०	श्री विरेन्द्र बहादुर कुँवर	दोगडाकेदार २, बैतडी	ठाकुरबाबा न.पा., बर्दिया	९८६४६३५७०९	
१२१	श्री अम्भादत्त पन्त	मर्मा - ३, दार्चुला	ठाकुरबाबा न.पा., बर्दिया	९८६५७९१५४०	
१२२	श्री सोवन सिंह ठगुन्ना	मर्मा - ३, दार्चुला	मधुवन न.पा., बर्दिया	९८६८८९७०३९	
१२३	श्री रमेश प्रसाद जैसी	तुर्माखाद ७, अछाम	बाँसगढी न.पा., बर्दिया	९८६९३१०२१८	
१२४	श्री बिमल रोकाय	हिमा -१, जुम्ला	बारबर्दिया न.पा., बर्दिया	९८६५१३१२८९	
१२५	श्री रज आचार्य	शुभकालिका ६, कालिकोट	राजापुर न.पा., बर्दिया	९८६४७४१९३५	
१२६	श्री गोविन्द बोगटी	तिलगुफा - १, कालिकोट	मधुवन न.पा., बर्दिया	९८६८२५६१९४	
१२७	श्री उपेन्द्र शाह रौनियार	पटेवासुगौली-५, पर्सा	बाँसगढी न.पा., बर्दिया	९८६९८९०५६८	
१२८	श्री इन्द्रा वली	मधुवन - ६, बर्दिया	गुलरिया न.पा., बर्दिया	९८४४८२२९६८	
१२९	श्री भिम प्रसाद चौलागाई	राजपुर - ८, बर्दिया	राजापुर न.पा., बर्दिया	९८६४९५७७९६	
१३०	श्री राजन बुढ्थापा	चन्दननाथ न.पा. २, जुम्ला	राजापुर न.पा., बर्दिया	९८४८३३५८२९	
१३१	श्री सुनिल दास पटेल	पाल्हीनन्दन ४, नवलपरासी पश्चिम	कृषि ज्ञान केन्द्र, परासी	९८६७२११५३५	

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि.नं.	कर्मचारीको नाथर	स्थायी ठेगाना	हाल कार्यरत रहेको स्थल (पालिका)	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१३२	श्री अन्जु कुमारी हरिजन	पाल्हीनन्दन ३, नवलपरासी पश्चिम	कृषि ज्ञान केन्द्र, परासी	९८४०२३०६४३	
१३३	श्री अन्जली दाहाल	चन्द्रपुर ९, रौतहट	कृषि ज्ञान केन्द्र, परासी	९८६४२६८४६६	
१३४	श्री प्रकाश बुढाथोकी	दर्मा - ६, सल्यान	बर्दघाट नगरपालिका	९८२२९७४२७२	
१३५	श्री सुस्मा राई	सुनवल - ८, नवलपरासी	सुनवल नगरपालिका	९८९९८२४४९९	
१३६	श्री रामकुमार राउत बरै	गुजारा - ७, रौतहट	पाल्हीनन्दन गाउँपालिका	९८०६८९६६२०	
१३७	श्री कृष्ण शाह	ईझनाथ ९, रौतहट	सरावल गाउँपालिका	९८०७९६६७९९	
१३८	श्री यमुना दाहाल	मोलुङ - ५, ओखलढुङ्गा	बर्दघाट नगरपालिका	९८४२९९३७३५	
१३९	श्री बसन्त कुमार खवास	रामग्राम - १५, नवलपरासी	रामग्राम नगरपालिका	९८६४४१२००६	
१४०	श्री बिमल ओली	सानीभेरी - ११, रुकुम पश्चिम	प्रतापपुर गाउँपालिका	९८४१७८८९०५	
१४१	श्री राज बहादुर कार्की	सर्केगाई २, हुम्ला	सुनवल नगरपालिका	९८४८३८८३९८	
१४२	श्री जिवन बहादुर शाही	तिलागुफा - ६, कालीकोट	सरावल गाउँपालिका	९८६९६५४००३	
१४३	श्री अर्जुन नारायण चौधरी	धनगढी - ६, कैलाली	सुस्ता गाउँपालिका	९७४२४९६४१८	राजिनामा प्रक्रियामा रहेको
१४४	श्री देवदत्त चौधरी थारु	रोहीणी - ६, रुपन्देही	रामग्राम नगरपालिका	९८९७५९२२२७	
१४५	श्री सुस्मिता थापा	कालिगण्डकी गा.पा. - ६, गुल्मी	कालिगण्डकी गाउँपालिका, गुल्मी	९८४७७२२८९८	
१४६	श्री सुरेन्द्र गिरी	त्रिवेणी गा.पा., रुकुम पश्चिम	मालिका गाउँपालिका, गुल्मी	९८४३९८७०४९	
१४७	श्री हिरा पुन	त्रिवेणी गा.पा. - १०, रुकुम पश्चिम	गुल्मीदरबार गाउँपालिका, गुल्मी	९८६३९३४९०९	
१४८	श्री विशाल कार्की	कुशमा गा.पा. - १४, पर्वत	छत्रकोट गाउँपालिका, गुल्मी	९८६४८९८८४९	
१४९	श्री कृष्ण प्रसाद पाण्डे	मदाने गा.पा. - ७, गुल्मी	मदाने गाउँपालिका, गुल्मी	९८६६५७८७९२	
१५०	श्री विक्रम बोहोरा	केदारनाथ गा.पा. - ७, बझाङ्ग	ईशमा गाउँपालिका, गुल्मी	९८६२४६९४६२	
१५१	श्री प्यारी फडेरा	सर्केगाई गा.पा., हुम्ला	मालिका गाउँपालिका, गुल्मी	९८४०२८२७०९	
१५२	श्री मिना घिमिरे	धुर्कोट गा.पा., ७, गुल्मी	धुर्कोट गाउँपालिका, गुल्मी	९८४००४२९६८	

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि.नं.	कर्मचारीको नाथर	स्थायी ठेगाना	हाल कार्यरत रहेको स्थल (पालिका)	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१५३	श्री जीवन पुन	मदाने गा.पा. - ३, गुल्मी	मदाने गाउँपालिका, गुल्मी	९८६७२९१८३५	
१५४	श्री जनक पाल	अजयमेरु गा.पा. - ५, डडेलधुरा	ईशमा गाउँपालिका, गुल्मी	९८६८७९८३६४	
१५५	श्री युवा घर्ति मगर	मालिका गा.पा. - ३, गुल्मी	कृषि ज्ञान केन्द्र, गुल्मी	९८६९७४७७८०	
१५६	श्री सागर वली	जयपृथ्वी गा.पा. - ३, बझाङ्ग	चन्द्रकोट गाउँपालिका, गुल्मी	९८६८७९९९२८	
१५७	श्री राम पुनित मण्डल	औरही गा.पा. - ३, महोत्तरी	कालिगण्डकी गाउँपालिका, गुल्मी	९८०९६६७९१२	
१५८	श्री राम बहादुर वली	त्रिवेणी गा.पा. - ३, रुकुम पश्चिम	रुरुक्षेत्र गाउँपालिका, गुल्मी	९८६७२६३७२३	
१५९	श्री अनिपाल भण्डारी	खाडाचक्र गा.पा. - ९, कालिकोट	सत्यवती गाउँपालिका, गुल्मी	९८६५६०३४०७	
१६०	श्री पप्पु प्रसाद यादव	विश्रामपुर गा.पा. - ५, बारा	कालिगण्डकी गाउँपालिका, गुल्मी	९८६६९२६०६४	
१६१	रुस्मा नेगी	मेलौनी न.पा.-१, बैतडी	तानसेन नगरपालिका	९८६३३८२०५८	
१६२	इश्वरी खड्का	पूर्वीचौर गा.पा.-४, डोटी	तानसेन नगरपालिका	९७४१८२६९६४	
१६३	महेश दत्त पाण्डेय	दशरथ चन्द्र न.पा.-९, बैतडी	बगनासकाली गा.पा.	९८६५६८९३४१	
१६४	खिमा खड्का	दार्मा गा.पा.-५, सल्यान	रिब्दीकोट गा.पा.	९८६५२२५९३४	
१६५	भविसा गिरी	चापाकोट न.पा.-४, स्याङ्गजा	रम्भा गा.पा.	९८४४९४३५९८	
१६६	पुजा गुरुङ्ग	व्यास न.पा.-९, तनहुँ	रम्भा गा.पा.	९८४५७९११२२	
१६७	पवित्रा राना	रामपुर न.पा.-४, पाल्पा	रामपुर नगरपालिका	९८४३९९०६७८	
१६८	चन्द्रकला अर्याल	रामपुर न.पा.-५, पाल्पा	रामपुर नगरपालिका	९८६६६५९६१०	
१६९	विरेन्द्र प्रसाद साह कानु	कालिकामाई गा.पा.-२, पर्सा	तिनाउ गा.पा.	९८०६८५९९६५	
१७०	पुर्ण बहादुर ओली	चौरजहारी न.पा.-१४, रुकुम पश्चिम	माथागढी गा.पा.	९८६४३५५६९५	
१७१	राजेश के.सी.	दार्मा गा.पा.-६, सल्यान	माथागढी गा.पा.	९८४०६३२७९३	
१७२	जयप्रकाश खनाल	रैनादेवी छहरा गा.पा.-४, पाल्पा	रैनादेवी छहरा गा.पा.	९८४१३९८६६५	

कृषि विकास निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि.नं.	कर्मचारीको नाथर	स्थायी ठेगाना	हाल कार्यरत रहेको स्थल (पालिका)	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१७३	सुरेन्द्र यादव	कृष्ण नगर न.पा.-१, कपिलवस्तु	रैनादेवी छहरा गा.पा.	९८४३६९०९१२	
१७४	नामकर संज्याल	सान्नीत्रिवेणी गा.पा.-६, कालिकोट	निस्दी गा.पा.	९८६८३०३३४५	
१७५	पुजन भण्डारी	गल्याङ्ग न.पा.-७, स्याङ्गजा	निस्दी गा.पा.	९८६३३५४१२८	
१७६	अविन्द्र कुमार शाही	पचाल झरना गा.पा.-५, कालीकोट	पुर्वखोला गा.पा.	९८६९३८१३४४	
१७७	रबिन बुढा	गुठीचौर गा.पा.-३, जुम्ला	कृषि ज्ञान केन्द्र, पाल्पा	९८४४९९९२८१	
१७८	सृजना घिमिरे	बुद्धभुमी नगरपालिका, कपिलवस्तु	कृषि ज्ञान केन्द्र, रुपन्देही	९८६५०६३३७७	
१७९	उमेश पौड्याल	रैनादेवी छहरा गा.पा., पाल्पा	कृषि ज्ञान केन्द्र, रुपन्देही	९८४९११८३५१	
१८०	पुस्कर न्यौपाने	पञ्चदेवल गाउँपालिका, अछाम	बुटवल उप-महानगरपालिका	९८६४८३५९५६	
१८१	विकास भट्टराई	पाणिनी गाउँपालिका, अर्घाखाँची	बुटवल उप-महानगरपालिका	९८६७५१७९०९	
१८२	रमेश प्रसाद न्यौपाने	तिलागुफा, कालीकोट	सिद्धार्थनगर नगरपालिका	९८४८३९७१८६	
१८३	भिम बहादुर के.सी.	आठविसकोट, रुकुम	सिद्धार्थनगर नगरपालिका	९८६१३१९१८७	
१८४	रामबाबु दास	कटहरिया, रौतहट	तिलोत्तमा नगरपालिका	९८०९२३१३८२	
१८५	भरत बोहोरा	लेकम, दार्चुला	तिलोत्तमा नगरपालिका	९८४२१८०८७६	
१८६	ललित कुमार खत्री	बागचौर, सल्यान	सैनामैना नगरपालिका	९८६६९००२४३	
१८७	दिनेश सुवर्णकार	बाग्निगढिजयगढ	देवदह नगरपालिका	९८४८४४६६९८	
१८८	आस्था श्रीस	बडिगाड, बागलुङ्ग	सियारी गाउँपालिका	९८४६८८४८७८	
१८९	सुरज पाण्डे	हिमाली, बाजुरा	सियारी गाउँपालिका	९८४११५३००८	
१९०	भुमा रावल	नारायण, दैलेख	शुद्धोधन गाउँपालिका	९८४३९७८८१३	
१९१	दिपेन्द्र सिंह साउद	सिगास, बैतडी	शुद्धोधन गाउँपालिका	९८६२४७७०७८	
१९२	हिकमत खत्री	गुठिचौर, जुम्ला	लुम्बिनी साँस्कृतिक नगरपालिका	९८६३७२६९६५	
१९३	उद्धव बुढा	तुर्माखाद, अछाम	ओमसतिया गाउँपालिका	९८६५६४१६२३	

वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/०७९

सि.नं.	कर्मचारीको नाथर	स्थायी ठेगाना	हाल कार्यरत रहेको स्थल (पालिका)	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१९४	भिम बहादुर बुढा	तुर्माखाद, अछाम	ओमसतिया गाउँपालिका	९८४३४७४९७२	
१९५	संजय कुमार मुराउ	गैडहवा, रुपन्देही	गैडहवा गाउँपालिका	९८५७०३१५७६	
१९६	ऋषि चन्द	कुमाख, सल्यान	गैडहवा गाउँपालिका	९८४४०७५६७५	
१९७	शैलेन्द्र कुमार पटेल	देवाही गोनाही, रौतहट	रोहिणी गाउँपालिका	९८२१८७१५८७	
१९८	प्रकाश वि.क.	मगलसेन, अछाम	रोहिणी गाउँपालिका	९८६५७४२०३१	
१९९	राकेश गुप्ता	कोटहीकाई, रुपन्देही	कोटहीमाई गाउँपालिका	९८२१९१४६७५	
२००	विर्पल सिंह बोहरा	मालिकार्जुन, दार्चुला	कोटहीमाई गाउँपालिका	९८४८९७०३६४	
२०१	रंजित कुशवाहा	आदर्शकोतवाला, बारा	सम्मरीमाई गाउँपालिका	९८२९२७४४९३	
२०२	हृदयरज न्यौपाने	पंचदेवल विनायक, अछाम	मर्चवारी गाउँपालिका	९८४३८२३८८६	
२०३	कृष्ण बहादुर वि.क.	मंगलसेन, अछाम	मर्चवारी गाउँपालिका	९८४०४८०५९३	
२०४	बबी न्यौपाने	तुलसीपुर-७, दाङ	तुलसीपुर उपमहानगरपालिका	९७४९७७८४८३	
२०५	गरिमा खड्का	त्रिवेणी गा.पा, रुकुम पश्चिम	तुलसीपुर उपमहानगरपालिका	९८१२८६९११५	
२०६	अमिशा कवर	छत्रेश्वरी गा.पा-५, सल्यान	घोराही उपमहानगरपालिका	९८६६२०२९८१	
२०७	मिलन के सी	सुकीदह गा.पा-७, रोल्पा	लमही नगरपालिका	९८६८४१५९७८	
२०८	सन्तोष खड्का	तुलसिपुर-१४, दाङ	लमही नगरपालिका	९८६८९९०४९१	
२०९	मुना खड्का	मुसिकोट न.पा-१३, रुकुम पश्चिम	दङ्गीशरण गाउँपालिका	९८०६२१७६४०	
२१०	पुष्पा देवकोटा	बाफिकोट गा.पा-३, रुकुम पश्चिम	शान्तिनगर गाउँपालिका	९८२९५७९३५९	
२११	प्रताप नेपाली	बागचौर न.पा-७, सल्यान	बबई गाउँपालिका	९८६८९१५६८९	
२१२	हेमराज खत्री	छत्रेश्वरी गा.पा-१, सल्यान	बबई गाउँपालिका	९८२९५४९१२५	
२१३	निर्मला पौडेल	माण्डवी गा.पा-३, प्युठान	राप्ति गाउँपालिका	९८६७१०३२४८	
२१४	रमेश थापा	बेलौरी न.पा-५, कञ्चनपुर	राजपुर गाउँपालिका	९८२१६९५८५१	
२१५	निकेश कुमार यादव	हनुमान न.पा-२, सप्तरी	राजपुर गाउँपालिका	९८०४७९०३१६	